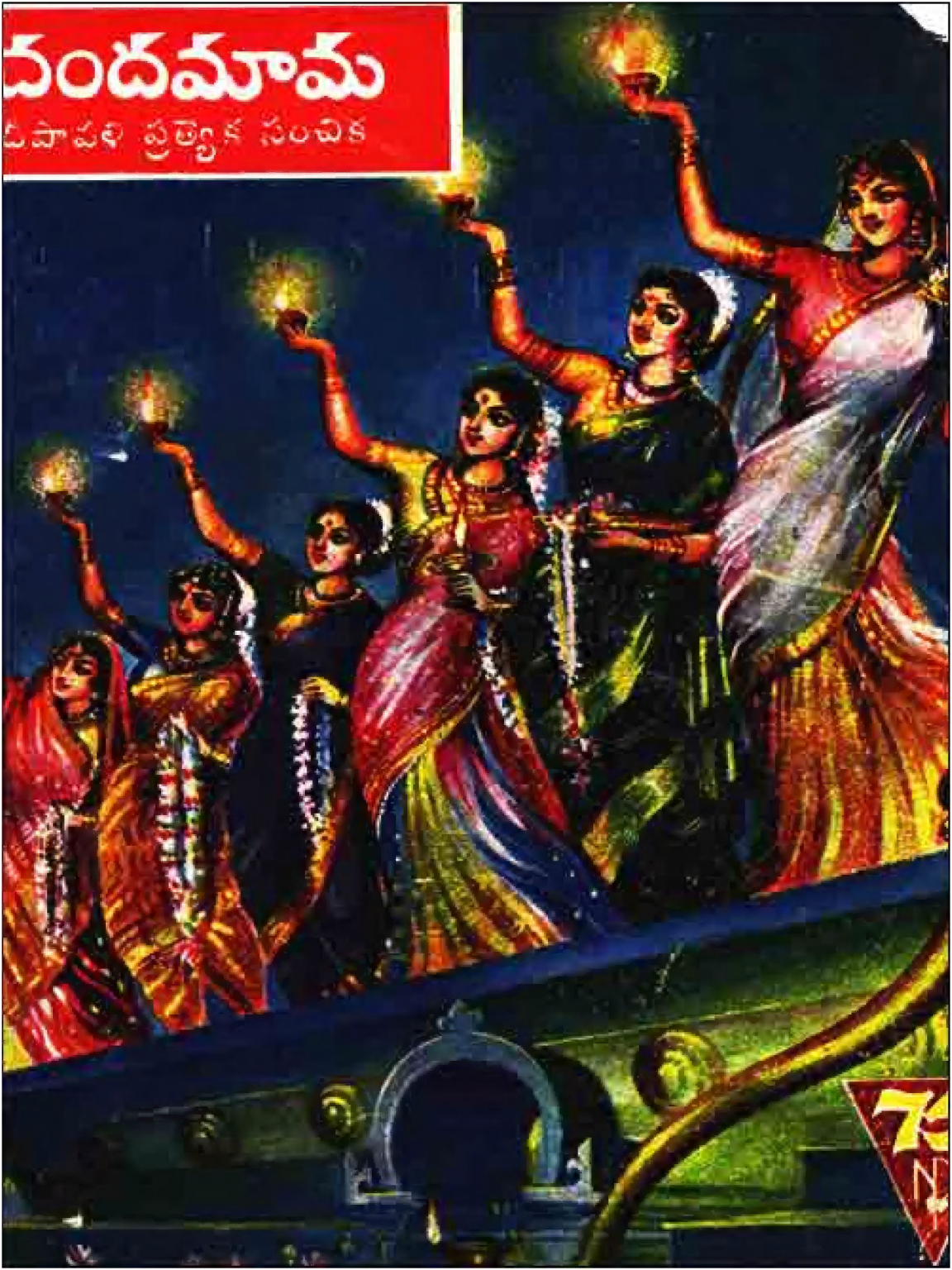
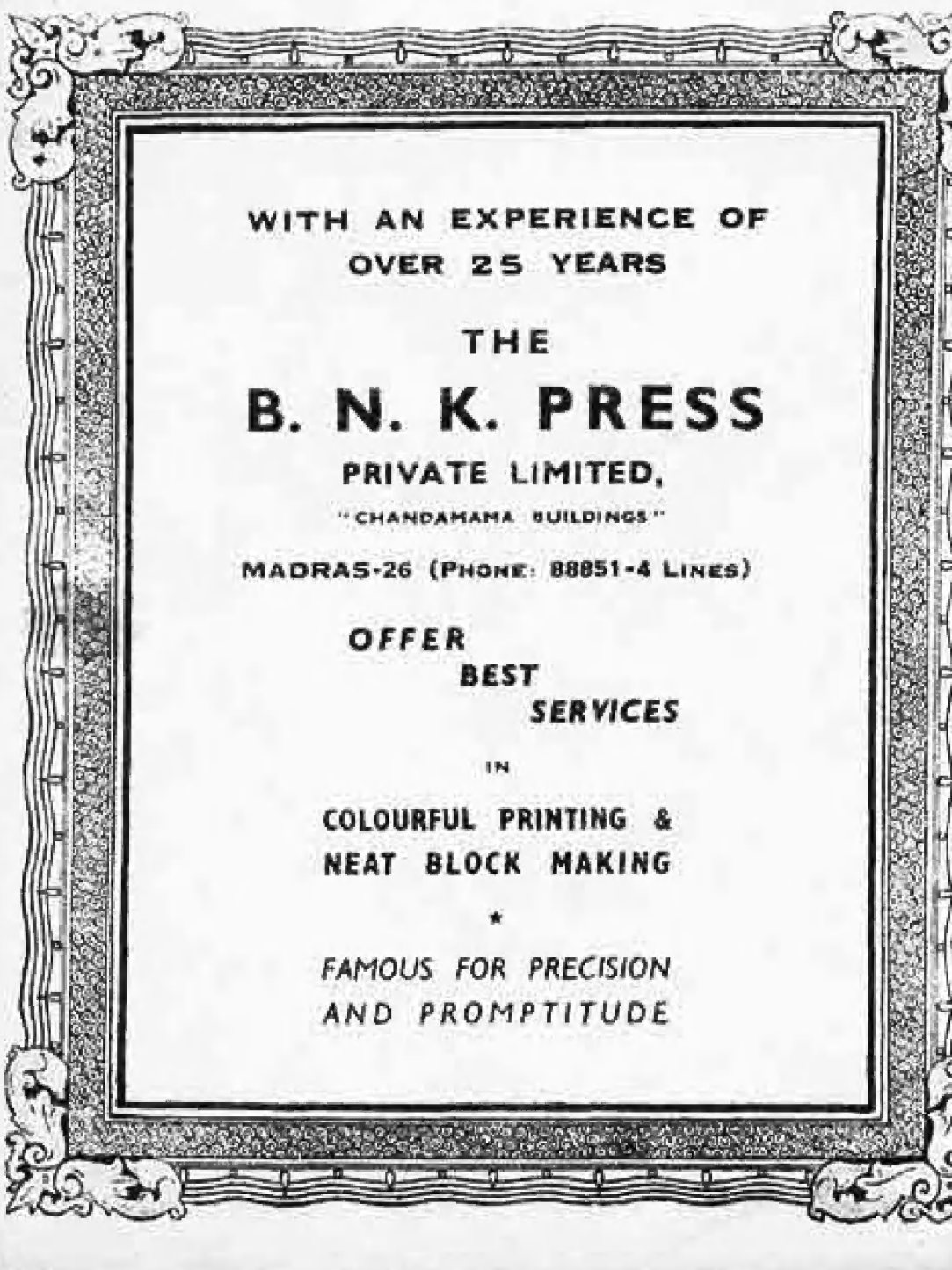

దందమామ

దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక

WITH AN EXPERIENCE OF
OVER 25 YEARS

THE
B. N. K. PRESS

PRIVATE LIMITED,

"CHANDAMAMA BUILDINGS"

MADRAS-26 (PHONE: 88851-4 LINES)

OFFER
BEST
SERVICES

IN

COLOURFUL PRINTING &
NEAT BLOCK MAKING

★

FAMOUS FOR PRECISION
AND PROMPTITUDE

ఈ మా గోల్డు కవరింగు వర్క్సు,

H. O. ఈ మామూల్, మచిలీపట్నము

ప్రతిపక్షం, 3.11.1967

అందము అనందముకొరకు ప్రఖ్యాత "ఉమా" బ్రాండు బంగారు కవరింగు కొనండి. బంగారు కవరింగు "ఉమా" లాకెటు చెక్లను స్త్రీ, పురుషులకు చాలికలకు ఉపయోగించుకొనండి. అనేక సంవత్సరములు మన్నిక యుండుచున్నది. సామాన్య వి. పి. పాఠ్యలు చాఫ్లీరు. 1-37.

UMA 1036-958

CHAIN WITH

RS. 7-50

7-50
MARY WITH CHILD COLLIER

UMA 1037-957
CHAIN NO.

1037-95
CHAIN WITH SIFA RANG

RS. 7-50

Rs. 7-50
LAKSHMANA & MANUHAN DOLLER

UMA 1038-714
CHAIN WITH

1038-714
CHAIN WITH HANUMAN
DOLL

Q.S. 7-50

UMA 1039-961

CHAIN WITH
SER RANA PATTANISHEKAN
COLLER

RS. 7-00

UMA 627-804
BLACK BEADS CHAIN WITH
JATA LAJMI DOLLER

627-804
BLACK BEADS CHAIN WITH
JATA LALIMHI COLLAR

RS. 8-80

మా విక్రయ కాలము :

90 - చైనాబాబు రోడ్డు,
మద్రాసు - 1

581 - శివాలయం ఏది,
విజయవాడ

104 - అవెన్నూ రోడ్డు,
బెంగళూరు నెటి

కాటలాగుకు, ఇతర ప్రభుత్వాలకు పాఠాపిస్తుకు మాత్రము.

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

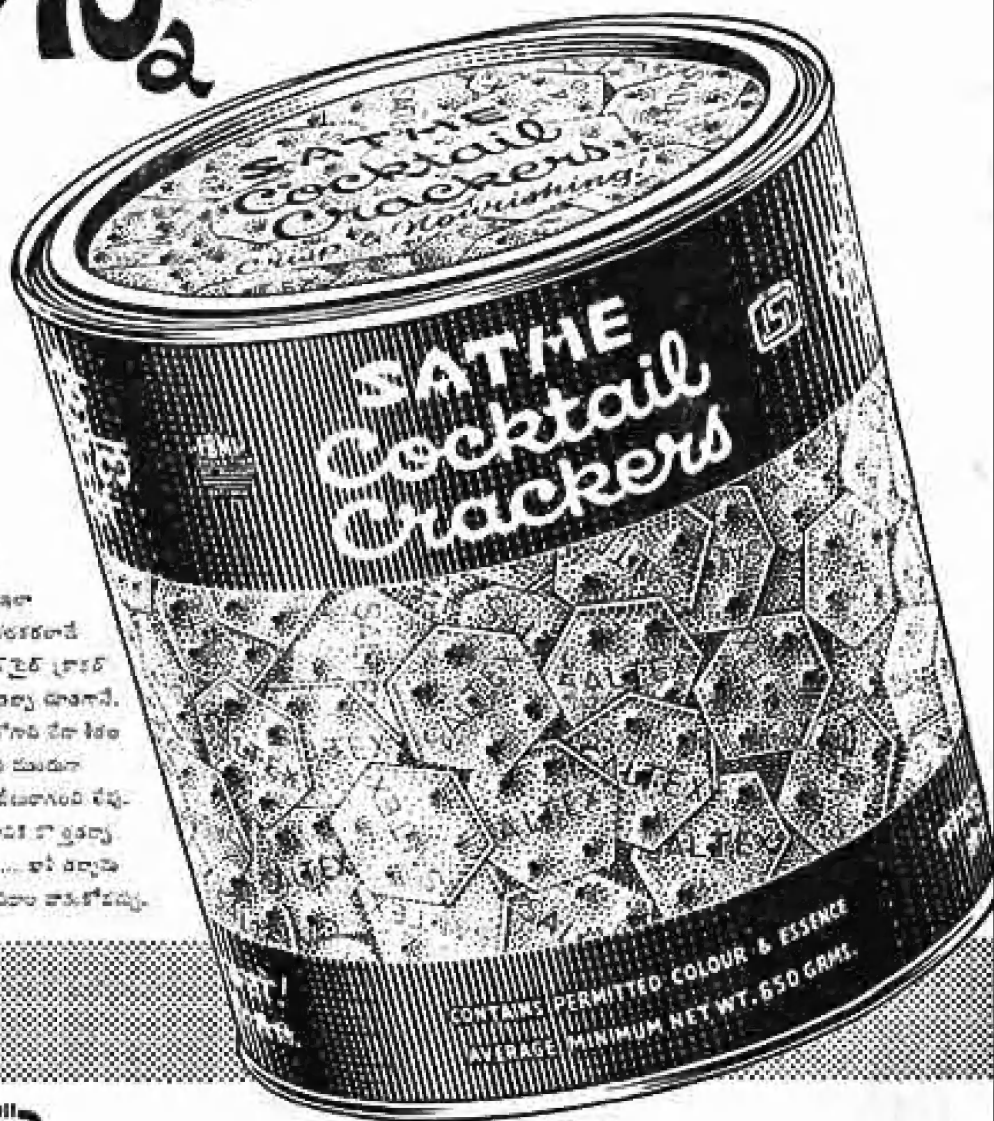
భారతచరిత్ర - 2	...	2	చెతగాని ఆత్మహత్య	...	49
దక్షిణాంధ్రము (గే. క.)	...	5	వద్దంటే నహాయం	...	53
రాకాసిలోయ - 5	...	9	అపూర్వ శక్తులు	...	57
తెలుగుకోగూడని సత్యం	...	17	రామాయణం	...	65
మంచి బయిస్తుంది	...	24	ఖలీఫా ఉమర్ శిలం	...	73
దేవయాని కథ	...	33	భారతం	...	86

ఇదిగాక ఫోటో శీర్షికల పోటీ, మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

రచయితలకు మనవి :

మాకు పంపే రచనలతోపాటు తిరుగు టిపాకు సరిపడే స్తాంపులు జతచేయ ప్రార్థన. అలా చేయనివారు దయచేసి తమ రచనల కాపీలు తమ వద్ద ఉంచుకోవటం మంచిది. అలాటి రచనలను గురించి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు విరచటం సాధ్యంకాదని మనవి—సం.

అన్నింటికీ మన్న!

“అద్భుతమైన
మెత్తులైనవి” ఇలా
పేరులంటారు. అలాగే
అందరినైనా కాకైతే ప్రాచీన
కవిత్వం కొత్తవిగా మారినవి.
ఈ పాదాలలోనిది లేదా లేదా
పాదాలలోనిది ముందుగా
అందరినీ ఏదో ఒకటిగాంచి లేపు-
తాడుగా ఇప్పుడంటే కొత్తవిగా
లేపు మిమ్మల్నెదురు... కానీ అద్భుతమైన
ఇంతకంటే ఎక్కువగా వాడుకోవచ్చు.

సాతే బిస్కెట్ & చాకోలెట్ కంపెనీ లిమిటెడ్, పూనా-2

మీ కు కావలసిన

కళాయి, ఇనుప గొట్టాలు, పైపు ఫిట్టింగులకు
జి. కె. డబ్లియు, అరు పరికర బోర్డులు, నట్లు వగయిరాలకు

ఈస్ట్రీన్ హెయిర్, కాటన్ బెర్డింగులకు

ఈ క్రిందివారిని సంప్రదించండి

యం. సి. సుందరరాజన్ అండ్ కంపెనీ

బిల్డింగ్: VISHNU ఫోను: 23362 పోస్టుబాక్సు: 182

290, లింగిచెట్టి వీధి — మదరాసు - 1.

కలింగ పైపులకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

ప్రాంతాలు:

కాటూరివారి వీధి,

జైలు రోడ్డు,

6, గోదాను వీధి,

విజయవాడ - 1.

కోయంబత్తూరు.

బెంగళూరు సిటీ.

"మా సుప్రసిద్ధ కళా ప్రాడక్టునే" ఎల్లప్పుడు వాడండి.

అందమైన
ముఖవర్చస్సుకు

రెమీ

టాల్కం పౌడర్

దేవావళి సంచిక వెలువడింది!

యువ

(సచిత్ర మాసపత్రిక)

సంచిక - రు. 2 లు

ఈ ప్రత్యేక సంచికలో

కథలు: ఎన్. వి. రంగారావు	విడుదల
బాసుమిరీ రామకృష్ణ	లోచి హృదయం
బుద్ధిబాబు	బొత్తి
కమ్మారీ ఉపారాణి	చింపిసిని పేజీలు
హత్తక్	వారిన కొమ్ము
అవసరాల రామకృష్ణారావు	దేవుని పల్లకి
రామిరీ నాగేశ్వరరావు	పాడుగూ వెడల్పా
జి. పి. జి.	కారులో మనిషి
రమాదేవి	మమతలు, మేదతలు

మురళీధర్, ప్రతిమాదేవి, కేశవరావు, సత్యం శంకరమంచి, కె. వెంకట్రావుల కథలు. రవీంద్రనాథ్ కాగూర్ నవల "కరుణ" పూర్తి ప్రచురణ. అనువాదం మద్దిపల్లి నూరి. అప్పల సాంబశివరావు నాటిక, మాదిరాజు రంగారావు, శనకని నరసింహస్వామి, తురగా కృష్ణమాహేశ్వరావు గేయాలు; రావి దర్శారావు, జి. వడ్డావరి, కుమారి బమున, నాయని కృష్ణకుమారి వ్యాసాలు. సినిమా శీర్షికలో నాగేశ్వరరావు, సావిత్రిగార్లతో ఇంటర్ వ్యూలు. ఇంకా బాపు "ప్రేమపదసాహసవేదము, బొమ్మల అట..." బొమ్మల కథ.

పక్షాది సావయ్య రంగు చిత్రాలు, వ్యంగ్య చిత్రాలు.

★

మీ కాపీకి త్వరపడండి - మీ చూపు విజయమును అడగండి. లేదా నేరుగా రు. 2 - 25 వంపండి.

పచ్చె సంచిక నుంచి సినిమా శీర్షిక - ప్రశ్నోత్తరాలు వుంటాయి.

విడి ప్రతి రు. 0-75

సాలు చందా రు. 9-00

★

యువ కార్యాలయం

పబ్లిక్ గార్డెన్ రోడ్ :: హైదరాబాదు-1.

ప్రేమను యివ్వండి, సంరక్షణ చేయండి, మొదెల్లాతో అర్లిన దుస్తులను యివ్వండి

తల్లిప్రేమ ఎల్లప్పుడూ కనపడుతూనే ఉంటుంది. అలా కనపడే ముఖ్యమైన మార్గములలో మొదెల్లాతో అర్లిన దుస్తులు తొడగడము ఒకటి. మొదెల్లా దుస్తులు తొడిగిన మీ పాపాయి ముద్దొస్తూ ఉంటుంది, మీరూ సొగసుగా కనపడతారు.

100% ఉత్తమైన అప్రెరియన్ ఫూలు • వర్క్ - రంగు, ముదురలు పడదు • 16 రకములు, 40 రంగులు.

మొదెల్లా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, బొంబాయి

MDL 814A TEL EVEREST

చందమామ

ఇప్పుడు 6 బాషలలో ప్రతినెలా వెలువడుతున్నది :

హిందీ - మహారాష్ట్ర - గుజరాతీ

తెలుగు - కన్నడము - తమిళము

★

చందమామ నెలనెలా 2,23,000 గృహాలను అలంకరిస్తుంది

★

మీ వ్యాపార సందేశాన్ని అందించటానికి

ఇది శక్తివంతమైన ప్రచారసాధనం

వివరములకు :

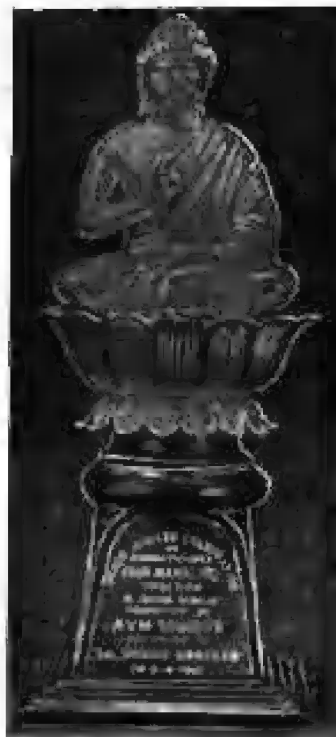
చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపాళె :: మదరాసు - 26.

పావమన్నిప్ప

రజితవారోత్సవ సమయమున
సనీ నటులు, నటీమణులకు
బహుకరించబడిన

బుద్ధ ప్రతిమలను

తయారుచేసినారు.

నా దెల్ల

సంపత్తు తెల్లీ నన్ & కో (P) లి,
వెండి పామానులు, నినిమా పిల్లలు,
తయారుచేయువారు

177, వెంకటేశ్వరవారి రోడ్, మద్రాసు-1.

ఫోన్లు బాక్సు నెం. 1625

పోస్టు : 32002

తండ్రి : "NATHIELLA"

SWASTIK

పావమన్నిప్ప

నవంబర్ 1961

ఈ నెల [అక్టోబరు] నుండి "చారిత్రాత్మక" ప్రచురించు చున్నందుకు చాల సంతోషం.

—ముప్పన సోమరాజు, పెద్దాపురం

"చారిత్రాత్మక" ప్రచురిస్తున్నందుకు మామగార్ని నా ఆదిపండనవిజయ.

—గులవల రఘునాథయ్య, వన్నూరు

"చాకానిలోయ" చాల బాగుంది. "ఖరీదా కనువిప్పు." "మాటల దుకాణం" కథలు చాల బాగున్నాయి.

—కనకరాజు రామకృష్ణ, బెంగుళూరు

"మాటల దుకాణం," "ఖరీదా కనువిప్పు," "పళ్ళెయిల్ల గొడవ" [చీమిస్తు కథ] చాలా బాగున్నవి.

—జి. మాధవ శ్రీధరయ్య, ఉరపకొండ

"చందమామ"లో ప్రతి నెలా ప్రచురిస్తున్న "గుండుభీమన్న కథలు" చాలా బాగున్నాయి. రామాయణము కూడా బావుంది.

—జి. ఆనెసూయ, నర్సాపురం

"తప్పిపోయిన ప్రమాదాలు" [బీకాత్ కథ] చాలా బాగున్నది. ఇలాంటి కథలు ప్రచురించు చున్నందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు.

—గుంత్రా మాలికోండయ్య, దుత్తలూరు

"చందమామ"కు, పాఠకుల కందరినీ నా దీపావళి శుభా కాంక్షలు.

—వి. శ్రీనివాసరావు, మద్రాసు

"దక్షయజ్ఞం" కథ "చందమామ"కు చేర్చి తెచ్చింది.

—జి. వెంకటేశ్వరరావు, మయూరపురి

“దండమామి”కు అవినీతిచర్యలతో ఎన్నో రెట్టెలు వస్తూ పెరిగింది.

—డి. సుబ్బారావు, పెద్దిపాటిం

“దక్షిణాంధ్రం” [అక్షిణి]లో పరమేశ్వరుని స్మృత్యను, పితృభక్తిని మొదలుకొని బోమ్మలు యంత అశ్చర్యంగా చేసింది. మర్యాద పాపయ్యగార్ని నా అడివెంపనమొలు.

—చివెళ్ళ సత్యనారాయణు, శింగరాయకొండ
మన చేతులు అడ్డుకొలు: “అడురావతి” చాలా అంపుగా వుంది.

వేమూరి శ్రీరామచంద్రమూర్తి గుంటూరు “తప్పి పొయిన ప్రమాదాలు,” చప్పింకగానే ఆకర్షించింది. సీరియస్ మెర్సిర్ అడంబాద్ది, అనుభూతిని కలుగ చేస్తోన్నది.

—గుడ్లవోస శ్రీనివాసరావు, నిడమలూరు
ఈ వెల రామత్త, నీవ లికుంకచేసి విచారం కలిగిందే బోగవతి.

—వి. రామకృష్ణ, ఉనకరమిల్లి
“చారిత్రాత్మక” విద్యాత్మక చాలా ముఖ్యమైనవి. “రాజానిలోమి,” “దక్షిణాంధ్రము,” “గౌరవ మున్,” “దేశానికి ముఖ్యం” చాలా బాగున్నవి.

—ఎస్. నారాయణన్, నెలమంగలం
భావనాత్మక మొదలు పెట్టినందుకు మంచి ఫలితముగా ఉన్నది. ఇంకా రెండు సేతులు పొందిందని చెబుతున్నాము. సీరియస్ అమాయకంగా ఉంటున్నాయి. గుండు బీడువు ప్రతి వెల ముద్రలును తెగ నచ్చిస్తోన్నాడు.

—కుమారి రామ్మదేవర పాప, వూరూరు
శ్రీని. మావదీరావుగారి మధురమైన శీతలతో “దండమామి” మనని పాతుండనవసరం అవంతయు అతిమోస్త్ర లేదు.

—ఎ. వేణుగోపాలరావు, నారాయణజేడు

గుండె బిల్లులును

మీరు

సేవించేయకల

మీ దగ్గు త్వరితంగాపోవును

ఒక పెప్పెను తప్పింక, అంతరి కమకర ద్వారా అరిపే అవిదలను అపొరంబించి, అవి బొప్పిపోగొట్టి, గొంతుగాప్పి, రామ్మ దక్షిణము, దగ్గు లేక అలాంటివి 1000నే ప్రయోగం కంట్రీను. పెప్పె తగ్గింకనుమను, క్రింద వివరాలు గరిగించును.

పెప్పె-పీల్లో వాడకం క్రిందకు లేక, పిల్లలకు సుంకిరింకా అపొరంబును.

రామ్మ పదిగొమ్మలు,

గొంతు నెచ్చి,

వదిగొమ్మ, అధిక

కవలలు జలుములు,

దగ్గులను

త్వరితంగా వెలిగించును

మంచిం వ్యాపారంబందరివల్ల అపొరంబులున్నవి
సి. ఇ. ఫుల్ పార్ట్ (ఇరిడియా) ప్రైవేట్ లి.

FPY-34 TEL

సోల్ విజంట్లు :

దాధా & కంపెనీ,

86, నైనియప్ప నాయక్ వీధి,

మదరాసు - 3

నవంబరు విడుదల!

యింతకు ముందూ - యింతవరకూ
ఆంధ్ర ప్రేక్షకలోకం కనీ విని ఎరుగని
విశ్వాత్మ - విశేష - చిత్రం!

రాజశ్రీ
వారి

రజాత్తి రాజు

దర్శకుడు
రామకృష్ణ

రాజశ్రీ
రీలీజ్

తారాగణం: నాగేశ్వరరావు - కాంతారావు
రేలంగి - బియ్యముర్తి - నాగభూషణం
దేవిక - రాజసులోచన - గిరిజ
సర్వజిత్తు
సుందర్లాల్ సమాతా
దేవాదత్తి

రచన
సముద్రాలరావు
సంగీతం
ఘంటసాల
కె.ఎం.రా
కమల్ ఘోష్
కళ
అన్నమలై
సృష్టం
పసుమర్తి

**‘ఇట్ట కొంటెబాలుని
ఫోపించాలంటే...’**

‘ఇట్ట కొంటె బాలుని చక్కగా చూపించాలంటే
మీకు చేతివంట కావాలి... అదేలా అవని
మీకు వర్తమానం, పొగమగమ పుంజుకు
మీకు ముక్తి లభించును.’

ఇంకా ఎటు, చక్కచెల్ నన్ను కాపాడుతున్నది.
నాది నమ్మకం నీకు అంది బట్టలకు నా
శ్రమవస్తుంది, ముక్తి ముక్తి పురుగులలో ఏమైనా
మో గ్రహించు. అర్థమైతే పంపు అవకాశం లభి.

మీకు వర్తమానం నీకు
పంపు ముక్తిలో నీకు
పుక్తి నీకు నీకు
నీకు, నీకు నీకు
నీకు నీకు నీకు.
‘పురుగులమీద నీకు
నీకు నీకు నీకు.’

సన్లైట్

మీ బట్టలకు వర్తమానం!

హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్

CHANDAMAMA

వివిధ

ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో
B4CA96T
ధర రూ. 595/-

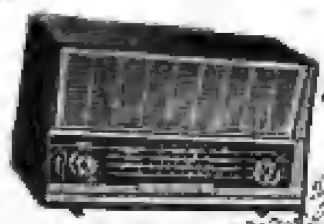
మిజర్ రేడియో
B4CA96A - 7 వాల్వ్
ధర రూ. 695/-

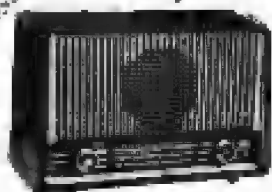
మ్యాగ్నెటో రేడియో
B6CA86A
కాల్క్యులేటర్ వలె వర్క్ చేస్తుంది
ధర రూ. 955/-

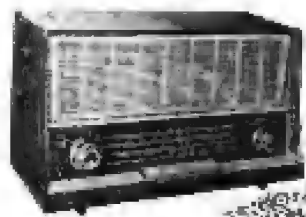
ఇంబెడ్డ్డ్ స్పీకర్ రేడియో
B4CA97A
ధర రూ. 555/-

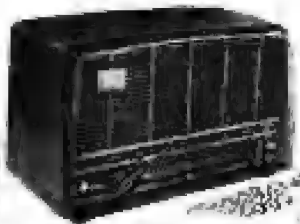
టైలర్ రేడియో - B4CA07A
4 వాల్వ్ కుటుంబం - 6 వాల్వ్
ధర రూ. 495/-

ఫేదెట్టా రేడియో
3 వాల్వ్ కుటుంబం - 5 వాల్వ్ - పసి/డిసి
ధర రూ. 305/-

ట్రాన్సిస్టర్ టైలర్
B4CA07T - ధర రూ. 510/-

హెఫ్టెల్ రేడియో - B2CA09U
పసి/డిసి ధర రూ. 185/-

మోడరన్ ఆటో స్టోర్జ్
కాన్స్టెంట్ వోల్టేజీ వెబ్బయినా ఉంది

వివిధ
మోడల్స్
307
1118

నాణ్యమైన
అందమైన
రేడియోలు ఇవే!

పంట తెగుల్లను, చీడపురుగులను

సమగ్రముగా

పొదుపుగా

సులభంగా అరికట్టుటకు

మైకో

పెస్టిసైడ్స్ మరియు ఫంగిసైడ్స్‌ను
వాడండి.

వీటికి ప్రాతిపదికలు డి. డి. టి.,
బి. హెచ్. సి., లిండేన్, ఎండ్రీన్, క్లరైన్,
హెప్టాక్లోర్, మాలాథియోన్, పారాథియోన్,
రాగి లవణములు మరియు గంధకము.

కబ్బరి మొదలైనవి, రావ్వం, బొన్న,
మిరియం, పత్తి, చెరకు, పొగాకు -
ఇటువంటి పంటలకు వ్యక్తిజాతులకు
పట్ల పంటతెగుళ్ళను, చీడ పురుగులను
పారదోలుటకు ఉపయోగించును.

ది మైసూర్ ఇన్ సెక్టిసైడ్స్ కంపెనీ,

31 - ఎ, వార్త బీచ్‌రోడ్, మద్రాసు - 1.

JWT VR. 920

ప్రియమైన మీ కుమార్తెకు మీరు
యివ్వే తగింది వజ్రపుటాంగరం
ఒక్కటి.

వజ్రాలు

ఒక ముఖ్యమైన ముద్రాచిహం. వాటిని
కొనడానికి ముందు పరీక్షించి చూడండి.

వజ్రాల నాణ్యతను పరీక్షించాలంటే ఉమ్మడియార్ వారి
సాహాయ్యం ఒకసారి పడుచేయండి. ఈ పరీక్షను ఉచితముగా
మీకు తను రీతిగా చేసి చూపించుటకు సిద్ధముగా వున్నాము.

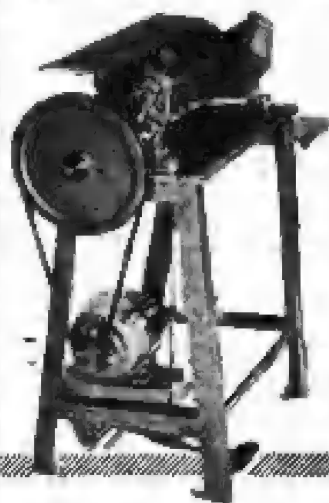
ఉమ్మడియార్

ఉమ్మడి రామయ్యచెట్టి, గురుస్వామిచెట్టి & కంపెనీ,
23-25 ఎస్. ఎస్. సి. టౌర్ రోడ్డు, మద్రాసు-1,
[తాంబి: ఎల్. ఐ. సి. బిల్డింగ్, మద్రాసు-2.

BEST BY EVERY TEST

POWER DRIVEN CALENDAR
RIMMING

**POWER DRIVEN
CALENDAR RIMMING MACHINE**

Made out of selected
materials.
Handsome Finish

OFF-SET PLATE
WHIRLER

OFF-SET PLATE WHIRLER

Made out of Best
materials. Continuously variable speed-On
bath DRIVING.

Sarada

ENTERPRISES

FOR THE BATHING MACHINE PLEASE CONTACT:

VADAPALANI

::

2 & 1, ARCOT ROAD,
MADRAS - 26.

మీ అమ్మకు మీరు టీన్‌పాల్ నీ గురించి చెప్పాలి

మీ అమ్మకు టీన్‌పాల్ వాడుతున్నాడు.

మీ అమ్మలు తెల్లని చుక్కలు నిలంగా తెల్లగా ఉండాలి అంటూ మీకు | కాని అమ్మదమ్మని కళ్ళిచ్చిన గుడ్డలు కూడా తాగిపోయారా? వెంటనే వాడుకోండి.

తెలుపు మాత గుడ్డలను, కేయాన గుడ్డలను ఉత్తరదేశానికి పంపించి, మంచివంటి కేయాన చుక్కలను ఉత్తరదేశానికి కర్మాగారానికి టీన్‌పాల్ పంపించి, అమ్మకు టీన్‌పాల్ ఎంతో అక్కర్లేం గొప్పవుతుంది. అది ఎంతో బాగున్న వేసుకున్నారని కూడా. ఈ రోజు టీన్‌పాల్ కొనుగో.

కర్మాగారం: తె. అం. గిరిజా,
ఆం. ఎ. అం. బ్రహ్మపురి
అం. తెలుగు ప్రభుత్వ
శ్రమ మంత్రి.

కొండము **టీన్‌పాల్** తెల్లని చుక్కలను అమ్మదమ్మని తెల్లగా చేయును

అమ్మదమ్మని:

సీక్వెల్ గిరిజా కిరీటం, వంశీ అంబు

పిల్లల దమ్మని:

సీక్వెల్ గిరిజా ప్రీతికి కిరీటం, ఎ.ఎ. అంబు గిరిజా

NOTES: 100 & 200

అమర్ జ్యోతి
ఫాబ్రిక్స్

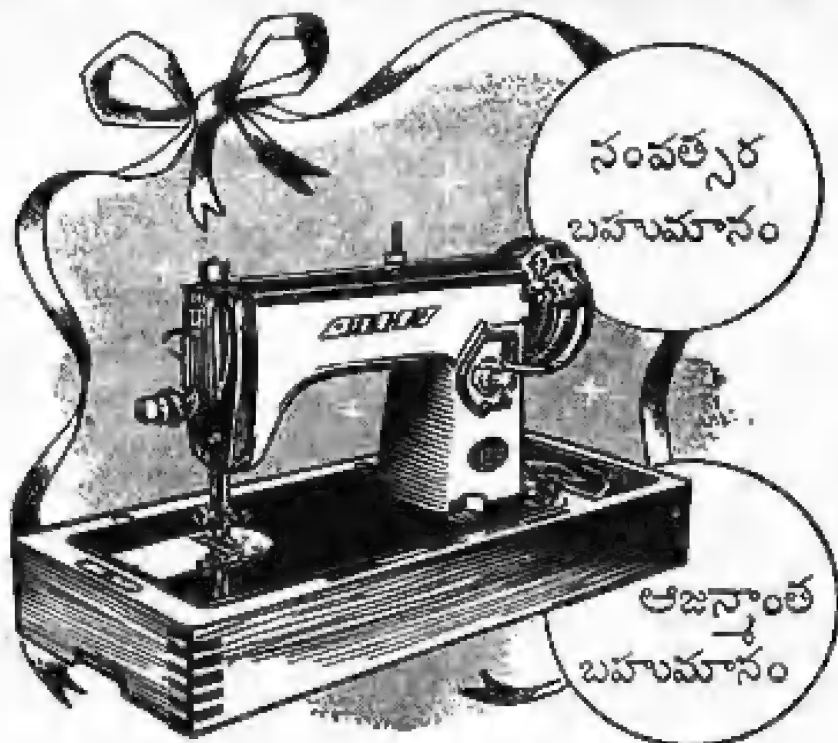
చేనేక బెడపిట్లలో గొప్ప పేరు
బెడపిట్లు - శర్తన్ గుడ్డలు - తువ్వట్లు
మొదలగునవి...
ప్రపంచమంతటా ఎగుమతి అగుచున్నవి
జాంచీలు.
బొంబాయి,
మద్రాసు,
చిల్లీ.

తయారు చేయువారు: అమర్ జ్యోతి ఫాబ్రిక్స్
ఫాస్టు బాగ్స్ 22, కరూర్ (ద. క.)
మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ప్రతమ బహుమతి పొందినది

నోవిన్

మార్గవేదము
సిమ్లెట్

దురదల, తెరిచిరలు, స్పటికపు బిచ్చలు, కురు
పులు, గాయములు, పుండ్లు, తె. వాటికి

మరిగ నమరూలలో కుట్టు చెప్పిస్తూ బహుమానంగా
 యిచ్చే ఈ క్రొత్త అలవాటు ఎందుకు పెరచుకొంది? మీ
 కుటుంబము వాటిమీద మోకాపడి వాటిని పోగొడుతారనా?
 మీ ప్రేమ పోతూం వాటిని మెచ్చుకొన, ప్రేమించి, వాటితో
 కాంక్షించును చేస్తారనా? కష్టమిండా, నిజమేను, అంకేశక,
 ఇది లాగ్యపు దిహ్యాల, కనులుముసకు కనిప బహుమానము—
 మీ కుటుంబమునకు, ఈ సంవత్సరము క్రొత్త ఉపా
 స్థిమలైన్స్ మారెంతో మీ కుటుంబమునకు అక్కర్లము
 కలుగజేయదు—ఇవి పిలవబడి ఎక్కిన దిశేషములలో వాటి
 పొగలైతే దీనినకు, కార్య ముత్యమునకు పొగలైతే నందినవి,
 లాభకరమందివ్వదు మెరచి
 పొరిగా అమ్మబడుచున్నది.

కుట్టు చెప్పిస్తూ

శ్రీ ఇంజనీరింగ్ వర్క్స్ లిమిటెడ్, కలకత్తా-31.

(022/172)

లిటిల్స్

ఓరియంటల్ బామ్

జలుబు, తలనొప్పి మొదలగు
బాధల నివారిణి

జర్మెక్స్

నడుకులకు, గాయములకు, కాల్పులకు
పెట్టించి పేరు

లిటిల్స్ ఓరియంటల్

బామ్ అండ్

ఫార్మ్యుటికల్స్ లి.,
మదరాసు - 2.

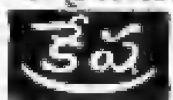
మీ
శిరోజాలు
అంత మనో
హరంగావుండ
వలెనని మీ కోరిక!

మీ శిరోజాలు అంత
హరంగావుండ వలెనని మీ కోరిక!
మీ శిరోజాలను మనోహర
మైనవిగా చేయాలి -
అప్పుడు మీ శిరోజాలు అంత
మనోహరంగా ఉన్నవని
తెలియ దింపాలి. మీ
పొడవైన శిరోజాలను
అప్పుడే అందరికీ
నీడలించేవిగా చేయాలి.
అప్పుడు మీ శిరోజాలను
అందరికీ నీడలించేవిగా
చేయాలి. మీ శిరోజాలను
అప్పుడే అందరికీ
నీడలించేవిగా చేయాలి.
అప్పుడు మీ శిరోజాలను
అందరికీ నీడలించేవిగా
చేయాలి.

లోను గొప్పగానుండి
మరియు ప్రేమైన అప్పుడు

మీ శిరోజాలను మనోహర
మైనవిగా చేయాలి.

అంత గొప్పగా.

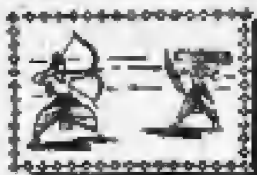
ఎమ్. ఎమ్. అండ్ కో. వాల్, అహమదాబాద్

బెంగళూరు.

ఎ. సరోజమ్ అండ్ కో., కొలకాతా - 2

తెచ్చిక చూడండి!

హనూమానాదేయా
సమర్పించు

బసంత్. వాడియా బ్రదర్స్ యా
సంపూర్ణ

రామాయణం

(ఉత్తర రామాయణం కొనసాగి)

(తెలుగు)

ప్రకాశ
కర్త

హైదరాబాద్

పూర్తి పంచరంగుల చక్రం

పర్వతము

బాబూ భాయి ముస్తా

తెలుగు నిర్మాణం

పిఠంసంబర్
మొదలైనవి

మొదటి భాగం

మొదటి భాగం

వసంత్ దేవాయ - విజయభాస్కర్

తీర్తి

RAMIN

దీపావళి బహుమతులుగా ఇవ్వతగినవి.

ఈ గుర్తు గల స్టెయిన్లెస్

స్టీల్ పాత్రలు

గ్యారంటీ కలవి.

I.M.M.C.

FOR
Anything & Everything in

STAINLESS STEEL WARE
& BRASS SHEET & CIRCLE

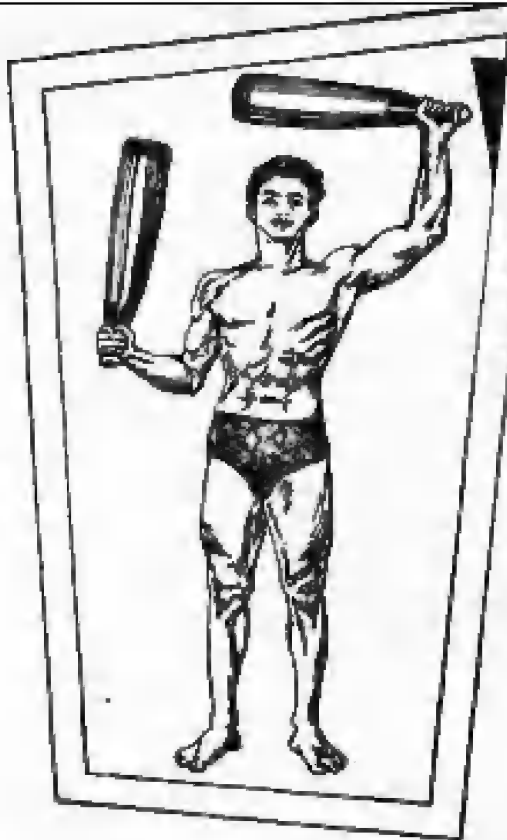
చిలుము పట్టపు, తువ్వ పట్టపు, ఎల్లప్పుడు

తళతళ మెరుస్తూవుండును.

తేమంటు చాలా సులువైనవి.

ఇండియన్ మెటల్ & మెటలర్జికల్ కార్పొరేషన్,

498, మింట్ స్ట్రీట్ :: మద్రాసు-3.

అలసటపల్ల వాద కలిగిందా?—అయితే

స్టోన్స్ లినిమెంట్ వాడండి.

స్టోన్స్ వాడిన తరువాత విఫలం కాదు, కండరాల నలుపు ఉపశమనం పొందుతాయి.

అలసటపల్లవుడు మనమందరం 'మల్లారు'లాగ నిలబడాలి—అయితే, హఠాత్తుగా కలిగే శ్రమను, అలసటను మనలో చాలామంది ఓర్చుకోలేము. శిర్ల నలుపులు, వాపులు వచ్చేస్తాయి. అలా నెప్ప వురుకుందనెనరికల్లో స్టోన్స్ లినిమెంట్ వేసి దుద్దండి....! తాద ఫున్న ఎ చోటుకైనా స్టోన్స్ వెచ్చని రక్తాన్ని ప్రసరింపజేసి, వాద నయం చేస్తుంది....వెంటనే వాద పోయిందంటే, మికు ఎంత చొయిగా వుంటుంది. స్టోన్స్ యింట్లో వుంచుకోండి. నలుపులు మిమ్మల్ని బెదిరించినప్పుడు దీన్ని ప్రయోగిస్తే సరి.

ఇలాగాక స్టోన్స్ బామి కూడా దొరుకుతుంది—కండరాల నలుపులనుండి శిశు ఉపశమనం అచ్చులలో మూడింతలు శక్తి కలిగి.

స్టోన్స్ లినిమెంట్

"సిసాలో వైద్యుడు"

MA 755

వార్నర్.బ్రాంబర్డ్ ఫార్మ్యూటికల్ కంపెనీ (ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ బాంబేలో యు. ఎస్. ఎ. లో సంయుక్తము కాలిగినది.)

"నేడే
చూడండి"

శ్రీ రామదర్శన్ పరిషత్తును

టాక్యో రాముడు

దర్శకం పి. మధుసూదనరావు

కథానికర్తలు:

అంధ్ర. వాణిశిలమ్మ + సదెడ్. నైజాం ముహర్ర. ఈస్టిండియా

రిజిస్టర్డ్ నం. 119923

డైమండ్ సుగంధ వక్క పొడి

ఉపయోగించువారికి గమనిక

మా 'డైమండ్' మార్కు సుగంధ వక్క పొడి అతి రుచికరమైనది, అన్ని విధాలా మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందినదిన్నీ. మీరు ఈసారి వక్క పొడి కొనేటప్పుడు—"మాకు 'డైమండ్' మార్కు సుగంధ వక్క పొడి కావాలి. అదే ఇవ్వండి. ఇతరములు ఎవీ వద్దు" అని కచ్చితంగా చెప్పి, అడగండి.

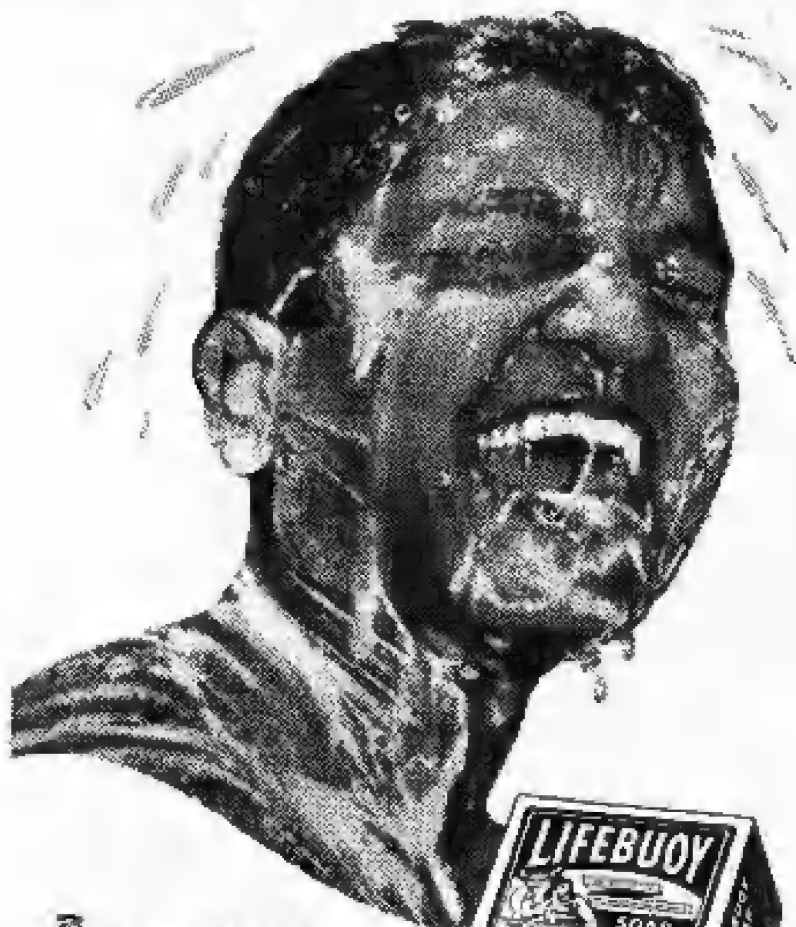
పాల్లం ఒకంటికి 2 న. పై. మృతమే.

ది డి. పి. ఆండ్ కంపెనీ,

కౌల్ బజార్ - బళ్ళారి - 1.

సెల్పుడిపోలు :

చిరాల, గుంటూరు, మాచెర్ల, కర్నూలు, అదేని, హుల్లి, తిరుపతి, హైదరాబాద్, రాయచూరు, జిరిగళూరు, చిత్రదుర్గం, కంబం.

తైలం మీ వెళ్ళుకో స్నానం చేసి.
 అల్పమాంసా అహింస రోగంల దూరం
 చేసి! పురో అభివృద్ధిని
 పొయి కొలువుడు!
 తైలం మీ వెళ్ళుకో స్నానం చేసి
 అహింసా... అహింసా... అహింసా
 పురో అభివృద్ధిని పొయి!

**ఎక్కడ లైఫ్ బాయ్ వున్నదో,
 అక్కడ ఆరోగ్యము వున్నది!**

L16-X10 TL

హిందూత్వ రిపర అవుట్

తంత్రాస్త్రీయ భూతిగాంచిన భారతీయ స్వచ్ఛత

కమలా లక్ష్మి

వారి

మెచ్చికు పాత్రమైనవి.

స్వాస్థ్య

గమనాలు

వీటికారకు

వస్త్రాలు

గౌరవక

శ్రీ
వెంకటేశ్వర
సర్వవీరలు

శ్రీ వెంకటేశ్వర
సర్వవీరలు

ప్రసిద్ధిచెందిన వీరలు
అందరినీ గౌరవించు

284, చిన్నవీధి, బెంగళూరు-2

ఫోన్-2240

TELEGRAMS - "VENKATESWAR"

1961

కె. కె. సబ్బాపతి & కో.,

కంత్రి - "పెయింట్స్ వర్క్"

ఫాన్ నెం. 34605

పెయింట్ల వర్తకులు, అర్టిస్టు బ్రష్ మెన్ - అర్టిస్టుల
పరికరాలు, డ్రైకలర్స్ దిగుమతిచేయు

318, చానప్పశెట్టి వీధి, తపాలు పెట్టి నెం. 546, మద్రాసు - 3

అన్ని రకముల నాణ్యమైన పెయింట్లు, ఎనామెల్స్,
వార్నిషులు, బ్రష్ మెన్, డ్రై కలర్స్, అవిజ్ మానె,
రిస్టెంపెంట్స్, ఎనెలు వగైరాలకు ప్రాధాన్యము.
అప్కలికేట్ సెంటెటిక్ ఎనామెల్స్ ప్రధాన ప్రాధాన్యము.

దీలర్లకు, ఏ. డబ్ల్యు. డి. కంప్రహెన్సెస్, స్టూడియోలకు, బస్,
టారిల బాడీ వెర్మాకలు, మొదలగువారికి సప్లయ్ చేయుదురు.

అర్థ ధరల వేయించి కోరుతున్నాము.

దీపావళి శుభ సమయాన మా కాతాదారులకు
శ్రేయోచితామలకు హృదయపూర్వక అభినందనలు
ఆరోగ్యమునకు అగత్యమైనది—ఇంగువ. అందులో ప్రశస్తమైనది

ఎల్.జి

L.G

మధ్యమధ్యమైనది

మిశ్ర

యింగువ

గమ్యంబుననుడు

లాల్ జీ గోధుమ కో సామకారుపేట, మదరాసు-1.
H.O. బాంబాయి. Branch: మంబరూరి

From the makers of India's
most comfortable footwear

Carona Sahu Co. Ltd.

Regd. Office:
221, Dadabhoy Naoroji Road,
Bombay 1.

CC-13

MARY

SHOBA

BUMPER

VJAY

GRUPHEL

ఉత్తమమైన డిజైన్లలో ఎన్నికైన పైపులను

ఇంగ్లీషు - తమిళం - మలయాళం - భాషలలో

నవ్వులు చేయగలము

ఇవి గాక

పర్పరేటర్లు, హార్డ్ ప్రెస్సులు,
ప్రెడిల్లు, కటింగ్ మిషనులు,

ఇతరములైన

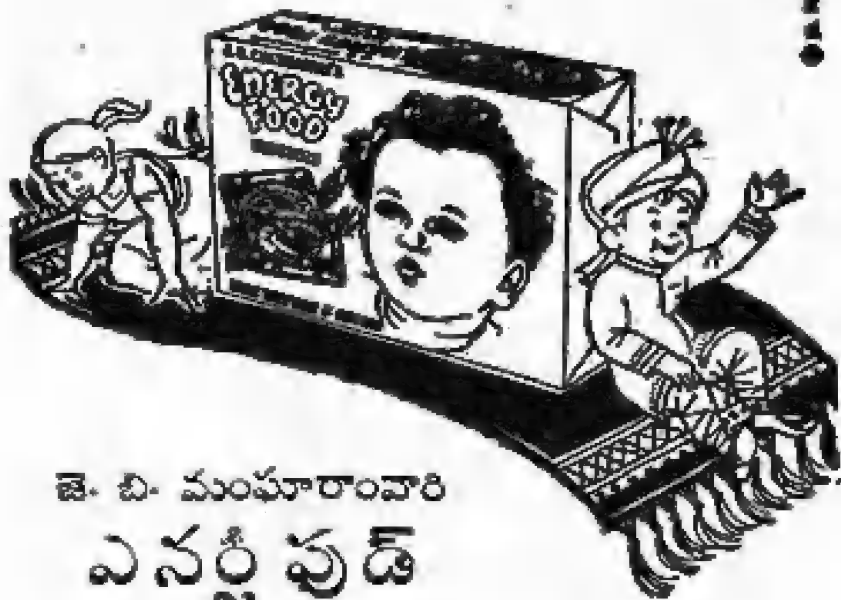

సమస్త ముద్రణ పరికరాలు మీకు
కావలసిన రీతులలో తగిన
వెలలకు మా వద్ద దొరుకును.

దీ మద్రాసు టైప్ ఫౌండ్రీ

38, జోన్స్ స్ట్రీట్ :: మద్రాసు - 1

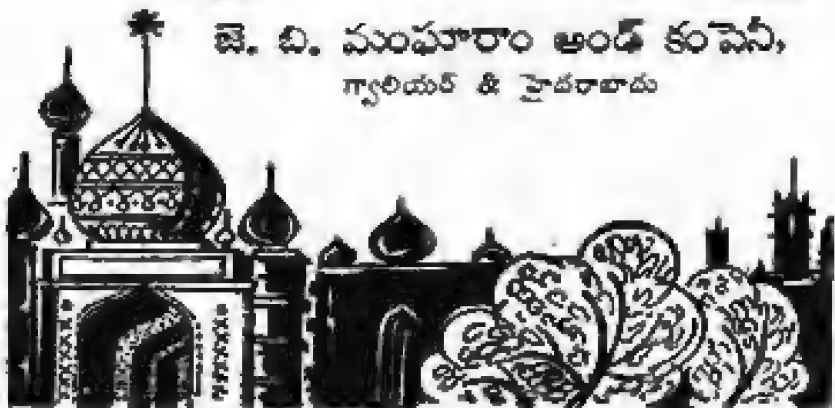

జె. బి. మంపూరాంవారి
ఎనర్జీ ఫుడ్
బిస్కెట్లు

కొక్కుడుబిందీ నడవడానికి పిల్లలు ఎంత నరదాపడతారో—
జె. బి. ఎనర్జీ ఫుడ్ - బిస్కెట్లు తినడానికి అంత
నరదాపడతారు. ఇవి జవము, జీవము, పుష్టిని ఇచ్చును.

సాఖ్యమైన సంసారములకు హతకరమైన బిస్కెట్లు

జె. బి. మంపూరాం అండ్ కుసెనీ,
గ్వాలియర్ ఓ హైదరాబాదు

‘శ్రీరామ’ మార్కు అశోకా నీలగిరి వైలము

సర్వవ్యాధులకును
శ్రీరామ రక్షవంటిది
ప్రతియింటను ఉండవలసిన
దివ్యోషధము

విజయా కెమికల్సు,
మద్రాసు-7.

అన్ని రకములగు బంగారు అభరణములకు వెండి పరికరములకు
పేరు పొందినవారు.

★ నాబాకు ★ నాబ్బాత ★ సమ్మిక
నీటిని పొటించి మా అభిమానుల
అదరణను పొందుతున్నాము.

గంధవడి

శ్రీరాములు శెట్టి & సన్స్,

బంగారు, వెండి, రత్నాల పర్తకులు
207, 208 నెలాటి మహానంద్రబోస్ రోడ్డు,
మదరాసు - 1.

ఫోన్: 'GANDHAVADI'

ఫోన్ (Office) 32624

(Res.) 72342

మావద్ద కొన్న ఏ బంగారు నగనైనా విలువలే వహి
వావను చేసిన,
మార్కెట్ నవరం ధరకు పైకం యిచ్చెదము.

చందమామ

వందలకుడు : 'చక్ర పాణి'

"చందమామ" పాఠకులకు మరొక పిపాపళి వచ్చింది. ఆ సందర్భంలో ప్రత్యేక సంచిక అందిస్తున్నాము.

ఈసారి పిపాపళి ప్రత్యేక సంచికలోని ప్రత్యేకాకర్షణ రంగుల వాషి బ్రాయింగ్ చిత్రాలు, "చందమామ" ఇలాంటి చిత్రాలతో వెలువడటం ఇదే ప్రథమం. ఈ చిత్రాలు గల "దేవయాని కథ", మరి నాలుగు పెజీలలో పిపాపళికి సంబంధించిన కథలూ మీకు అందజేస్తున్నాం. ఈ కలర్ వాషి బ్రాయింగుల చిత్రాలు పాఠకులకు ఆనందాన్ని చేకూర్చగలవని మా విశ్వాసం.

ఈ సంచికలో మరొక ఎనిమిది పెజీల కథకూడా అదనంగా ప్రచురిస్తున్నాం. ఈ కథ రెండవ భరీపా అయిన ఈమర్ శిలాన్ని వ్యక్తం చేస్తుంది. న్యాయబుద్ధి, ధర్మబుద్ధి ఎవరిలో ఉన్నా ఆదరించ దగినవే గద!

ఈ సంచికతో మా పాఠకుల కందరికీ పిపాపళి సుఖ శాంకీలు అందజేస్తున్నాము.

సంపుటి 29 : సెప్టెంబర్ 1961 : సంచిక 5

భారత చరిత్ర

ప్రపంచంలో నల్లా అత్యంత ప్రాచీనమైన నాగరికతలు ఉన్నాయి. అసిరియా, బాబిలోని యూలలో ఉండేవి. చివరకు భామిలలో వారు. కాని మహాబలి, సింధురాష్ట్రంలో పోరప్ప, మొహెంజోదారో (గిరాలిప్పి) ప్రాంతాలలో మహాబలి నాగరికతను బట్టి ఏదేని యాత్రాకథనం మన దేశంలో ఒక ఉత్కృష్టమైన నాగరికత ఉండేదని, అది కాలక్రమేణ భారతీయ నాగరికతగా మారింది. బృహద్రథునిది. ఇది సింధు నాగరికత.

మొహెంజోదారో, పోరప్ప నాగరికతను బట్టి ఆ నాగరికతను గురించి మనం అనేక విషయాలు తెలుసుకో గలుగుతున్నాం.

మొహెంజోదారో నగరం పరచల పట్ల నైలెనెం, ఇతర కారణాలపట్ల నైలెనెం నీటిపై కనీసం విడుదలై నిర్మించబడి ఉన్నదని అక్కడగా నిర్మించబడి ఉన్నది.

ఇది బాగా పెద్ద నగరం. అనేక ఇళ్ళు ఉండేవి. రెండే గదులుగల ఇళ్ళు మొదలు కొని రాజసభల వంటివి కూడా ఉండేవి. పిట్టల కార్మిని ఇటుకలతో కట్టారు. పెద్ద ఇళ్ళు రెండు మూడంతస్తులు కలిగి ఉండేవి. ఇళ్ళకుట్టా బాగా బిరుసులు, ఇళ్ళకు వాకిళ్ళూ, కిటికీలూ, నిర్మించి మెట్లుపరచుటా ఉండేవి. దాదాపు ప్రతి ఇంటికీ బావి, మురుగు నీటిపూ, స్నానాలగది ఉండేవి. నెలసెనా అవరణలోనూ రాళ్ళు పంచువాడు.

నగరంలో ఇళ్ళుగాక విశాలమైన కట్టడాలు కొన్ని ఉండేవి. ఇవి బహువిధంగా మైనవి కావచ్చు. ఇలాటి కట్టడాల్లో చెప్పుకోదగినవి ఒక పెద్ద కొలను, దీని నిర్మాణం 39 అడుగులు, వెడల్పు 23 అడుగులు, లోతు 9 అడుగులు. దీనిపై మెట్లూ, గదులూ ఉండేవి. కొలనులోకి నీరు రావడానికి, పోవడానికి తగిన ఏర్పాట్లుండేవి.

2. సింధు నాగరికత

ఈ స్పృశకుట్టం అంతా ఎంత వాగ నిర్మించారంటే 5000 ఏళ్ళ అనంతరం అది ఇంకా చెక్కు చెదరకుండా ఉన్నది. సగర పిల్లలు ఏకాలంగానూ, నూర్లుగానూ ఉండేవి. మురుగునీటి పారుదలకు ఏర్పాట్లండేవి. ఇక్కడి జీవితం సుఖమయంగానూ, వాగరికంగానూ ఉండేదనడానికి సందేహం లేదు. ఆనాటికి ప్రపంచంలో ఎక్కడా అంత విభిన్నం నెగరేం ఉండినట్టు కనబడదు.

ఇక్కడి ప్రజలు తనె అహారంలో గోవు మేలూ, వార్ల, ఇర్లురేపిలాలూ, మోసమూ, జివలూ, గుడ్లూ ఉండేవి. దున్నులు చూలుచు, అన్నపి ఉండేవి. స్త్రీ పురుషులు అభరణాలు ధరించేవారు. ఇవి మెలిచేసేసలూ, చేతి పూసలూ, ముప్పగులూ, తలగిరాలూనూ, స్త్రీలు మోతమే ధరించే అభరణాలు పద్మా శాలూ, ముక్కుపెడకలూ, ము కమ్మలూ, కారి కడియాలూనూ. ఈ అభరణాలలో ఎత్తొరకాలు. కొన్ని ఎంతో అలంకారమే కూడా. ఏదని బంగారం, వెండి, రసం, రాగి, రత్నాలు మొదలైన వాటితో చేసేవారు.

ఇళ్ళలో వాడుకునే పాత్రలలో పాచ్చు భాగం సుమ్మరి పొరెత్త తయారైన కుండలు ఏగ్గరా, రాగి, కంచు, వెండి పాత్రలూ, పంగాల పాత్రలూ బహుకొద్ది. ఇటువంటి

పాత్రాల్లో కిడినాడు

మెచ్చుకైనా తిరిగలేదు. గృహమరికచాలలో కడుక్కోనూ, నూదులూ, చువ్వెనలూ, గొడ్డల్లూ, తులలూ, కత్తులూ, కేవలక్కో, చేచిలు పక్షిగాలూనూ, మొంగలి కత్తులూ (రాగితే, కంచుతో చేసినవి) ఉండేవి. ఈ నెగరంలో పాచికలు పరిపిగా వెలికలవి. పాచికలాట మరిపాటి అయి ఉండవచ్చు.

ఈ నెగరంలో, పెంపుడు బంటువులు అడవితులూ, బరెలూ, గొరెలూ, ఎనుగులూ, ఎంబెలూ, కుక్కలూనూ. ఆనాటికి అక్కడ గుర్రాలున్నట్టు కనబడదు. ఇక్కడి ప్రజల యుద్ధ మరికచాలలో పిల్లలూ వానాలూ

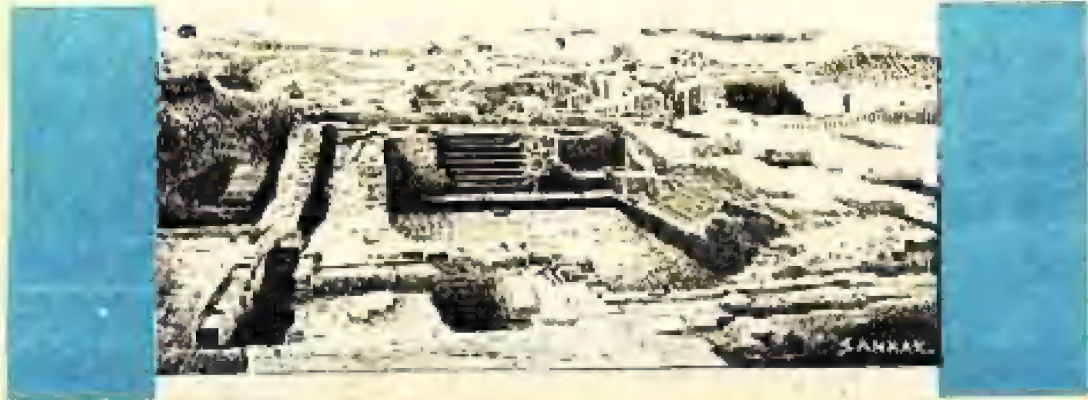
అంత ముఖ్యమైనది కావు. గంధ్రగోక్షణా, ఈటెలూ, బాకులూ, గదలూ, పడిసెలలూ ముఖ్యమైనవి. ఈ ప్రజలకు బిడ్డలు తెలియవు. వీరు శిరస్థానాలూ, దాలులూ మొదలైన రక్షణ సామగ్రి విరగనట్లు కన బడతారు.

నిండు నాగరికత వాటి శిల్పం చాలా గొప్పది. పూరప్పలో దొరికిన ప్రతిమలు కొన్ని గ్రీకు శిల్పాలకు విమీ తీసిపోవటం. ఆ నగరాలవారు భారత దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలతోనే గాక అసయాలోని అనేక దేశాలతో వర్తకం చేశారు. ఇక్కడ పుష్కలంగా దొరికిన ముద్రల సమూహాలు తెలుసు మెసపొటేమియాలో దొరికితాయి. ఇక్కడి పొరులు పృథ్వీసాయమూ, బహు విధములైన వృత్తివసులూ నేర్పినవారు. నిండు ప్రజలు దేవి ఆరాధకులు. వీరొక పురుషిదైవాన్ని కూడా ఆరాధించేవారు.

ఈ పురుషిదేవత ప్రతిమచూస్తే శివుడి కిది ప్రాచీనరూపం అని తోస్తుంది. ప్రజలు విగ్రహారాధకులు, ప్రకృతిని ఆరాధించేవారు. వీరు హోమాలు చేసినట్లు కనిపిస్తాయి. ఎందుకంటే ఎక్కడా అగ్నిగుండాలు లేవు.

నిండు నాగరికత అపూర్వది కాదు. అది ఋగ్వేదకాలం కన్న ముందుది. అపూర్వ సగరజీవితం విరగదు. వారికి ఇనుము తెలుసు. వారు విగ్రహారాధన చేయలేదు. నిండు నాగరికతను పెంపొందించిన వారు ద్రావిడులని కొందరూ, సుమేరియనులని కొందరూ, వారే వీరని కొందరూ వాదిస్తున్నారు. ఏ మైనప్పటికీ చరిత్రయుగంలో భారత దేశమంతటా వ్యాపించిన నాగరికత యొక్క బీజాలు వేదసంస్కృతిలో ఎంతగా ఉన్నాయో, నిండు నాగరికతలో అంత కంటే ఒక్కవినయ హెచ్చుగానే ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది.

మొహెంజోదారో నగరంలోని స్నానశిథిలం

దక్షయశశ్చమృతం

పంచమాశ్వాసము

విరభద్రుడై నైస్య ధూళి
వినువిధిని చిమ్మిరేగి;
ఉగ్రశవుని కోపము యగు
ఉత్తరదిశ ఎత్తువాడె!

పక్షియబ్బకాల లోని
తాపసులా చికిను చూచి,
కళపకపద సాగినారు,
వలవల పా చాడగినారు!

ఎత్తుని వింతగు చికటి
ఎమిది! యని అడవి న్రిలు
ఒక్కొక్క గుమిగుడి నిలిచి,
ముక్కున వ్రేలిడి చూచిరి.

భూనభముల పెనుధూళులు
పారగప్పిరి యట్లుండెను;
ఉత్తరదిశ పక్షిణమున
కెత్తివచ్చి నట్లుండెను!

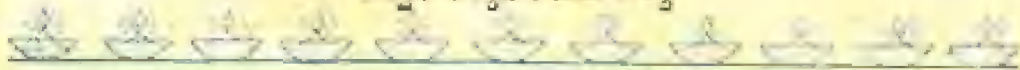
నివభటులా పెనుధూళిని
చిల్చుకొనుచు పచ్చినాచు.
నంద్రపు కెరటాలవలె
చయ్యున వితెంచిరాచు.

విరభద్రుడపుడు చెయి
విచెను తన సైన్యమునకు—
యంద్రభటులు యబ్బకాల
లోనికి చొచ్చుకపోయిరి.

విరభద్రుడు కూలమును గాని
వెడల బస్సుపుకాల లోనికి,
మడుగు బొచ్చిన మదపుకెళ్లుగ,
అడవి దరికొను కాచుచిచ్చుగ!

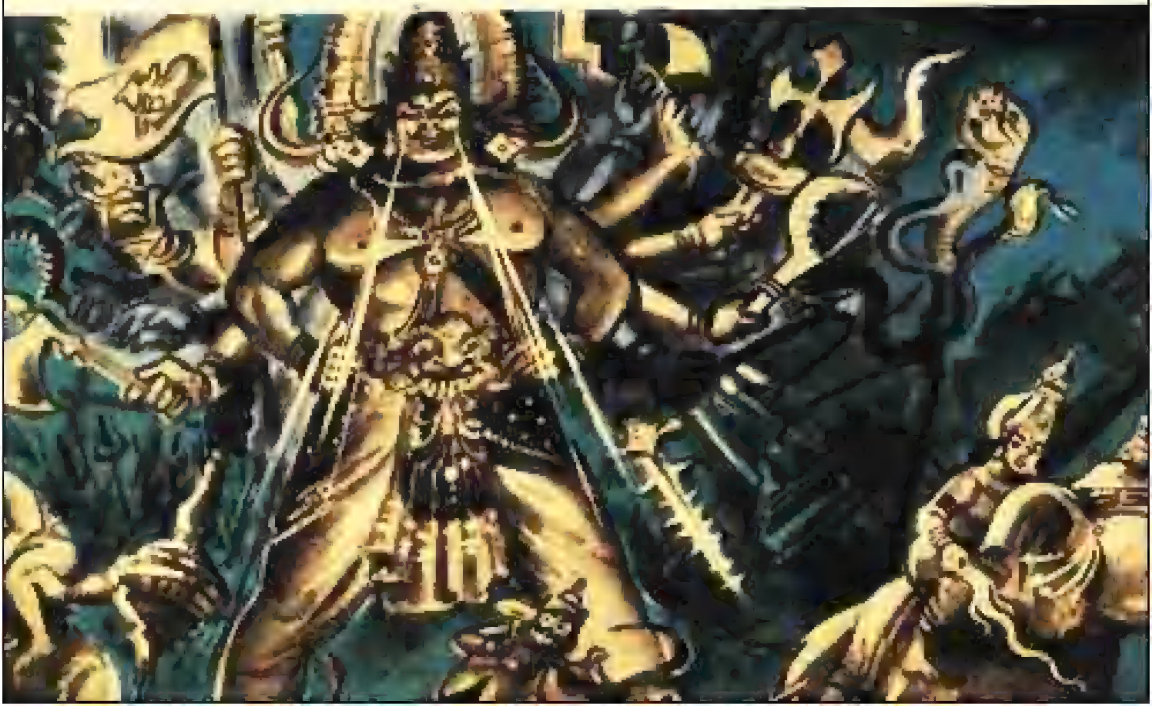
ప్రమథులపుడు వెదికిలను
పర్ణకాలలను కూర్చిరి.
యబ్బకాల రిగ్గివెట్టి,
యాత్తునులను బంధించిరి.

అల్పం నభవరామనాచార్య

గణియలొని యజ్ఞశాల
 గగనానందినామి;
 హామోగ్యుల నాట్టివెరి
 హాతల మంథించినామి.
 అవలుచు పరుగెత్తు మునుల
 పెనరెక్కలు వెలిదిగట్టి;
 చాక్కచొర్ల పడచొనివి;
 చొండులపదె చొల్లించివి.
 గొన్నయని విమ్మచుచ్చు
 మునిపెత్తుల ప్రాగుచెని;
 హామోగిత మంథించివి;
 హామోగిత మంథించివి.
 పిండ్లదుడు వెలగి మలగుచు
 చిలయకాంతప మాకసాగెను;

కానినందినామి నెల్లను
 కత్తిని బరివెట్ట చెకగెను;
 పిన్నలతో యజ్ఞశాల
 పెనగని ఒకత్తమాయా;
 వెత్తుచి బొత్తిల్లి యతని
 కత్తియని చెని కలిసిపోయి!
 చెవెతలా పిచ్చినిగని
 తెల్ల నెనగమువైదినామి;
 హామోగిత మంథించివి;
 పరుగెత్తగ చిలదినామి;
 చిక్చాటుచు కకరికల్లె
 చిక్చు కొకచు పాయినామి;
 చరాచిత మింద్రు చెక్కి
 అవలుచు పరుగెత్తినామి!

ప్రమత్తగుమీ వెంటబడగ
యముడు ఉచ్చి మూటచేర
యన్నమిద అద్దమువది,
తెరతెరగా పడిగెత్తును!

దనవాచానమైన నరుని
తా నెక్కుట మేలుదిహాయి
అతని మోసిగొని కువెరు
పడంపెడుచు పడిగెత్తును!

విరభ్యుడుచు వహిదేవుని
వెదుకసాగెను యజ్ఞశాలమ్మ,
వ్యగు మునెనరిం తెడి యేదని
విగనివిచ్చెను నందికెనుడు.

బ్రహ్మయాగమునందు వీడ్చుగీ,
వరిహరించిన వ్యగు ముహర్తని

పట్టి యాతని బదిలెగడ్డము
చుట్టి పెరిగెను నందికెనుడు,
గజగజలాడుచు దక్షుడు
కనిపించిన వానినెల్ల
దండమెడుచు, తల్లడిలుచు,
వాగుకొందు కనిపించెను.

అతని చూచి విరభ్యుడు
వ్యాగహమున కత్తిరూపు,
తటుకుచు మెడపై గొల్తును,
తలమ్మాతము తునుగెదెను!

దక్షుని తలపట్టి చూపు
భరణిమివవైచి త్రెక్కి,
కత్తితెర నెరిగినాడు:
గాయము కనిపించ లేదు!

పాతాళము దిగునట్లుగ
బలైముతో పాడించాడు:
అప్పుటికిని దళిని ఒక
అంతయు కనుగొన లేదు!

విరభద్రుం తప్పుడు కత్తెని
పాటవైది. మహాగ్రహంబున
దళి శిరమును పట్టి పెరిగెను,
తమ్మెపువ్వును తాగునట్లుగ!

అ శిరస్సును విరభద్రుడు
అగ్నికుండమునందు వైచెను:
ప్రమథులవచ్చుడు తుప్పి యాచ్చిరి,
త్రాహ్మణులు కన్నీరు గార్చిరి.

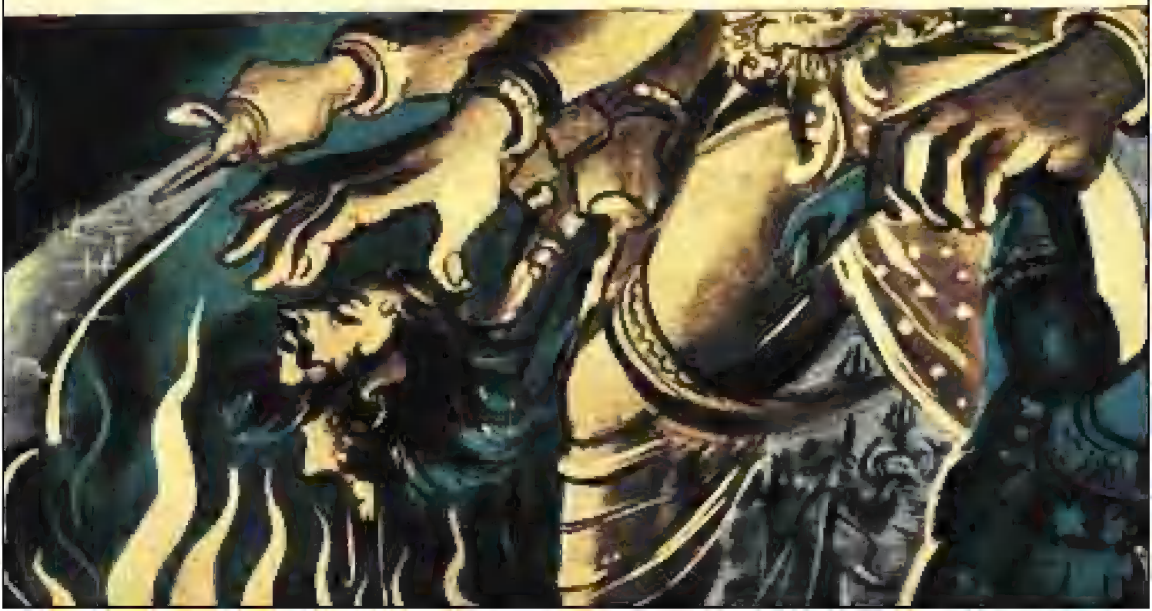
ఏను కుప్పలు, నెరుమరుగులు,
పెళ్ళలును గల యా ప్రదేశము
భూత లెతాళముల శంతయు
ప్రతిగదాల్చెడునట్లు బుండెను!

"శాంతింపుము, శాంతింపుము,
స్వామి! ని వెచ్చరవా?"
అనుచు విరభద్రుని గని
అచటి ప్రిలు మొక్కినాది.

"భువుని నొపముపల్ల పుట్టెని
భద్రకాళి విరభద్రుడ!
దక్షిణుడు వ్యంసమునశై
దండు వెడలిని ప్రళయయ్యెడుడ!

బ్రతుకున మీ కాశయున్న
పరమశివుని వెడుకొనుడు!
మృదభటుల దయకంటెను
దురుని కృత శాంత మేలు!"

అని వదిలించుచు విరభద్రుడు
తనకు సేనలతోడ సంగెను:
చెల్లనయి యా మృత్యుకాలయు
పల్లకాడుగ మారిపోయెను!-(సశేషం)

5

[వంతపండువు అకారంలో వచ్చిన మౌలికమైన శిష్యులైన బయసుల్లుద్యారా, శేషులు చాలా విషయాలు తెలుసుకున్నారు. తన మంత్రశక్తి చేత భూకంపం తెప్పించానని, బ్రహ్మదండి మౌలికమైన శేషులతో అన్నాడు. తదనా తన శిష్యుల్ని పిలిచి, ఎదుగుల కొలనులో శేషుల్ని స్నానం చేయించి తీసుకువచ్చుని అభ్యపించాడు. తదనా—]

బ్రహ్మదండి మౌలికమైన బయసుల్లు శేషుడి చెయి పట్టుకుని అక్కణ్ణించి బయలుదేరాడు. "అంతా నాకు ఆయామాయంగా వున్నది. ఇంత పెద్ద కొండను తన మంత్రశక్తి చేత ఈ బ్రహ్మదండిగాడు తుగింద గరిగానంటే ఎలా సమ్యుటం?" అన్నాడు శేషుడు.

"నాకు మంత్రశక్తి చేత భూకంపం తెప్పించానంటే నేనూ సమ్యుటం. నా అను

మానం కొండ కింద గంధకంలాటి పదార్థమేదో వున్నదని. ఆ కారణంగా కొండ అప్పుడప్పుడూ అదరటం బరగపడుచు. అలాంటి సమయంలో బ్రహ్మదండి అందుక్కారణం తన మంత్రశక్తి అని ప్రగల్భాలు కొడుతున్నారేమో. ఏదీ తెల్పి చెప్పటం కష్టం," అన్నాడు బయసుల్లు.

ఆ సరికి యిద్దరూ కొండ మీద పల్లంగా వున్న ప్రదేశంలో గల ఒక కొలను దగ్గరకు

'చందమామ'

వచ్చారు. వాళ్ళు కొలనును సమీపిస్తుండగానే, దాని అంచున పున్న గుహలలో నుంచి సంహగర్భన వినిపించింది. ఆ వెంటనే జూలు అడిస్తూ ఒక సంహం గుహ నుంచి బయటికివచ్చి, మరింత పెద్దగా గర్భనచేస్తూ ఒక రాలి మీదికి ఎగిరి నిలబడింది.

"ఇదే వినుగుల కొలను, ఆ మొదగు తున్నదే మచ్చల సంహం!" అంటూ జయమల్లు పెద్దగా నవ్వాడు.

"అన్నీ వింతలే! ఈ సంహానికి ఆహారం చెయ్యడానికి బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడు నన్ను యిక్కడికి పంపలేదుగా?" అనుకుంటూ శేకపుడు అనుమానంగా జయ

మల్లుకేసి చూశాడు. జయమల్లు తల ఎత్తి మచ్చల సంహంకేసి చూస్తూన్నాడు. సంహం కొరలు చాచి, వంజా ఎత్తి కర్ణకళారంగా గర్జించసాగింది.

శేకపుడు సంహంకేసి ఓ కిక్కికాలం పరీక్షగా చూశాడు. అది ఏ నిమిషాన్నయినా చాలమీద నుంచి చూసి తనమీదికి లంఘించ వచ్చని ఆతడికి అనుమానం కలిగింది.

శేకపుడు యిలా అలోచిస్తూనే చిల్లం ములు పైకెత్తి మచ్చల సంహం తలకు బానాన్ని గురిచేశాడు. ఆతడు వింట బాదుసు బాగా లాగి బాణం వదలబోతున్నంతలో జయమల్లు, కింకారి... అంకారి... మృగత్తె కట్టు... అంటూ చప్పిన శేకపుడికేసి తిరిగి, "ఏమిటి, సుప్ర్య చెయ్య బోతున్నది? ని బాణంతో సంహాన్ని చంపగలననే అనుకుంటున్నావా? నేను కట్టుమోతం చెసి దాని నేను మూయబోతున్నాను. అయినా విడి చూదాం, బాణం పడులు!" అన్నాడు పెద్దగా నీవ్వురూ.

శేకపుడు బానాన్ని సంహం తలకు గురి చేసి వదిలాడు. బాణం నివృమంటూపోయి దాని తలకు తాకుతూనే గల్గి మంటూ కట్టింది. అంతమారం గాలిలోకి ఎగిరి కొలనునిదలో వేడిపొయింది.

"దూకానా, ని దానిని ఒకటి మృదా అయింది నప్ప, సుంహానికి దిమి కుట్టిపట్టు యివాలెదు. ఇది బ్రహ్మాదండి మూర్తికుడి పెంపుడు పింహం. ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేని ఈ మచ్చలపంహాన్ని తనే సృష్టించా నని వాడు చెప్తుంటాడు. కాని నేను నమ్మను. వాడు మూర్తికుడేగాని బ్రహ్మ దిత్తిడు కాదు గదా? దీన్ని దిస్తుపిల్లగా పున్నప్పటి పట్టుకుని పైన ఏ దివతవృత్తి చర్మాన్నై కుట్టిపుంహాదని నా అనుమానం." అన్నాడు జయమల్లు.

"అది అసంభవం. ఒక జంతువుకు మరో జంతువు చర్మాన్ని తెచ్చి కుడితే అది దాని కరీరంలో ఎలా కలిసిపోతుంది?" అన్నాడు కేశవుడు.

"అయితే, ఒకటి చెప్పింటాడు. ఇది దిస్తుపిల్లగా దొరికినప్పటి దాని కరీరాన్ని అక్కడా యిక్కడా కార్చిపుంటాడు. అవి మానిన తరవాత మచ్చలయిపుంటవి," అన్నాడు జయమల్లు.

"అలా జరిగితే జరిగుంవచ్చు. అయినా, ఈ చర్మ అంతా ఎందుకు? ఈ సింహం పిల్ల నా కేమి అపాయం లేదు గదా— ఆ మాట ముందు చెప్పు?" అన్నాడు కేశ వుడు కొంచెం విసుగ్గా.

"అపాయం ఏమీలేదు! ఇన్నైక్కుగా మూర్తికుడి కమ్మిన్లు పుండి కనిపం మృగాలైనా ముత్రకట్టు వెయలేనను కున్నావా? దూడు, దాని బోడు ఎలా తగ్గి పోయిందో, ఇంకా సెవటిలో పిల్లిలా ఆ రాతిమీద బోర్లాపడుకుంటుంది," అన్నాడు జయమల్లు.

చూస్తూండగానే సింహం ఒక్కసారి గట్టిగా జాలు విడిలింది. అవిలిస్తున్నట్లు పెద్దగా నేరు తెరిది, బిల్లిలా రాతిని అంటి పెట్టుకుని వేచుకున్నది. కేశవుడు జయ మల్లు ముత్రకత్తికి ముగ్ధుడయ్యాడు. నిజంగా ఏడు తనకు స్నేహితులైతే, బ్రహ్మ

దండి మాంత్రికుడి నుంచి ప్రమాదం లెకుండా తేలిగ్గా పారిపోవచ్చునుకున్నాడు.

బయటపల్లె ఎనుగుల కొలనులో దిగి బుడుంగు బుడుంగుమని మునుగుతూ, "చూస్తావేం, కేకవా. దిగు, స్నానం చెయ్యి. మన కొసం బ్రహ్మదండి కని పెట్టుకుని పుంటాడు," అని కేకవేశాడు.

కేకపుడు విల్లంబుల్ని కొలను ఒడ్డున పడవేసి కొలను నీటిలో దిగి స్నానం చెయ్యి సాగాడు. బహుశా తాను స్నానంచేసి శుచి అయిన తరువాత మాంత్రికుడు తనను కాల చైరపుడికి బలి యివ్వాలనుకుంటున్నాడని అతనికి తేచింది.

కేకపుడు తన సంబోధల గురించి బయటపల్లెను అడుగుదామనుకున్నాడు. కానీ, బయటపల్లె కొలనులో చాలా దూరంపోయి కేరింతలు కొడుతూ ఈతలు వెస్తున్నాడు. కేకపుడు మెల్లిగా ఈడూ అతన్ని సమీపించి, తన భయాలను గురించి అడిగేందుకు పెదాలు వదిపేరితే, కొలనుకు అ వైపునుంచి, రాక్షసరప్పలూ వచ్చిపోతున్న వున్నా. అ వెంటనే ఎనుగుల ఘంకాలూ వినపించినై.

"ఎనుగు మించే కొలనును చుట్టు పట్టున్నది?" అన్నాడు కేకపుడు.

"దీని సెరే ఎనుగుల కొలను గదా, మరీ యిందులో స్నానాలు చెసేందుకు ఎనుగులు రాక మరేం పట్టవనుకున్నావు?" అన్నాడు బయటపల్లె నెప్పుతూ.

"అలా అయితే మనం త్వరగా యిక్కణ్ణించి పారిపోవటం మంచిది. అపి పచ్చి పడినదే, మనం చాలి కాళ్ళకింద తునా తునియైపోతాం!" అంటూ కేకపుడు ఒడ్డుకేసి గుబగిచా ఈడసాగాడు.

బయటపల్లె కేకపుడి భయంచూసి పెద్దగా నెవ్వాడు. చూస్తూండగానే అయిదాడు ఎనుగులు ఒకదాన్ని ఒకటి తోసుకుంటూ, తొందలతో కొలను పక్కనప్తన్న చెట్ల

యింతా కాదు. నిజంగానే జయమల్లు గొప్ప మాంత్రికుని చేతుకున్నాడేమిట.

శేకపుడి అలోచనల్ని వివేకబ్జిత వాదిలా జయమల్లు తల వూచి, "దేయా వాయాలేని మృగాలనూ, విశీలనూ లొంగదీసుకో గల గలం ఏమంత గొప్ప కత్తికాదు. ఇలాంటి స్త్రీల్ని కత్తుల్ని బ్రహ్మదండిగాడు చేయూ కానా కదవకుండానే ప్రదర్శించగలడు. రాకాసిలోయలో ప్రవేశించి, అక్కడవున్న గొప్ప గొప్ప నిధుల్ని కొల్లగొట్ట గల కత్తిని సంపాదించినప్పుడే మనం సజమైన మంత్ర చేత్రలం అవుతాం," అన్నాడు.

"అ రాకాసిలోయ ఏక్కడున్నది?" అని అడిగాడు శేకపుడు.

"అ సంగతి తెలిస్తే యింకా కావలసిందేముంది? అది తెలుసుకునేందుకే గదా, నేను యింత కాలంగా ఆ బ్రహ్మదండిగాణ్ణి సేవిస్తున్నాను," అన్నాడు జయమల్లు.

ఆ మాటలతో శేకపుడికి గురుశిష్యుల మధ్యవున్న వైరానికి కారణం ఏమిటో అర్థమయిపోయింది. ఆ రాకాసిలోయలో వున్న నిధులో లెక...వాళ్ళ అస్త్రకలో సంపాదించుకునేందుకు తను వాళ్ళకు సాయపడాలన్న మాట!

కొమ్మలను అలవెకగా పట్టివియస్తూ కొలను ఒడ్డుకు వచ్చినై. వాటిని చూస్తూనే జయమల్లు బుడుంగుని నీటిలో మునిగి చప్పిన పైకివచ్చి, పెద్దగా మంత్రం పఠిస్తూ, యింత బురదను ఏనుగులకేసి విసరాడు. ఆ మరుక్షణం ముందువచ్చిన ఏనుగులూ, వాటిని అనుసరించి వస్తున్న మరికొన్ని ఏనుగులూ అన్నచోటునే కదలామెదలక స్థానిువుల్లా అయిపోయినై.

"చూకావా, మనకత్తి!" అంటూ జయమల్లు శేకపుడి శేసి పెద్ద శేకపెట్ట, నిదానంగా ఈడుకుంటూ శేకపుడున్న చోటికి వచ్చాడు. శేకపుడికి కలిగిన అశ్చర్యం అంతా

జయమల్లు పై కట్టతో ఒంటిని శుభ్రంగా తుడుచుకుని, కేశపుడికేసి తిరిగి, "దూత్యరగా కానియో, బయలుదేరుదాం," అన్నాడు. కేశపుడు కూడా అదరాబాదరా ఒళ్ళు తుడుచుకుని, చిల్లంబులు తీసుకుని బయలుదేరాడు. జయమల్లు రెండడుగులు వేసి చచ్చిన అగిహాయి, "హేవం, ఆ విసుగులు గొంతెండి చస్తే, మనకు పంపస్తుంది!" అంటూ వెనుదిరిగి ఏదో మంత్రం చదివి, "ఏయో, గజరాజులూ, యిక మీరు కొలసులో దిగ వచ్చు," అంటూ అరిచాడు.

ఎవరో అజ్ఞ యద్విపక్షుగా ఎనుగులు గుంపుగా ముందుకు కదిలి కొలసులోకి దూకినై. జయమల్లు అక్కడవున్న ఒక చిన్నరాతిని చేతిలోకి తీసుకుని, మచ్చల సంహారానికి విసురుతూ, "ఇక నువ్వుకూడా నీ కంఠశాపే ప్రారంభించు," అని అరిచాడు. సంహార ఎగిరి రాతిమీద నిలబడి చెవులు దిచ్చిళ్ళుపడెలా గర్జించటం మొదలుపెట్టింది. ఆ గర్జన ఎంటూనె కొలసులోని ఎనుగులు తొందాచిత్తి పెద్దగా ఘోరకారనాదం చేసినై.

"నెను కొలసుకు స్పానానికి వచ్చిన రోజల్లా యిదే పరమి. ఆ విసుగులూ, ఈ సంహార యిలాగే గంటల తరబడి కద్దించు

కుని, చివరకు బేటిదారిని అవి పోతవి," అన్నాడు జయమల్లు ఎంతో తృప్తిగా.

జయమల్లు భోరని కేశపుడికి చిరాకు తెప్పించింది. తనకు యిక కొద్ది గంటల్లో మాంత్రికుడిపల్ల ప్రమాదం రాబోతున్నది. జయమల్లు కేమో చిమ కుట్టనట్టయివాలెడు.

"మన యద్ధరం ఈనాటి నుంచి స్పృహ తులమని చెప్పావు. అయినా, వాకు కలగ నున్న ప్రమాదాన్నించి కాపాడేందుకు నువ్వు ఎలాంటి వ్రయత్నం చేస్తున్నట్టు లేదు," అన్నాడు కేశపుడు.

జయమల్లు తల ఎత్తి కొంత పైభాగాని కేసి చూశాడు. అక్కడ ఒక పెద్ద బండ

రాయి వాసుకుని బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడు తమ కేసే చూస్తుండటం ఆతడికి కనిపించింది. వెంటనే జయమల్లు కేకపెట్టి హెచ్చరిస్తూ, "నువ్వంత పెద్దగా మాట్లాడకు. వాడివి పాము చెప్పటం. నీకు ప్రమాదం కలగకుండా కాపాడటం నాకూ ఎంతో అవసరం. రాకానిలోయలో ప్రవేశించేందుకు ఆర్ట్టివేవడే బ్రహ్మాదండిగారితోపాటు, నెహూ ఈ రోజునే తెలుసుకున్నాను. నీ భుజం మీదపైన్న ముచ్చ—వీరగ విప్పిన పాము చూసిం తరవాత వాడు ఎంత సులభమైన వద్దాడో చూకావు గదా? ఈ రాత్రి నీకు విదో కత్తిని అవహింపజేసి, ఆ రాకానిలోయకు వెళ్ళవారి, అక్కడ నిద్రనికొనాలి సంగతి నీ చేత చెప్పిస్తాడు. ఆ విషయాలే తెలిసిం తరవాత మనం వాణ్ణి మరోలోకానికి పంపిస్తాం, భయపడకు!" అన్నాడు.

"మనకంటే ముందే వాడు జాగ్రత్త పడి, మననే వాడు పరలోకయాత్ర

చేయిస్తే? ఆ సంగతిలో చించావా?" అన్నాడు కేకపెట్టు అనుమానంగా.

"వాడా పనిచేయలేడు. వాణ్ణి పృథు ధనునికాచి, కిర్తిపూతం వల్ల ఏడిస్తున్నది. అందువల్లే వాడిలో ఇంగితజ్ఞానం లోపించింది. అలా కాకపోతే, వాడు నేమ్మి మన యివ్వర్నీ యిలా కలిసి కట్టుగా తిరగనిచ్చే వాడు కాదు," అన్నాడు జయమల్లు.

కొండమీద రాతి పక్కన నిలబడి వాళ్ళ కేసే చూస్తున్న బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడి పెదాలమీద చిరునవ్వు కదుల్లాంది. వాడు లేచిత్తి. "కేసీ జయమల్లు, కేకవా! వచ్చేవృథు యిన్ని ఎందు దీరికెసపుల్లలా, యిన్ని వెలగపుల్లలా — నీ మహిళలో పట్టుకు రండి. కాలభైరవుడు అకలితో నీక నీక లాడిపోతున్నాడు. పాపం, వెయ్యి సంవత్సరాల కొక్కసాని మాత్రమే ఈ ఉపాసకుల ఊడలమ్మరికి ఆకలివెస్తుంది!" అని కేకపెట్టాడు. —(నంకా పుంది)

తెలుసుకోగూడని సత్యం

పట్టుపడలని ఏకమార్కుడు చెట్టు పక్కకు తరిగివెళ్ళి, చెట్టుమీది నుంచి కదాన్ని దించి తుజాన వేసుకుని, ఎప్పుటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవం లోని బీతాళుడు, "రాజా, నిన్ను ఏదైనా సత్యాన్ని తెలుసుకో గోరి ఈ అవరాధి సమయంలో ఇలా శ్రమిపడుతున్నావా? అయిన పక్షంలో నీ ప్రయత్నం మూసిటం ముందిది. ఎందుకంటే ఒక్కొక్కప్పుడు సత్యాన్ని తెలుసుకోవటంకూడా చాలా అపాయకరం. ఈ విషయం నిరూపించడానికి నీకు రస బుద్ధి మహారాజా కత చెబుతాను. విను," అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

పూర్వం రసబుద్ధి మహారాజుని ఉండే వాడు. ఆయనకు ముగ్గురు భార్యలు. ముగ్గురుకూడా అసహన సాందర్యవతులు. ఏ ఒకరిని చూసినా ప్రపంచంలో అంత సాందర్యవతి మరొకతే ఉందనబడేది. అటువంటి ఆ పురుషుని పాపాలు

బేతాళ కథలు

ముగ్గురు తనకు భార్యలయినందుకు రాజు సంతోషంతో పొంగిపొడ్రువాడు.

ఒక వేసవికాలపు పండువెన్నెల రాత్రి రాజు తన ముగ్గురు భార్యలతోనూ మిద్రె మీద చల్లగాలికి శయనించి ఉండగా ఒక రాత్రివేళ రాజుకు మెలకువ వచ్చింది. పిండి అరబోసినట్టున్న చెన్నెలలో నిద్రించే తన భార్యలు అవ్వరసలను మించి ఉన్నట్టు రాజుకు తోచింది.

అంతలోనే ఆయన కొక సందేహం వచ్చింది. తన భార్యలు ముగ్గురూ లోకంలో అందరు స్త్రీలకన్నా చక్కనివారే. కాని వారిలో ఎవరె ఎక్కువ చక్కనిది?

ఈ సందేహం తీర్చుకునేటందుకై రాజు ఒక్కొక్క భార్యనే మళ్ళిమళ్ళి చూశాడు. ఎంతసేపు చూసినా ఆయనకు వారి సౌందర్యంలో కుంచెంకూడా తారతమ్యం తెలియలేదు. ఆయన అనుమానం తీరనేలేదు. అంతకంతకూ రాజుకు ఈ నిజం తెలుసుకోవాలన్న అరాటం పెచ్చిపోయింది. ఆయన ఆ రాత్రి మరీ నిద్రపోనేలేదు.

తెల్లవారగానే రాజు నిత్యకృత్యాలు తీర్చుకుని సభాభవనానికి వెళ్ళాడు. ఆయన మంత్రి నయనైతి అనేవాడు ఆయనను చూస్తూనే, "మహారాజా, తమ కళ్ళు నిద్రలేపట్టుగా ఎర్రగా ఉన్నాయి. కారణమేమిటి?" అని అడిగాడు.

"మంత్రి, ఒక్క సందేహం నా తలలో ప్రవేశించి తెల్లవార్లూ నాకు నిద్రలేకుండా చేసింది. ఇప్పటికీ ఆ సందేహం తీరనేలేదు. అదేమిటంటే—నా ముగ్గురు భార్యలలోనూ ఎక్కువ అందగత్తె ఎవరు? ఎంత ఆలోచించినా సమాధానం దొరకడంలేదు," అన్నాడు రాజు.

"మహారాజా, దానినిబట్టే ముగ్గురు రాణులూ సమాన సౌందర్యవతులని, హెచ్చుతగ్గులకూ, ఓర్పులేనితనాలకూ అవకాశం లేదని తెలియటం లేదా? మీరా

విషయమై మనసును బాధ పడనికండి," అన్నాడు మంత్రి నయనేత్రి.

"అలా కాదు, మంత్రి. నాకు ఈ విషయం నిజం తెలిసి వీరాలి. లెకపాతే నాకు మనశ్శాంతి ఉండదు," అన్నాడు రాజు.

రాజుగారి మనస్సును ఈ పెదమార్గం నుంచి మళ్ళించటం సాధ్యంకాదని నయనేత్రి గ్రహించాడు. అయిన రాజుతో, "మహారాజా, మన నగరానికి ఒక బ్రాహ్మణుని యుపకుడు పచ్చాడు. అతడి పేరు కాంతి గ్రహుడు. వ్రీ సౌందర్యాన్ని అంచనా కట్టటంలో అతడికి సమానులైనవారు మూడు లోకాలలోనూ లేరని ప్రతీతి. అతణ్ణి పిలి

పించి ముగ్గురు రాణులనూ చూపండి. ముగ్గురిలోనూ ఏవరి సౌందర్యం ఈత్కృష్టమైనదో అతను తూచినట్టు చెప్పగలుగుతాడు," అన్నాడు.

రాజు ఈ సలహాకు ఎంతో సంతోషించి కాంతిగ్రహుణ్ణి పిలిపించి ఒక గదిలో అతనితో మాట్లాడుతూ కూచున్నాడు. అ సమయంలో రాజుగారు ముందుగానే చేసిన విర్వాటు ప్రకారం, ముగ్గురు రాణులూ, ఒకరి తరవాత ఒకరుగా, రాజుగారు కూచున్న గది కుండా నడిచి వెళ్ళారు.

మొదటి రాణిని చూసినప్పుడు కాంతి గ్రహుడు కొయ్యబారిపోయినట్టుగా ఆయి

పోయాడు. రెండవ రాని కనిపించగానే ఆతని శరీరం కొద్దిగా జలదించింది. మూడవ రాని అటుగా వెళ్ళినప్పుడు అ బ్రాహ్మణు యువకుడి ముఖం వివర్ణమయింది.

ముగ్గురూ వెళ్ళిపోయాక రాజు కాంతి గ్రహుడితో, "బ్రాహ్మణా, నీవు సౌందర్య నిపుణుడవని చెప్పాను. ఇప్పుడు ఈ గది కుండా సడిచి వెళ్ళిన ముగ్గురు రాణులనూ చూశావుగదా? వారిలో ఎవరి అందం హెచ్చో చెప్పు చూతాం!" అన్నాడు.

కాంతిగ్రహుడు తనలోతాను ఈ విధంగా విత్కొంచుకున్నాడు: రాజుగారి ఆభిమాన

భార్య ఎవరో తెలుసుకోకుండానే ఎవరు అందంలో ఎక్కువైనది చెప్పటం నేమంటాడు. తన ఆభిమాన భార్య అందరికన్నా అందగత్తె కాని పక్షంలో రాజుగారికి తప్పక అగ్రహం కలుగుతుంది. అదిగాక, ముగ్గురు రాణులలో ఎవరు ఎక్కువ అందంగా ఉన్నారని చెప్పినా మిగిలిన ఇద్దరికి తన మీద కోపం వచ్చి ఎటో విధంగా తన ప్రాణాలు తీయిస్తారు.

ఇలా ఆలోచించుకున్నవాడై కాంతి గ్రహుడు, రాజుగారి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పగలిగి ఉండినా, "మహారాజా, ఆలోచించుకోవటానికి నాకు లేవదడకా

వ్యవధి ఇవ్వండి," అని విషయంగా అడిగాడు. రాజు ఇందుకు సమ్మతించి కాంతి గ్రహస్థి పంపేశాడు.

ఆ బ్రాహ్మణు యువకుడు వెళ్ళిపోయాక నయనెత్రి రాజుతో, "మహారాజా, ఈ యువకుడు మీ రదిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిసినట్లా ఆలోచించటానికి రేపటి దాకా వ్యవధి అడిగాడు. అతను నిజం చెప్పటానికి భయపడుతున్నాడని, ఈ రాత్రే అతను నగరం విడిచి పారిపోతాడని నా సమ్మతం," అన్నాడు.

ఈ మాట విని రాజు ఆరాటపడి, "ఆ బ్రాహ్మణు యువకుడికి తెలిసిన

విషయం మనం గ్రహించటానికి విమిటి ఉపాయం?" అని అడిగాడు.

"మహారాజా, అందుకు తగిన ఉపాయం నేను ఆలోచిస్తాను. మీరు విచారించకండి," అని నయనెత్రి ఒక పత్రకంవేశాడు. ఆయన ఎత్తుపారింది. కాంతిగ్రహుడి అంచనా ప్రకారం ముగ్గురు రాజులలోనూ ఈ త్రమ సౌందర్యవతి ఎవరో రాజుకు తెలిసిపోయింది. ఆయన ఆ రాణిపట్ల ఎక్కువ ప్రేమగా ఉంటూ మిగిలిన ఇద్దరు భార్యలను అరిక్కింగా చూడసాగాడు. అవి గమనించి ఆ ఇద్దరు రాణులూ మూడవ రాణికి మించుపెట్టి చంపించారు. ఈ నెరం

బయట పడింది. రాజుగారు ఆగ్రహవేకుతై తన ఇద్దరు రాణులకూ మరణచండన విధించాడు.

ఈ విధంగా రాజుగారి సంకయం అప్పరసల్లాంచి ఆయన ముగ్గురు రాణులనూ నిర్మూలించేసింది.

జ్ఞాని ఆయన మంత్రి నయనైత్రి నలహా వినక రాజు గోతిలోపడ్డాడు.

చెతాకు డి కథ చెప్పి, "రాజా, కాంతి గ్రహుడికి తెలిసిన సత్యాన్ని బయటపెట్టడానికి నయనైత్రి ఏమి ఉపాయం చేసి ఉంటాడు? అది సాధ్యమయే వనా? నయనైత్రి చేసిన పథకం ఎలాబద్దై ఉంటుంది? ఈ సంవేదానికి సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పుక పాయావే నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి ఏక్రమాద్కుడు, "నయనైత్రి కాంతిగ్రహుడి మనోభావం తెలుసుకోవటం ఏమీ కష్టంకాదు. ఆ యువకుడు సాందర్య

నిపుణుడు. రాజు భార్యలు అప్పురూప సాందర్యవతులు. వాడు రాసిసట్టుగా మూడు ప్రేమలెఖలు సృష్టించి, ముగ్గురూ అతన్ని ఒకే వేళకు వేసువేసు సంకేతప్థలా లకు రమ్మసట్టు అహ్వానాలు పంపితే, అతను మూడుచోట్లకూ ఒకేకాలంలో వెళ్ళి లెడు గనక, తనకు అందరికన్న ఎక్కువ సాంపర్యవతి అనిపించిన రాని రమ్మన్న చోటికి వెళతాడు. మంత్రి నియమించిన వారులు అతనివెంట రహస్యంగా ఉండి అతను ఎక్కడికి వెళ్ళినదీ తెలుసుకుని, ఆ సంగతి మంత్రికి చెబుతాడు. ఆ ప్రభవకం ఏ రాని పేర సృష్టించిన లెఖలో ఉండే సంకేత స్థలమో మంత్రికి తెలుసు గనక అమె మిగిలిన ఇద్దరికంటె సాందర్యవతి అని తెలిసిపోతుంది," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనచంగం కలగ గానే చెతాకుడు కవంతో సహా మాయమై మళ్ళీ చెప్పెక్కాడు. (కల్పితం)

ఒక రాజుగారి పద్మ ప్రథానామాత్యుడుంటేవాడు. ఆయనకు లక్ష్మీదేవిని ప్రత్యక్షం చేసుకోవాలని గాఢమైన కోరిక కలిగింది. అందుకోసమై ఆయన ఎన్నో బహిర, తపాలా చేశాడు. లక్ష్మీ సహస్రనామాలు నూరుసార్లు జపించాడు. లక్ష్మీదేవి ప్రత్యక్షం కాలేదు. విసుగెత్తడాకా లక్ష్మీపూజ చేశాడు. ఆ దేవి కటాక్షించలేదు.

కాలక్రమాన ఆయనకు బహిర సుఖాల మీదనే విరక్తి కలిగింది. లక్ష్మీని ప్రత్యక్షం చేసుకోగలనన్న సమ్మతంకూడా పొయింది. ఆయన సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించి, తపస్సు చేసుకోవటానికి అరణ్యానికి బయలుదేరాడు.

తలవని తలంపుగా ఆయనకు దారిలో లక్ష్మీదేవి ప్రత్యక్షమై, "నన్ను ప్రత్యక్షం చేసుకోవటానికి నిపు చేసిన పూజలూ, అర్చనలూ చూచి నీ కోరిక తీర్చ వచ్చాను," అన్నది.

"వెళ్ళవమ్మా, వెళ్ళు. నా కోరికలన్నీ ఉడిగాయి. నే నిప్పుడు అన్ని త్యజించిన సన్యాసిని. శారీరవృద్ధు కనబడక అవసరం లేనప్పుడెందుకు కని పిస్తున్నావు?" అన్నాడు సన్యాసి.

"నా దర్శనం శోసం యాదించినంత కాలమూ నిపు విచ్చగాదివే. నేను విచ్చగాళ్ళకు దర్శన మివ్వను. విచ్చగాడి మనస్తత్వం నీలో లేకుండా పొయింది. గతక నీ రిప్పుడు కనిపించాను," అన్నది లక్ష్మీదేవి.

మంచి జయిస్తుంది

ఒక కొండ చరియ మీద ఒక కాపు నివసిస్తూ ఉండేవాడు. అయినకున్న ఆస్తి ఒక మేకల మంద, అయినకు ఇద్దరు కొడుకులూ, ఒక కూతురూ ఉండేవాడు.

ఒకనాడు కాపు కుమార్తె కొండ కిభరం మీద మేక పిల్లలను మేపుకుంటూ ఉండగా, గారడీ చేసినట్టుగా ఆకాశం నుంచి ఒక ముప్పులాటిది ఆమె ఉన్నచోట వారి, అంతలోనే మళ్ళీ పైకి లేచిపోయింది. ఆ క్షణంలోనే ఆ పిల్ల మాయమై పోయింది. తరవాత ఎంత వెతికినా ఆమె బాడ దొరకనే లేదు.

ఒక సంవత్సరం గడిచింది. కాపు కూతురు మాయమైన రోజు మళ్ళీ వచ్చింది. కాపు పెద్ద కొడుకు తండ్రితో, "అమ్మాయి మాయమై నిన్నటితో ఏడాది నిండింది. దానికోసం వెతకకుండా కూటోపటం నాకేమి బాగాలేదు. నేను బయలుదేరి వెళ్ళి దాన్ని వెతికి తెస్తాను," అన్నాడు.

"నిపు వెళ్ళి అమ్మాయిని వెతుకుతా ననటం నాకు సమ్యక్మే గాని, నన్ను ఆనుమతి కోరకుండా నీ అంతట నీవే నిర్ణయానికి రావటం అంత మంచి లక్షణం కాదు," అన్నాడు తండ్రి.

పెద్ద కొడుకు నిర్ణక్షంగా తల ఎగరేసి తన తల్లితో, "అమ్మా నాకు మంచి రొట్టె కాల్చి పెట్టు, దారిలో తినబానికి," అన్నాడు.

తన పెద్దకొడుకు తండ్రి పట్ల విషయంగా ప్రవర్తించలేదన్నది తల్లిని బాధించింది. ఆమె వాడితో, "నాయనా, ఇష్టం లేకుండా పెద్దరొట్టె కాల్చినా? ఇష్టంతో చిన్నరొట్టె కాల్చినా?" అని అడిగింది.

"ఇష్టం లేకుండా అయినా నరే పెద్ద రొట్టె కాల్చు. ఆపేకితో కడుపు నిండు తుందా?" అన్నాడు పెద్దకొడుకు. వాడు తల్లి ఇచ్చిన పెద్దరొట్టె సంచిలో వేసుకుని, కాలి సత్తుపకొద్దీ నడుస్తూ దుప్పలవనం

చెడుకున్నాడు. వాడికి ఆకలి వెస్తున్నది. అందుచేత, ఒక చట్రాయి కనిపిస్తే దానిపై కూచుని, నుంచిలో నుంచి కొత్త పైకి తిని తినబోయాడు.

అంతలోనే ఎక్కడినుండో ఒక మాల కాకి రెక్కలు తపతప లాడించుకుంటూ వచ్చి, పెద్దవాడి నమివంలో ఉన్న ఎత్తయిన కొనరాతిపై వారి, కొత్తను చూస్తూ, "కా, కా!" అని అరిచింది.

"హే, మాలకా! అసలే నాకు చాలని కొత్తలో నీకు వంతు కావాలా?" అంటూ పెద్దవాడు తన మానాసతాను కొత్తను పొంతం తినెకాడు, ఒక చిన్న తుంపుకూడా వదలకుండా. తరవాత వాడు మళ్ళీ నడక సాగించి, చీకటి వడి వేళకు ఒక కొండ కొమ్ము ఎక్కి దిగే సరికి, ఎదురుగా ఒక కుటిరమూ, అందులో నుంచి వచ్చే చివపు వెలుగు కనిపించాయి.

ఆ రాత్రికి అక్కడ విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి నిశ్చయించుకుని పెద్దవాడు ఇంటిని సమీపించాడు. ఆ ఇంటి యజమాని శత వృద్ధులాగా కనిపించాడు. ఆయన శాపు పెద్దకొడుకుకు ఆదరంతో స్వాగతం చెప్పి, వజ్రం పెట్టి, "అబ్బాయి, నా దగ్గర కమతం ఉంటావా? నాకు మూడు

మచ్చలాపు లున్నాయి. వాటిని కాయటానికి మనిషి కావాలి," అన్నాడు.

"నేను మా చెల్లెల్ని వెతకటానికి బయలుదేరాననుకోండి. ఆయనా గిట్టుబాటు ఆయే పక్షంలో మీ ఆవులను కాయటానికి నా కేమి ఆభ్యంతరం లేదు," అన్నాడు పెద్దవాడు.

"ఆవులను కాయటంలో నేను చెప్పినట్టు సదుచుకుంటే నీకు ప్రతిఫలం బాగానే ముట్ట జెప్పుతాను; ఆ విషయం నీకు సందేహం వద్దు. చూడూ, ఆవులను మేతకు తీసుకు వెళ్ళినప్పుడు వాటిని నీకు కాపలిసి నట్టు తొలక, అవి ఎటు వెళితే అటు వెళ్ళ నివ్వాలి. అవి ఏ మేత మేస్తే ఆ మేత మేయ

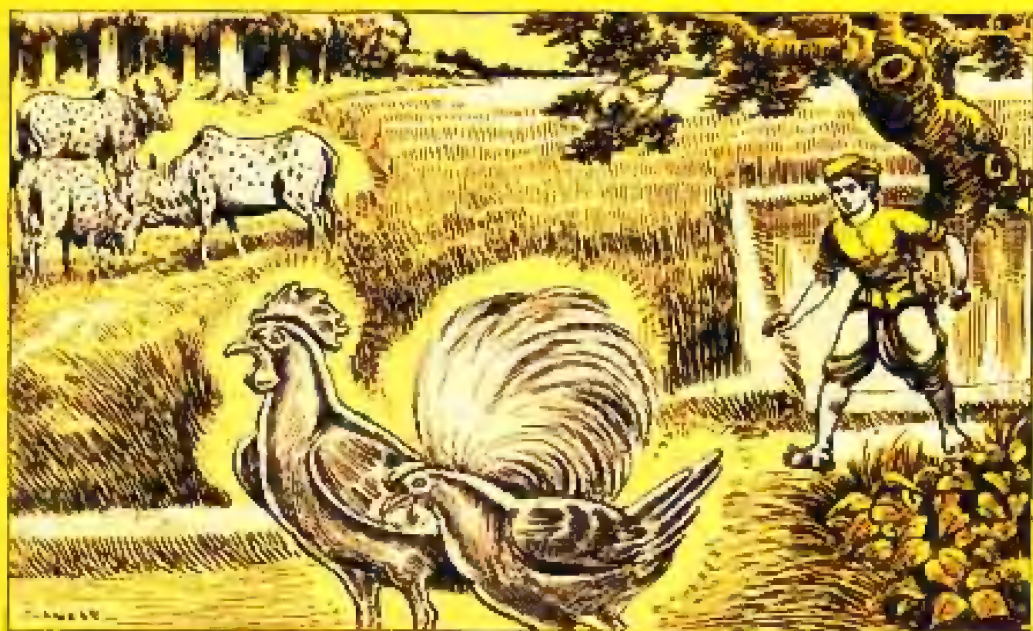
నివ్వాలి, కాని నీవు వాటిని వదిలిపెట్టి నీ దాంప నీవు పోరాడు. అవి ఇల్లు బయలు దేరి తిరిగి ఇల్లు చేరేదాకా వాటి వెంటనే ఉండాలి. ఇందులో ఏ మాత్రం తేడాపచ్చివా నేను సహించను.” అన్నాడు వృద్ధుడు.

పెద్దవాడు ఈ నియమాలకు ఒప్పుకుని ముచ్చాడు ఉడయం ముసలివాడి మూడు అప్పలనూ వెంట బెట్టుకుని బయలుదేరాడు. అవి రెండు కొండలు వాటి ఒక లోయలోకి వెళ్ళి అక్కడ మేయ నారంభించాయి.

ఇక్కడ ఒక చిత్రం జరిగింది. ఉన్నట్టుండి ఆకాశం నుంచి రెండు కోళ్ళు లోయలో, పెద్దవాడికి అంతదూరంలో

వాలాయి. వాటిలో ఒకటి బంగారు రంగు గల పుంజు, రెండవది వెండి రంగుగా ఉన్న పెట్ట. ఆ రెండు కోళ్ళనూ చూడ గానే పెద్దవాడి కళ్ళు కుట్టాయి. వాడు మేసే అప్పలను వెదిచిపెట్టి ఆ కోళ్ళకేసి పంపిస్తాడు. బంగారు కోడిపుంజు తేక ఈకలు మెలిమిబంగారు రంగులో మిలిమిల తాడుతున్నాయి. పెద్దవాడి చెయి వాటిమీద పడిందేమో, మంత్రం పెట్టినట్టు రెండు కోళ్ళూ మాయమయ్యాయి.

“ఇదంతా ఏదో ఇంద్రజాలం తాగుంది. ముసలివాడు చెప్పిన మాట వినక మాయ వారి కోళ్ళకొసం పంపిస్తాను,” అనుకుంటూ

వాడు అప్పులు మేసే చోటికి తిరిగివచ్చాడు. ఆ క్షణంలోనే మరొక వింత కనిపించింది. ఒక బంగారు కర్రా, ఒక వెండి కర్రా వాడి ముందుగా ఎగురుతూ పోతున్నాయి. ప్రమతి అయి ఉంటుందనుకుని వాడు కళ్ళు నులుచుకుని మళ్ళీ చూశాడు. ప్రమతి ఏమీ లేదు. నిబంగానే ఒకటి బంగారు కర్రా, గంకొకటి వెండి కర్రా. మళ్ళీ వాడి కళ్ళు కుట్టాయి. అప్పుల గొడవ మరిచిపోయాడు. "అ వెండు కర్రలనా దిక్కించుకుంటే దరిద్రం నాశ్వతంగా తిరి పోతుంది," అనుకుంటూ వాటి వెంట పడ్డాడు. కానీ వాడు పది అంగలెనా వెనాడే లేదా, ఆ కర్రలు

కూడా కొళ్ళబంటులాగే మాయ మయాయి.
రెండోసారి మోసపోయి వాడు అవులున్న
చోటికి వచ్చాడు. అది మేత మేస్తూనే
లోయ దివరకు వచ్చాయి. అక్కడ తలపని
తలంపుగా వాడి కొక అద్భుతమైన దృశ్యం
కనపడింది. అక్కడ కొన్ని పల్లె చెట్లున్నాయి.
వాటినిండా పండిన పళ్ళున్నాయి, వాటి
బరువుకు కొమ్మలు నేల నాసుతున్నాయి.
ఆ పళ్ళను చూస్తుంటే వాడికి నోరూరింది.
మళ్ళీ అవులను పదిలేసి, ఆ పల్లె కొనుకుని,
కడుపు ఉబ్బినదాకా అతంగా తిని తిరిగి
అవులు మేసే చోటికి వచ్చాడు. ఆ తరవాత
అది మేత చాలించి ఇంటి చాక పట్టాయి.

కాపు పెద్దకొడుకు వాటి వెంట తానుకూడా బయలుదేరి వెళ్ళాడు.

ముసలివాడు వాడితో, "ఈ ఆవులకు పాలు తీసి నిపు నేను చెప్పిన ప్రకారం వాటిని కాకాబెలెదో చూస్తాను," అని మూడు ఆవులకూ పాలు తీశాడు. ఆ పాలు ఆతి పరిచగానూ, నిరసంగానూ ఉన్నాయి.

"నమ్మక బ్రహ్మ! ఇదుగో నీకు ప్రతి ఫలం," అంటూ ముసలివాడు ఆ పాలను కాపు కొడుకుపైన చిసరాడు. వెంటనే వాడు నిలుచున్న పాళంగా కిల అయిపోయాడు.

ఇంకొక విధాది గడిచింది. కాపు చిన్న కొడుకు తన తండ్రితో, "వాన్నా, అమ్మాయి

మాయమైపోయి రెండేళ్లయింది. అన్న వెళ్లి విచాది వెళ్ళింది. ఇద్దరి బాదా లేదు. నేను వెళ్ళి వాళ్ళ చివరకు ఆరా తీసి, వీలుంటే వాళ్ళను తీసుకురానా?" అని అడిగాడు.

"దానికేం, నాయనా? వెళ్ళి క్షేమంగా తిరిగిరా," అన్నాడు తండ్రి.

"దారిలో తనబానిసి నాకొక రొట్టె కార్చి ఇయ్యమ్మా?" అన్నాడు చిన్నవాడు తల్లితో.

"నాయనా, ఇష్టం లేకుండా పెద్దరొట్టె కార్చినా? ఇష్టంతో చిన్నరొట్టె కార్చినా?" అని తల్లి వాణ్ణి అడిగింది.

"చిన్నరొట్టె అయితే మటుకేం? ఇష్టం తోనే కార్చమ్మా!" అన్నాడు చిన్నవాడు.

వాడు తల్లి కార్చిన రొట్టె తీసుకుని బయలుదేరి, భోజనం వేళకు దుప్పలపనం చేసుకుని, అన్నలాగే చూతూతూ కూచుని రొట్టె తీశాడు. ఇంతలో మాలకాకి వచ్చి, "కా, కా!" అని అరిచింది.

"నీకూ ఆక లేస్తున్నదా? అమ్మ ఆపేక్షతో ఇచ్చిన రొట్టె కొంచెం తిన్నా నాకు కడుపు నిండుతుందిలే!" అంటూ చిన్నవాడు రొట్టెను రెండుగా విరిచి ఒక ముక్క కాకిరి వేశాడు. అది ఆ రొట్టెను ముక్కున కరుచుకుని పనంలోకి ఎగిరిపోయింది.

ఆ పాయంకాలానికి చిన్నవాడు ముసలి

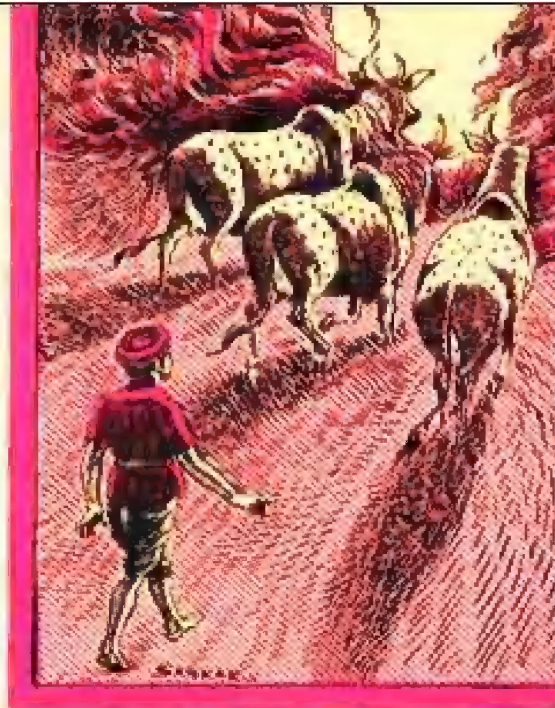

వాడుంటే గాంధీజీ చెబాడు. పెద్దవాణ్ణి అడిగి నట్టుగానే ముసలివాడు. చిన్నవాణ్ణికూడా తన మచ్చలాపులను కాయమని అడిగాడు.

"వెను మా చెల్లెలిని, అన్నమా వెతుకుతూ బయలుదేరాను. అయినా నిప్పు చూడబోతే పండు ముసలివి. కొంఠ ఎక్కి, దిగి అవులను మెడటం నివల్ల ఏమవుతుంది? అందుచేత గొడ్డికాలంపాటు ని అవులను కాస్తాలె," అన్నాడు చిన్నవాడు. ముసలి వాడు చిన్నవాడికికూడా అవులను కాయ మలసిన పద్ధతి చెప్పి, తాను చెప్పినదానికి వ్యతిరేకంగా చెయ్యిపద్ధన్నాడు.

చిన్నవాడు లోయలో మూడావులనూ మేపె సమయంలో బంగారు పుంబా, వెండి పెళ్లా ఎక్కిడినుంచో వచ్చి, వాడికి అంత దూరం వాలాయి. వాడు వాటిని చూశాడు గాని అవులను వదిలిన వాటి కోసం వరిగిత్తి పోలేడు. తరవాత వాడికి గెంతే బంగారు కర్రా, వెండి కర్రా కనిపించాయి. వాటిని కూడా వాడు లక్ష్మిపెట్టలేడు.

అవులు మేస్తూనే పళ్ల చెట్లున్న చోటికి వచ్చాయి. చిన్నవాడికి ఆ పళ్ళను చూస్తుంటే తినాలని తీవ్రమైన కోరిక కలిగింది. కాని ముసలివాడు తనను అవుల వెంటనే ఉండ మని చెప్పటంవల్ల వాడికి ఆ పళ్ళు కోసుకు

తినే అవకాశం లెకపోయింది. ఎందుకంటే అవులు అగకుండా ముందుకు పోతున్నాయి. వాడు వాటి వెనకే నడిచాడు.

అకస్మాత్తుగా పొగచుట్టవేసింది. చెట్లు కాలుతున్న వాసన కొట్టింది. కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి ఒక మైదానంలోని ప్రదేశంలో ఉన్న దుబ్బులన్న అంటుకుని మందు తున్నాయి. ఆ మంటలను లక్ష్మిపెట్టకుండా అవులు ఆ మంటే దుబ్బులమధ్యగా వడిచాయి. గత్యంతరంలేక చిన్నవాడు వాటిని అనుసరించాడు.

అదృష్టవశాత్తూ ఆ మంటలు అవులకు గాని, చిన్నవాడికి గాని ఏమీ అవకారం

చెయ్యలేదు. అప్పులు ఆ మైదానాన్ని దాటి కొంతదూరం నడిచి ఒక వాగు వద్దకు వచ్చాయి. ఆ వాగు పొంగి, పార్శ్వ, ఉరకలు చేస్తూ ప్రవహిస్తున్నది. అయినా అప్పులు నిశ్చింతగా అందులోకి దిగి అద్భుతంగా సడిచాయి.

చిన్నవాడుకూడా విధిలేక వాటి వెంట వాగులోకి దిగాడు.

అప్పులు వాగు దాటి కొత్తదారిని ఇంటికి తిరిగి వచ్చాయి. చిన్నవాడుకూడా వాటితో పాటు ఇల్లు చేరాడు. వాడు తాను చెప్పిన ప్రకారం అప్పులను కాకాడే లేదో తెలుసు కోవటానికి ముసలివాడు అప్పులకు పాలు

తీశాడు. పాలు చిక్కగానూ, బలంగానూ వచ్చాయి. "నిపు నిజమైన కావరివి. నేను చెప్పినట్టే తోకావు. నీ అన్నలాగా అలక్ష్మింగా కాని ఉంటే నీ గతికూడా ఇలాగే అయి ఉండేది," అంటూ ముసలివాడు శిల అయిన కాపు పెద్దకొడుకును చూపించాడు.

"ఈ ముసలివాడు మంత్రగాడు లాగుంది. చెల్లెలినికూడా ఏడే మాయం చేసి ఉంటాడు," అనుకున్నాడు చిన్నవాడు.

"నా మధ్యలావులను నేను చెప్పిన ప్రకారం కానినందుకు బహుమానం ఇస్తాను, ఏం కోరతావో కోరుకో," అన్నాడు ముసలివాడు.

"అయ్యా, నాకున్నదల్లా ఒకటే గోరిక. శిలగా మారిన నా ఆస్తిను మామూలు మనిషిని చెయ్యండి, చాతనయితే నా చెల్లెలు మల్లీ మాకు దక్కితట్టు చెయ్యండి," అన్నాడు చిన్నవాడు.

ఈ గోరిక విని ముసలివాడు అసంతృప్తి పడ్డట్టుగా ముఖం చిట్లించి, "పెద్ద గోరిక గోరావు, అది తిరాలంటే, నేను మూడు పనులు చెయ్యతాను, ఆ మూడూ నుపు చెయ్యాలి," అన్నాడు.

"చెప్పండి," అన్నాడు చిన్నవాడు.

"ఆ కనిపించే ఎత్తయిన పర్వతం మీద ఒక అడవి ఉన్నది. దాని పక్కం

మధ్యబంటాయి, దాని కాళ్లు చువ్వల్లాగా ఉంటాయి. దాని కొమ్మలు అద్భుతమైనవి. అది వాయువేగంతో పరిగెత్తుతుంది. దానిని పట్టుకురావటం నీ మొదటిపని. ఈ సమీపం లోనే అగాధమైన సరస్సున్నది. అందులో అకువచ్చని రంగుగల బాతున్నది. దాని మెడ పసుపు పచ్చగా ఉంటుంది. దానిని తినుకురావటం నీ రెండవపని. గోడల మధ్య కొనేటి అడుగున ఒక బెల్ల చెప ఉన్నది. దాని పొట్ట తెలుపు, మొప్పలు ఎరుపు. తోక వెండిరంగుగా ఉంటుంది. ఆ చెపను తినుకురావటం నీ మూడవపని," అన్నాడు ముసలివాడు.

చిన్నవాడు అప్పుడే బయలుదేరి దుప్పి శాసనం పర్వతం ఎక్కసాగాడు. పర్వత శిఖరాన వాడికా దుప్పి పెద్ద పెద్ద గొమ్ములతో కనిపించింది. వాడు దాని శాసనం పరిగెత్తాడు. అది వాడికన్న పదింతలు వేగంతో పరిగెత్తి కొండలన్నీ తెప్పసాగింది.

"నా వెంట ఒక మంచి బాగిలం ఉంటే ఎంత బాగుండేదీ!" అని వాడు అనుకున్నాడు. ఆ క్షణంలోనే ఒక బాగిలం శరవేగంతో దుప్పికేసి దూకి, దాన్ని పడవేసింది. చిన్నవాడు దుప్పిని చిక్కించుకుని, దాన్ని భుజాన వేసుకుని సరస్సుకు బయలుదేరాడు. బాగిలం ఎటో వెళ్ళిపోయింది.

తనకు సగం రొట్టె ఇచ్చాడన్న కృతజ్ఞతతో మాలకాకి ఆ బాగిలాన్ని వాడికి సహాయం పంపింది.

చిన్నవాడు సరస్సు వద్దకు వచ్చేసరికి అకువచ్చ బాతు అకాశంలో ఎగురుతూ కనిపించింది. అది తనకు చిక్కట మెలాగా

అని వాడు అనుకునేటంతలో మాలకాకి స్వయంగా వచ్చి బాతును పట్టుకుని తెచ్చి చిన్నవాడి కాళ్ళ వద్ద పడవేసి తన దానినలాను వెళ్ళిపోయింది.

ఇదేవిధంగా వాడు ఎర్రమొప్పుల చేపను పట్టుకోవటానికి ఎక్కడినుంచో ఒక నీటి విల్లి వచ్చి సహాయం చేసింది.

ఈ విధంగా కాపు చిన్నకొడుకు ముసలి వాడు చెప్పిన మూడు పనులూ పూర్తి చేసి, ముసలివాడి మెప్పు పొందాడు.

"వాయనా, నీవు కేవలం నీ మంచి తనంతోనే తలపెట్టిన కార్యం సాధించావు. నీ అన్నను మామూలు మనిషిని చేస్తాడు. నీ చెల్లెల్ని మాయం చేసి తెచ్చినది నేనే. ఆమెనుకూడా నీకు అప్పగిస్తాను," అంటూ ముసలివాడు, కాపు పెద్దకొడుకునూ, కూతురినీ చిన్నవాడి ముందుంచాడు.

చిన్నవాడు వాళ్ళిద్దరినీ వెంట బెట్టుకుని ఇంటికిపోయి సుఖంగా ఉన్నాడు.

దేవయోనికథ

శ్రీకృష్ణుడు వృకుపంశంలో పుట్టినవాడు, విద్యాపంతుడు, తపశ్శాలి, ఆయునను దైత్యులూ, దాసిపులూ తమ గురువుగా పెట్టుకున్నారు. పృథ్వీవర్షుడనే దాసవేశ్యుడు నగరంలో శుక్రాచార్యుడు తన కుమార్తె అయిన దేవయోనితో నివాసం చేస్తూండేవాడు. తనకు దేవదాసపులకు యుద్ధాలు జరిగేవి. ఆ యుద్ధాలలో చని పోయిన దాసపులను శుక్రాచార్యుడు బతికిస్తూ ఉండేవాడు. ఏమంటే, ఆయున పద్ధ మ్మతసంజీవని అనే మంత్రం ఉండేది. అది చచ్చినవారిని బతికిస్తుంది.

దేవతలకు గురువు బృహస్పతి. ఆయనకు మృతసంజీవని తెలియదు. అందుచేత చచ్చిపోయిన దేవతలు బతికే అపకాశం లేకపోయేది. గాది దేవతలకు పెద్ద సమస్య అయిపోయింది. వారు అలాదించి ఒక ఉపాయం చేశారు. బృహస్పతి శిష్యుడు కచుడితో, "బాబూ, నిపు వెళ్లి శుక్రాచార్యుడికి శిష్యత్వంచేసి ఎలాగైనా మృతసంజీవని విద్య సాధించుకు రా. శుక్రుడికి ఎనయ విధేయతలతో శుక్రాజీవేని ఆయునను మెప్పించు. ఆయున కుమార్తె దేవయోనినూడా ని సేవతో మెప్పించు. లేకపోతే కార్యభంగం కలగగలదు," అని చెప్పాడు. కచుడు గండుకు సమ్మతించి పృథ్వీవర్షుడి నగరం వెళ్ళాడు. శుక్రాచార్యుణ్ణి చూసి, విసయంతో సమస్కరించి, తాను బృహస్పతి కుమారుణ్ణి, అయిన పద్ధ శిష్యత్వం చేయవచ్చానని చెప్పకున్నాడు. దేవతల గురువుమొక్కి కొడుకు తనను గురువుగా ఎన్నుకున్నందుకు శుక్రుడు చాలా సంతోషించాడు. కచుడు శుక్రాచార్యుడి గంట ఉండి తన గురువు, ఆయున కుమార్తె దేవయోనినూడా మెచ్చుకునే విధంగా సేవలు చేశాడు.

పురాణ కథ

ఒకనాడు కడుడు తన గురువుగారి హోమథేనువులను మేవచానికి అరణ్యానికి తీసుకుపోయి, కొంతసేపు సమీధలు ఏరి, అలసపోయి ఒక మైదెట్టు నిడను కూచున్నాడు. అప్పుడు శౌండరు దాసవులు అటుగా వచ్చి, కడుణ్ణి చూసి, "ఎవడు నీవు?" అని అడిగాడు.

"నేను బృహస్పతి శిష్యుణును. శ్రుతాచార్యులచారి వద్ద కిమ్మడుగా ఉంటున్నాను," అని కడుడు వారితో అన్నాడు.

ఆ మాట చిని దాసవులకు మంచి పోయింది. "వీడు మన గురువు వద్ద మృత సంజీవని సంపాదించాలని వచ్చి ఉంటాడు," తటస్థపడి కడుణ్ణి మళ్ళి చంపి, చూర్ణం

అమెకుని, కడుణ్ణి చంపి, అతడి శరీరాన్ని తునకలుచేసి తేడెళ్ళకువేసి తమ వారినీ తాము వెళ్ళిపోయారు.

సాయంకాలమయింది. హోమథేనువులు అలవాటు దొప్పని గంటకి తిరిగి వచ్చాయి. కడుడి జాడలేదు. అతనిపైన అప్పటికే చాలా వ్యామోహం పెంచుకున్న దేవయాని తండ్రి పేదకు వెళ్ళి, "వాన్నా, అగ్నిహోత్రాలవేళ చాటుగా కడుడింకా గంటకి వాలేడు. ఏ మృగం వాతపట్టాడో, రాక్షసులపాల వట్టాడో?" అని పెద్దగా శోకాలు పెట్టింది.

శుక్రుడు దివ్యవృష్టిచేత కడుడి చాపు తెలుసుకుని మృతసంజీవని ప్రయోగించాడు. వెంటనే కడుడు బతికి, తేడెళ్ళ పాట్లు చీల్చుకుని బయటకి వచ్చి ఇల్లు చేరుకున్నాడు. అతన్ని చూసి దేవయాని, గంత అలస్యమయిందేమని అడిగింది. కడుడు అరణ్యంలో తనను దాసవులు చంపేగా, మృతసంజీవని ప్రభావంతో బతికి వచ్చానని చెప్పాడు.

శౌంధకాలం గడిచింది. ఒకనాడు దేవయాని కడుణ్ణి పూలుకొని తెమ్మని అడవికి పంపింది. అక్కడ దాసవులు తటస్థపడి కడుణ్ణి మళ్ళి చంపి, చూర్ణం

చేసి, సముద్రంలో కలిపేశారు. ఈసారి కూడా దేవయాని అతన్ని తండ్రి ద్వారా పరిశీలించుకున్నది.

అయినా దానవులు కరుదీసిన పగ బట్టారు. అతను పూల కోసం అడవికి వచ్చి మూతమూరు. తమకు దొరికినప్పుడు, వారు అతన్ని చంపి, శార్పి బూడిచి చేసి ఆ బూడిదను మేఘంలో కలిపి తెచ్చి, సునాచాచ్యుతి చేత తాగించారు.

కడుడు ఎంతకూ ఇంచీరి తిరిగి రాక పొయేసరికి, మళ్ళీ దానవులు అతన్ని చంపి ఉంటారని గ్రహించి దేవయాని పెద్ద పెట్టున కోకాలు ప్రారంభించింది.

సుకుడు కూతురితో, "ఇక నిపు కచుడి కోసం విచారించకు. దానవులు వాడిమీద పగ బట్టారు. తమ కోసం ఉపయోగపడే మృతదంశిపనితో వాడు బతికటం నాకు అసలు సహించలేదు. అందుకే వాణ్ణి మళ్ళీ చంపుతున్నారు. వాడికి మంచి లోకాలు కలుగుగాక!" అన్నాడు.

కడుడు బతికి తీరాలని దేవయాని మంకు వట్టువట్టింది. అతను ఒక్క కణం కనిపించకపోతే తన ప్రాణం కోట్లుకు పోతుందని, అతన్ని పరిశీలించకపోతే తాను తిండిమీదనే ఉచ్చిపోతానని తండ్రిని విడిచిపెట్టింది.

ఎంత వాటే నేను వచ్చినా దానికి అంతే వాడ. అందుచేత నీకు మృతసంతోషని ఉపదేశిస్తాను. దాని ప్రభావంతో నన్ను బలికించు," అన్నాడు శుక్రాచార్యుడు.

కనుక మృతసంతోషని ఉపదేశం పొంది శుక్రాచార్యుడి పాట్ల చిల్లుకుని బయటికి వచ్చి తిరిగి ఆయనను బలికించాడు. గది బరిగాక శుక్రాచార్యుడు మువ్వ నిషేధం ఒక నియమంగా ప్రకటించాడు. మువ్వపానం బ్రహ్మహత్యతో సమానమన్న నియమాన్ని ముసులూ, దేవతలూకూడా అంగీకరించాలని ఆయన కోరాడు.

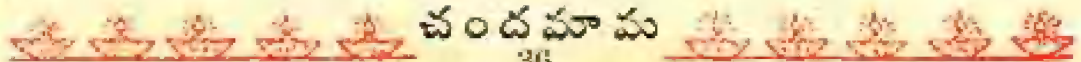
మొత్తంమీద కనుక వచ్చినవని అయి పోయింది. అతను మరణంతోకాలం ఉండి వృద్ధులారికి ప్రయాణం కట్టాడు. అవ్వకు దేవయాని అతనితో, "నా మనసంతా నీ మీదనే పెట్టుకుని ఉన్నాను. నిన్ను దానవులు దంపిస్తప్పుడల్లా బలికించు నున్నాను. అందుచేత నీవు నన్ను తప్పక పెళ్లిచేసుకో," అన్నది.

"అయ్యా, నీవు గురు వృత్తివి. తేబుట్టువు లాదిదానివి. గలా మాట్లాడరాదు," అన్నాడు కనుక. దేవయానికి మండిపోయి, "నా తండ్రి నిగిచ్చిన సంతోషనిమంత్రం నీకు పవించకుండుగాక!" అని శపించింది.

"ని మూర్ఖత్వమే నీది! నేను వాణ్ణి ఎన్నిసార్లు బలికించినా దానవులు వాణ్ణి చంపే తీరుతాడు. శిష్య వాత్సల్యం కొద్దీ నేను వాళ్ళను కోప్పడలేనైతేని!" అంటూ శుక్రుడు మృతసంతోషని ప్రయాగించాడు.

దాని ప్రభావంచేత కనుడికి ప్రాణాలు తిరిగి వచ్చాయి. అతను శుక్రాచార్యుడి పాట్లలోనుంది, "అయ్యా, నేను మీ పాట్లలో ఉన్నాను. బయటికి వస్తే మీకు అపాయం. ఇప్పుడేది దారి?" అని శేక పెట్టాడు.

"నా పాట్ల చిల్లిగాని బయటికి రాలెపు. పాట్ల చిల్లుకుని నీవు బయటికి వస్తే నేను చావక తప్పదు. నీవు చస్తే దేవయానికి

"నిన్ను బ్రాహ్మణుడెవడూ పెండ్లాడ గుండుగాక!" అని కమలు దేవయానికి ఎదురు కావం ఇచ్చి స్వర్గానికి తిరిగి వెళ్ళాడు. అతను మృతసంతోషని చివ్యమ దేవతలకు చెప్పాడు. అదియెవలు దేవతలు కూడా తమలో చచ్చినవారిని బతికించు కుంటూ పడ్డారు.

మృతవర్షుడికి శర్మిష్ఠ అని ఒక కూతు రున్నది. అమె వెయ్యిమంది చెలికత్తెలనూ, దేవయానిని వెంటబెట్టుకుని ఒకనాడు వన విహారానికి బయలుదేరింది. అక్కడ వారు ఒక మడుగులో స్నానం చెయ్యాలను కున్నారు. తమ తమ చీరలను విప్పి గట్టున

పెట్టి మడుగులోకి దిగారు. వారు బలక్రిడ లాది గట్టుమీదికి వచ్చేలోపల గాలికి బట్ట లన్ని కలిసిపోయాయి. ఒకరికన్న ఒకరు ముందుగా బట్టలను కట్టుకోవాలని పోటీలు పడటంలో శర్మిష్ఠ దేవయాని చీర కట్టేసు కున్నది. దేవయానికి శర్మిష్ఠ చీర మిగిలింది.

"ఓనీ రాకనీ! నేను బ్రాహ్మణ స్త్రీని. మీ గురువుగారి కుమార్తెను, నీ చీర నేనెలా కట్టుకుంటాను? నా చీర నీవెందుకు కట్టావు?" అని దేవయాని శర్మిష్ఠపై పొట్లా లకు వచ్చింది.

"ఓనీ చిచ్చగతే! మీ తండ్రి మా తండ్రి ఇచ్చినది పుచ్చుకుని బతుకుతున్నాడు. దీనికే ఇంత గర్వమా? నా చీర నీవెందుకు కట్టుకోవు?" అంటూ శర్మిష్ఠ దేవయానిని సమీపంలో ఉండే బావిలోకి తన తన చెలి కత్తెలతో సహా ఇంటికి వెళ్ళిపోయింది.

శర్మిష్ఠ అనుకున్నట్టు దేవయాని బావిలో పడి చావలేదు. ఆ సమయంలోనే చంద్ర పంశవు రాజైన యయాతి చేతులై ఆ ప్రాంతా లకు వచ్చి, చావం కావటంచేత నీటికోసం బావి వద్దకు వెళ్ళి లోపలికి చూసేసరికి ఆయనకు దేవయాని కనబడింది. ఆయన అమె కుడిచేతిని తన కుడిచేత బట్టి పైకి లాగి, వెళ్ళివస్తానని చెప్పి తన సగరానికి

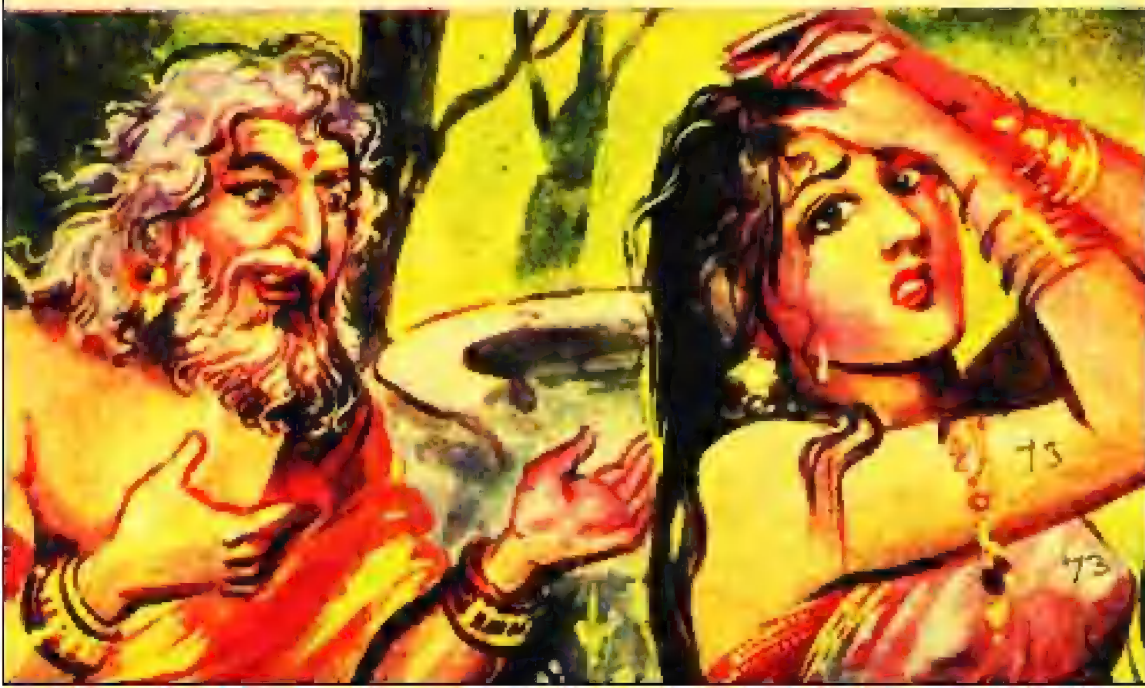
వెళ్ళిపోయాడు. అంతలోనే మూర్ఛిక అనే పరిచారిక అటుగా వచ్చింది. దేవయాని దానితో జరిగిన సంగతంతా చెప్పి, "నిన్ను మా వాస్తవంతో నేనిక్కడ ఉన్నానని, నేనా వ్యవహరమే సగరంలో అడుగు పెట్టనని చెప్పు." అని పంపింది.

త్వరలోనే శుక్రుడు అదుర్తగా తన కుమార్తె ఉన్నచోటికి వచ్చి, "అమ్మా, నిన్ను శర్మిష్ఠుని విమనావేమిట? ఉట్టి పుణ్యానికి నికింత ఘోరం ఎందుకు చేస్తుంది?" అని అడిగాడు.

"నాన్నా, శర్మిష్ఠ నన్ను విష్యగాడి కూతురని నిందించింది. ఆ మాట నిజమైతే నేనిప్పుడే వెళ్లి దాని కాళ్ళు వట్టుకుంటాను," అన్నది దేవయాని.

"అమ్మా, నిన్ను ఎవరి కూతురని లోక మంతా ఎరుగు. పృథివీమృతే ఎరుగు. కాని మనకు శ్రోధం తగదు. శర్మిష్ఠ రాజు కూతురు, పైపెద్దు అజ్ఞానురాలు. దాని మాటలు పట్టించుకోక నా వెంట రా, పోదాం." అని శుక్రాచార్యుడు అన్నాడు.

"ఛీ, ఛీ! నేనంటే అంత తేలిక భావం గల దాని దగ్గర ఉండటంకన్న చావటం మేలు. నేను మృతం అనగరానికి రాను. ఇంకెక్కడికైనా పోతాను," అన్నది దేవయాని.

"తల్లీ, నాకు నిశ్చయ తప్ప ఇంకెవరున్నారు? పోతే ఇద్దరమూ కలిసి పోదాం వడ," అని శుక్రదేవ్నాయు.

ఈలోపుగా పృథ్వీదేవ్నాయునికి బరిగివదంతా లెడుంటుంది. అయిన స్వయంగా తండ్రి కూతుళ్లన్న చోటికి వచ్చి, "మీరిద్దరూ ఈ అడవిలో ఉన్నారేమిటి? పురానికి పోదాం వడరండి," అన్నాడు.

అయినతో శుక్రదేవుడు, "కాబా, మీ రాక్షసి చర్యలు నాకేమి నచ్చలేదు. నా కిమ్మతైన కడుపు నీ మనుమలు చలపాదు. ఇప్పుడు నీ కూతురు కర్మిష్ట నా కూతురిని బావిలో తోసి వేల్చిపోయింది. నేను మీకు ఎంత

మంచి చెనినా మీవల్ల నాకు కిడే కలుగు తున్నది," అన్నాడు.

పృథ్వీదేవ్నాయుడు మాటకు చాలా నొచ్చు కుని, "అయ్యా, మీరు మాకు పాపవానిల చేకారు. మేమూ, మా సరివీచలూ, సమస్తమూ మీవి కావా? మమ్ము అను గ్రహించండి," అన్నాడు.

"నామాట ఎమైనా, నా కూతురిని సమా దానవరుచు," అన్నాడు శుక్రదేవ్నాయుడు.

"అమ్మా, నీ కేల కావాలో చెప్పు. నీ యిష్టం వచ్చినట్టు చెప్తాను. మా మీద అగ్రహించకు." అని పృథ్వీదేవ్నాయుడు చెప్పి యానిని విడిచిపెట్టినాడు.

"నెను వెళ్లి చెనుకుని కావరానికి వెళ్ళే బప్పుడు నా వెంట వెయ్యిమంది దాసీలతో ఒకరిగా శర్మిష్ఠుడు వంపంది. ఇదే నా కాలిక," అన్నది దేవయాని.

మృమపిర్దుడు అప్పటికప్పుడే శర్మిష్ఠుడు అక్కడికి పిలిపించి ఆమెకు దేవయాని కొరికను తెలిపాడు. శర్మిష్ఠు ఆంథా విని, "దేవయాని, నీవు కాపురానికి వెళ్లేటప్పుడు నా వెయ్యిమంది దాసీలతో నెనుకూడా వచ్చి నెకు సేవచేస్తాను," అన్నది.

దేవయాని ఎత్తి పొడుపుగా, "నువ్వు చిచ్చాగాదికూతురికి దానిగా ఉండగలవా?" అని అడిగింది.

ఈ మాట కూలంతాగా తగిలినప్పటికీ శర్మిష్ఠు చానవుల క్షేమంకోరి నవించి ఊరు కున్నది. దేవయాని మృమపిర్దుడి పురానికి తెరిగి వచ్చి శర్మిష్ఠుచేత పరిచర్యలు చేయించుకో వారంభించింది.

ఒకనాడు దేవయాని, శర్మిష్ఠా, వెయ్యి మంది దాసీలూ, మరి వెయ్యిమంది పరిచారికలూ వనవిహారం కోసం పూర్వం వెళ్లిన స్థలానికి వెళ్ళారు. దేవయాని ఒక చోట కూచుని రెండువేలమందిచేతా పరిచర్యలు చేయించుకుంటూండగా మళ్ళీ యయాతి అక్కడికి వచ్చాడు. చుక్కలలో పండ్లూల తాగా ప్రకాశిస్తున్న దేవయానిని, శర్మిష్ఠునూ

చూసి, "మీరెవరు?" అని అడిగాడు. బ్రాహ్మణుని కన్యను వివాహమాడటానికి దేవయాని అయినతో తాను వానవ గురువైన శుక్రాచార్యుల కుమార్తెనని, శర్యవ్త వానవ రాజైన వృషభవర్ముడి కూతురని, ఒకనానామె తనను బావిలో తోయటం మూలమైన తన శిష్యుడు వాని అయిందని చెప్పి, "రాజా, అనాడు బావిలోనుంచి నన్ను పైకి లాగడానికి నా చెయ్యి పట్టుకున్నావు. అదే మన పాశురహాసం. నేను నిన్నుతప్ప మరొకరిని పెళ్ళాడటం భావ్యంకాదు. అందుచేత నన్ను పెళ్ళాడు," అన్నది.

యయాతి అమెతో, "నేను క్షత్రియుణ్ణి. నీమమిది శోడుకును. క్షత్రియుడు

బ్రాహ్మణుని కన్యను వివాహమాడటానికి ధర్మం ఒప్పుచు," అన్నాడు.

"మా వాస్తవకు భర్తాన్ని కానించే కత్తి ఉన్నది. మన ఇద్దరి వివాహమూ సక్రమమైనదని ఆయన చెతనే ఒప్పిస్తాను," అంటూ ఒక పరిచాంకను వంచి శుక్రుణ్ణి విలివింపించి.

శుక్రుడు వచ్చి దేవయాని చెప్పినవంతా విని యయాతితో, "నిపు నా కుమార్తెను తప్పక పెళ్ళాడవచ్చు. అందుపల్ల నీకేమి బాపం రాకుండా నేను వరం ఇచ్చెదాను. దేవయాని చెంటు ఈ రెండుచెల వానిలనూ తీసుకుపో. ఈ శర్యవ్తకు నిపు అన్న పస్తాదు

లన్ని ఏర్పాటు చెయ్యగాని, అంతకుమించి దీనితో ఏలాటి సంబంధమూ పెట్టకొకు. ఇది నా అబ్బ," అన్నాడు.

యయాతి దేవయానిని పెళ్ళాడి, మామ గారూ, ఇతర వానవులూ ఇచ్చిన కానుక లన్ని పుచ్చుకుని, భార్యతోనూ, శర్మిష్ఠ తోనూ, రెండుదేలమంది పరిచారికలతోనూ తన పురానికి వెళ్ళిపోయాడు. అయిన దేవ యానికి ఒక ఇల్లు కట్టించి, ఆమె కొరికపై శర్మిష్ఠకు మరొక ఇల్లు అశోకవనం చెంత కట్టించాడు. కాలక్రమేన దేవయాని యయాతికి యదువ్రా, తుర్వశుడూ అనే కొడుకులను కన్పిచి.

ఈలోపల శర్మిష్ఠ తన ఒంటరి జీవితం తలుచుకుని కుమిలిపోయింది. దేవయాని వరించినట్టే కానుకగా యయాతిని వరించ బానికి నిశ్చయించింది. ఒకనాడు యయాతి అశోకవనంలో ఒంటరిగా తిరుగులేదాండగా శర్మిష్ఠ అయిన వద్దకు పోయి తన మనసులో మాట చెప్పింది. యయాతి శుశ్రావావ్యుల అబ్బ మీరబానికి భయపడికూడా శర్మిష్ఠ కొరిక తోనెయ్యలేక ఆమెను రహస్యంగా పెళ్లాడాడు. వారికి ద్రుహ్యుడు, అనుడు, పూరుడు అని ముగ్గురు కొడుకులు పుట్టారు.

శర్మిష్ఠకు కొడుకులు కలిగారని తెలిసి దేవయాని ఆమెను, "కన్యపుంగవా" నిక

విల్లలు ఏలా పుట్టాడు?" అని అడిగింది. శర్మిష్ఠ సెగ్గు పడుతూ, "ఒక ఋషి అను గ్రహించిల్లా కలిగిాడు," అని చెప్పింది. కాని శర్మిష్ఠ కన్నుపిల్లలలో తన భర్త అయిన యయాతి పాతక బంధుల గమనించి, విజయం తెలుసుకుని, భర్తతో పోట్లాడి, అమె తన తండ్రి అయిన శుక్రాచార్యుడి వద్దకు బయలుదేరింది.

యయాతి భయపడుతూ అమె చెనకనే బయలుదేరాడు.

దేవయాని చెప్పినది అంతా విని శుక్రాచార్యుడు యయాతిపై మండిపడి ముసలి వాడి వికమ్మని కవించాడు. యయాతి అయిన కాళ్ళపై పడి, "నేను దేవయానితో ఇంకా ఎంతో కాలం సుఖపడాలను కున్నాను. ప్రయత్నించి కాపం ఉపనంహ నిండండి," అని వేడుకున్నాడు.

"నా కాపం తగిలె తిరుతుంది. కాని ఎవరైనా యవ్వనుడు నీ వార్తకొం తిను

కుంటే నీకు యవ్వనం వచ్చేటట్లు అను గ్రహిస్తున్నాను," అన్నాడు శుక్రుడు.

యయాతి దేవయానికి ఇద్దరు కొడుకు లనూ, శర్మిష్ఠకు ముగ్గురు కొడుకులనూ కన్నాడు. అందుచేత అయిన వారిని ఒక్కొక్కరిని పిలిచి, "నా వార్తకొం తినుకుని నీ యౌవనం నా కిప్పు," అని అడిగాడు. ఇందుకు దేవయాని కొడుకులు సమ్మతించలేదు, శర్మిష్ఠ కొడుకులలోకూడా పెద్దవాళ్ళిద్దరూ సమ్మతించలేదు. అఖరు వాడు పూరుడు మాత్రం సమ్మతించాడు.

పూరుడి యౌవనంతో యయాతి దాలా కాలం భోగాలన్నీ అనుభవించి, చివరకు వాడి యౌవనం వాడికి తిరిగి ఇస్తూ, తన రావ్యం వాడికి ఒక్కడినే ఇచ్చి తనిపియాడు.

దేవయాని ఏన్నో అపస్తలు పడినా, చివరకు యయాతికి వారసుడు శర్మిష్ఠ కొడుకే అయ్యాడు.

మన పూర్వీకులు ఉత్తర ధృవప్రాంతంలో ఉండేవారట. అక్కడ ఉత్తరాయణం అరు నెలలూ పగలు. చక్షిణాయణం అరు నెలలూ రాత్రి, అదే విర్వరాత్రి. ఆ విర్వరాత్రిలో అక్కడివాడు దీపాల సహాయం లేకుండా ఎవని చేసుకోలేదు. విర్వరాత్రి ఆరంభమే దీపావళి పండుగ అనీ, కార్తిక దీపాలు పెట్టేదికూడా అక్కడి సంప్రదాయమేననీ శాండ్వరంబాడు.

చనిపోయినవారు సరకంగుండా పితృలోకానికి పోకారట. సరకం అంధకారమయంగా ఉంటుంది గనక చారికి దారి కనిపించడానికి, పితృలోకాదిపతి అయిన యముద్వయ అరాధించడానికి మనం దీపావళి చేసుకుంటామనీ శాందరి సమ్మకం.

అరిష్టకపత్రి బలవంతుడై స్వర్గాన్ని ఆక్రమించుకున్నప్పుడు మహావిష్ణువు వామదేవతై వెళ్లి, మోక్షుడుగులు చాచి మదిగి, రెండుగులు శింప భూమి స్వర్గము వృద్ధుకుని అరిష్టకపత్రిని పాదాచరికి వంపేశాడు. ఏదా అరిష్టకపత్రి బలిహృద్యమైనాడు భూమికి పస్తాదట. అందుకని ఆ ముందురేణు ముగిసా పాపకి వెనుకుంటాము.

రావణుడు సీతను ఎత్తుకుపోగా రాముడు వానరసేనతో వెళ్ళి రావణాసురుణ్ణి చివరకు దగ్ధమైనాడు. నందమోడు ఆ కథవారు రాముడు సీతతో కలిగినవని అయినాడు.

దొకనంటనుజ్జన నరకాసురుని జయింపడానికి వై శృష్టుడు సత్కథామో నమేతునై
యుద్ధానికి వెళ్ళాడు. నరకుడి చెప్పుకు శృష్టుడు మోర్చపొయినా, సత్కథామో ధర్మమా
తలపూ నరకుణ్ణు చంపి, భూమిని సెప్పింటకం చెగాడు. నరకుడు చచ్చినవాడు నరక
చతుర్థి. మర్నాడు ఏపాపా ఆమావాస్య. ఈ రెండు మనకు పండుగలు.

శ్రీమృకు 58 సంవత్సరాలు పూర్వం విక్రమ శకం ఆరంభమయింది. గుజరాతీలూ,
మరాఠ్తీలూ, మరికొందరు ఆ శకాన్నే వాడుతున్నారు. విక్రమ సంవత్సరం ఏపాపశత

మనకు దీపావళితో చరిత్రకాలం ఆరంభమవుతుంది. మనుమలకూ, పంటలకూ అనారోగ్య కరమైన శ్రమికిట్ట కాదులు విజృంభిస్తాయి. మనం దీపావళినాడు కాలే బాగానందా ఈ శ్రమికిట్టకాలను నాశనం చేసే శక్తి గలది. ఎందుకంటే వీటిలో గంధకం ఉంటుంది. గంధకం కాలినప్పుడు వెలువడే పొగలు గాలిలోని రోగకణాలను నెయ్యిలిస్తాయి.

దీపావళి పండుగ విస్తారకూ, పెద్దలకూ అనందాన్ని చేకూర్చుతుంది. పిల్లలు తలంక్కి పొసుకుంటారు. కొత్త బట్టలు కట్టుకుంటారు. అప్పద్దులు తింటారు. దీపానులు కాల్చు

చేతగాని ఆత్మహత్య

బొమ్మ చెప్పింది—తనకి జన్మలో బుద్ధి రాదు. ఇంకో జన్మ ఎక్కాలి. ఇంకో జన్మ ఎక్కాలంటే ముందు చావాలి. అందుచేత గుండుభీమన్న చావు కోసం ఎదురు చూడ సాగాడు. అది ఎప్పుడు వస్తుందో, ఎలా వస్తుందో, అది మాత్రం వాడికి తెలీదు.

ఒకనాడు వాడు కృష్ణలకోసం దారి వక్కనున్న చెట్టు ఒకటి ఎక్కి, మంచి కొమ్మ ఒకటి చూసుకున్నాడు. దానిని కొట్టాలంటే నిలబడడానికి వీలయిన చోటేడి వాడికి కనిపించలేదు. అందుచేత వాడు ఆ కొమ్మమీదనే ఎక్కి దాన్ని కొట్టనారంభించాడు. ఆ సమయంలో దారి వెంబడి వెళ్ళే ఒక ముసలివాడు గుండు భీమన్నను చూసి, "అదేం పనిరా, అబ్బో! కిందపడి పోతావు!" అని హెచ్చరించాడు.

"నాకు చెట్టెక్కటం చాలా కాదను కున్నావా? కొమ్మలు కొట్టటం చాలా కాదను

కున్నావా? పడిపోతానని చెప్పటానికి నీకేమన్నా దివ్యదృష్టి ఉన్నదా? పదవయ్యా, పద!" అంటూ ముసలివాణ్ణి కోప్పడి, గుండుభీమన్న కొమ్మను కొట్ట సాగాడు.

కొద్ది సేపట్లోనే కొమ్మ విరిగిపడింది. దానితోపాటు భీమన్న కూడా పడ్డాడు. అయితే అదృష్టవశాత్తూ కొమ్మ ఒక్కసారిగా విరిగిపడక నింపాడిగా ఒరగటంవల్ల గుండు భీమన్నకు దెబ్బలేమీ తగలలేదు.

కాని వాడికి ముసలివాడి మీద మాత్రం గురి కుదిరింది. ఆ ముసలివాడు మంచి జ్ఞాని అయిఉండాలి, అందుకే జరగ బోయేడి అంత సరిగాచెప్పాడు! గుండు భీమన్న వరిగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి ముసలాయనను కలుసుకుని, "అయ్యా, నన్ను మన్నించండి. మీరు త్రికాల వేదులన్నది తెలియక, దేహికి వద్దినట్టు మాట్లాడి, మీకు అపచారం చేశాను. మీరన్నట్టుగానే నేను

కిందపడి పోయాను," అన్నాడు, ఆయన ముందు సాస్తాంగపడి.

"నేను విశేషం ఏమీ చెప్పలేదులే, నాయనా. లే, లే!" అంటూ ముసలివాడు గుండుభీమన్నను లేపడీయ బోయాడు.

"మీకు సమస్తమూ తెలుసు! నే నెవ్వడు చచ్చిపోతానో చెప్పిన దాకా నేను మీ కాళ్ళు విడవను!" అన్నాడు గుండుభీమన్న.

వాడు బుద్ధిలేని వాడని ముసలివాడు గ్రహించి, వాడితో, "నాయనా, నీ అయుస్సు తిరిపోగానే చచ్చిపోతావు," అన్నాడు.

"అయుస్సు విప్పబడి తిరిపోతుంది?" అని గుండుభీమన్న మళ్ళీ అడిగాడు.

"నీ తల వెంట్రుకలన్నీ తెల్లబడిపోయాక అయుస్సు తిరిపోతుంది," అన్నాడు ముసలివాడు.

"తల వెంట్రుకలు తెల్లబడే వరక?" అని మళ్ళీ అడిగాడు గుండుభీమన్న.

ఈ వెరివాట్లో పదిలిండుకుండామీను కుని ముసలివాడు, "అయితే భాగ్యం? పాడ్తున్నెలచి మంచి గేదె పెరుగు వేసుకుని అన్నం తిని, అ చెయ్యి కడుక్కొకుండా బట్టుకు రాచుకో. తరవాత నీకు మూడు త్రేపులు వస్తాయి. మూడో త్రేపుకు ప్రాణం పోతుంది," అన్నాడు ముసలివాడు.

గుండుభీమన్న ఈ సరిహితే పూర్తిగా తృప్తిపడి, ముసలివాడి కాళ్ళు పదిలాడు. వాడు తాను కొట్టిన కొమ్మను నరికి కట్టె పెళ్ళు వేసుకుని, వాడితో ఇంటికి వెళ్ళి బామ్మతో "బామ్మా, రేపు పాడ్తున్న నాకు గట్టి గేదె పెరుగు వేసి అన్నం పెట్టాలి," అన్నాడు. తిండి విషయంలో దుని ఏమిటో మనపడికి తెలిసేపచ్చించి గదా అనుకుని బామ్మ సంతోషించింది. ఆవిడ గుండు భీమన్న కొసం మరింత బాన్దిగా పెరుగు తోడుపెట్టింది.

మర్నాడు లెస్తూనే గుండుభీమన్న తాను చాప బోతున్నందుకు సంతోషించాడు. తాను

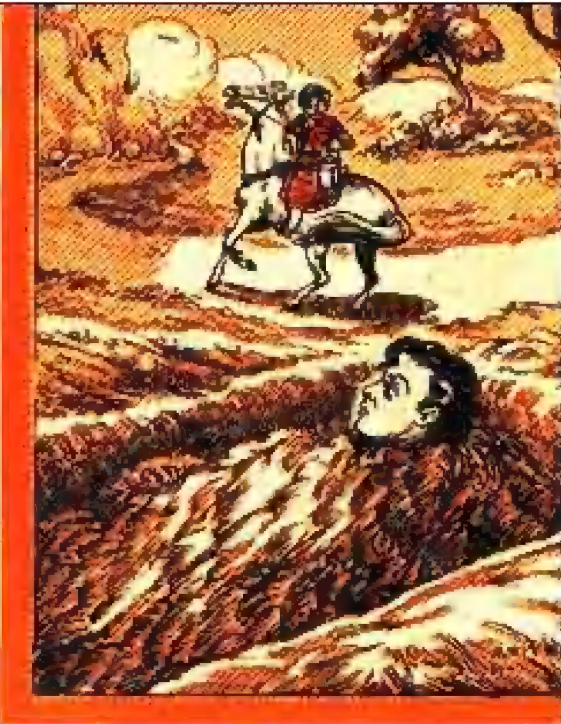

పోయాక తనను పాతెయ్యటం బామ్మకు లెనిపాని యాతన, అందుకని వాడు ఊరి బయటికి పోయి ఒక చోట తొత్తెన గుంట తవ్వి పెట్టుకుని ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు.

బామ్మ వాడికి గట్టి పెరుగు వేసి అన్నం పెట్టింది, ముసలాయన చెప్పిన ప్రకారం వాడు పెరుగున్నంతినేసి తన ఎంగిలి చేతని తలకు దుద్దుకున్నాడు. వెంట్రుకలకు పెరుగు అంటుకున్నది. అద్దంలో చూసు కుంటే వాడికి తన వెంట్రుకలు అక్కడక్కడా తెల్లగా ఉండటం కనిపించింది.

"పాట్లు తెల్లగా అయింది. ఇక ఆయుస్సు చెల్లి పోయినట్లే!" అనుకున్నాడు గుండు భీమన్న. అంతలోనే వాడికొక త్రేపు వచ్చింది. "ఒక ప్రాణం పోనె పోయింది. ఇంక రెండు ప్రాణాలు పోవాలి," అనుకుంటూ వాడు ఊరి బయట తాను తవ్వి ఉంచు కున్న గుంట వద్దకు వరిగెల్లాడు. వాడికి దారిలో రెండవ త్రేపూ, గుంట వద్దకు చేరాక మూడవ త్రేపూ వచ్చాయి.

"ఇప్పుడు నేను పూర్తిగా చచ్చి పోయాను," అనుకుంటూ గుండుభీమన్న గుంటలో దూకి గుంటను పూడ్చుకోసాగాడు. మట్టి మెడదాకా పచ్చేసరికి ఇక వాడి చేతులు వని చెయ్యలేదు. ఏం చెయ్యాలో

తేదక వాడు తల మాత్రం కనపడుతూ గుంటలో ఉండిపోగా, ఒక కుక్క అటుగా వెళుతూ, వాడి తలకు రాచిన పెరుగు వానప పట్టి తేక అడించుకుంటూ వాడి దగ్గరకు వచ్చి, వాడి తలకు రాచిన పెరుగుంతా సుఖంగా నాకేసి, వెళ్ళిపోయింది.

ఇంతలో ఆ దారిని ఒక పావుకారు గుర్రం మీద వచ్చాడు. నెల మీద ఉత్త మనిషి తల చూసి ఆయన మొదట్లో, అది బతికివున్న వాడి తల అనుకోలేదు. కాని సహాయం కోసం ఎదురుచూస్తున్న భీమన్న ఆయనను చూసి, గుంటపూడ్చమనె కళ్ళతో ఆభినయం చేసి చెప్పాడు.

పావుకారు గుర్రం దిగివచ్చి, "ఏం తప్పి
చేశావు? నీకి రీతి విధించిన చెవరు?" అని
అడిగాడు. ఆయన ఎన్ని ప్రశ్నలు వేసినా
గుండుభీమన్న నేటితో సమాధానం చెప్పక
కళ్ళతో సంజ్ఞలు చేశాడు. కాని పావుకారు
ప్రశ్నలు మాసలేదు.

వివరకు గుండుభీమన్న, ప్రాణం విసిగి,
"నేను చచ్చి పాయాసయ్యా, బాబూ.
నన్ను మరింత చంపక ఆ మట్టి చేసి గొయ్యి
పూడ్చేయ్యి," అన్నాడు.

"చచ్చిపోతే ఎలా మాట్లాడు తున్నావు?"
అని పావుకారు అడిగాడు, వాడు ఎచ్చి
వాడని గ్రహించి.

"నేను చచ్చానని నీకు చెబితేనేగాని
అర్థం కాకపోయింది. ఏం చెయ్యమ?"
అన్నాడు గుండుభీమన్న.

"చూడు, అబ్బాయి. నేను నీకు కొత్త
బన్య ఇస్తాను. మనది చచ్చినా జీవుడు
దానదు. తెలుసా?" అన్నాడు పావుకారు.

"బామ్మకూడా ఆ మాటే అన్నది.
స్వాములవారు ఆ మాటే చెప్పారు. ఆయన
చచ్చి బతకాడు కూడా. నేను చచ్చికూడా
జీవంతోనే ఉంటిని. అయితే నేనింక బామ్మ
దగ్గరికి వెళ్ళను. నన్ను అస్తమానమూ
వెరికుంక అంటుంది," అన్నాడు భీమన్న.

"అలా అయితే నాతోరా," అంటూ
పావుకారు వాణ్ణి గోతిలోనుంచి పైకి లాగాడు.

పావుకారుకు పనివాడు కావాలి. ఆయన
నూనె కొనుక్కురావడానికి పోతున్నాడు.

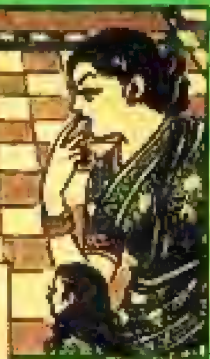
"ఈ గుండిగి తీసుకుని గుర్రం వెనకనే
నా వెంటరా. నూనె కొని నీకిస్తాను. దాన్ని
మా ఇంటికి వట్టుకు రా. నీకు పావలా
కూలి ఇస్తాను. ఆ తరవాత మా ఇంట్లో
పనికి పెట్టుకుని జీతం ఇస్తాను. సమ్మత
మేనా?" అని పావుకారు గుండుభీమన్నను
అడిగాడు. భీమన్న సమ్మతమేనని చెప్పి
పావుకారు వెంట వెళ్ళాడు.

[సై మానం మరొక సంఘటన]

వద్దంటే సహాయం

చౌరాకాలం శ్రితం జక్కులమెట్ట అనే చిన్న కొండగుట్టకు సమీపంలో ఒక ధన వంతుడైన భూస్వామి ఉండేవాడు. అయిన భార్య గొప్ప పనిమంతురాలు. రోజల్లా ఇంటిపని చెయ్యటమేగాక అర్థరాత్రి వాచిన వాకా మేలుకుని కూచుని ఇంటిల్లి పాతిక కావలిసిన నూలు తానే వదిలేది, తానే అను పోసేది, తానే పడుగూ పేకా వేసి మగ్గం మీద బట్టలు నేసేది.

ఇంత చాకిరి చెయ్యటంపల్ల ఒక్కొక్కప్పు డామె అమితంగా అలసిపోయేది. అయినా పళ్లవిగుచ్చిన పని చేసేదేగాని మానేదికాదు.

ఒకనాటి రాత్రి అందరూ భోజనాలు చేసి నిద్రలకు వడ్డాక భూస్వామి భార్య రాత్తుం ముందు కూచుని నూలు వదులుతూ, "అబ్బబ్బ, ఎంతచేసినా ఈ పని తెమలదు. ఎవరన్నా వచ్చి కాస్త సాయంచేస్తే ఎంత బాగుం్లు!" అనేసింది.

మరుక్షణమే తలవాకిలి ఎవరో తట్టిన వప్పుడయింది. భూస్వామి భార్య, ఎవరై ఊంటారా అని ఆశ్చర్యపడుతూ, లేచి వెళ్లి తలుపు గడియ తిసింది. ఒక మరుగుజ్జు అడమనిపి గురుగదా లోపలికి వచ్చి రాత్తుం ముందు చతికిలబడి అమితవేగంతో నూలు వడకపోగింది. భూస్వామి భార్య తలుపు వెయబోతూండగా ఇంకో మరుగుజ్జు మనిషి వచ్చి పంపెకొల తినుకుని నూలు చుట్ట పోగింది. ఈ విధంగా ఒకరి తరవాత ఒక రుగా అయివారుగురు మరుగుజ్జు స్త్రీలు లోపలికి వచ్చేవారు. అందరూ తలా ఒక పని అందుకున్నారు. కిరుగంతుకలతో కేకలుపెడుతూ, కరవెగంతో అన్ని పనులూ ఒకేసారి పోగిందారు. ఒకతె నూలు వది కింది, ఇంకొకతె చుట్టింది, మరొకతె అను పోసింది, ఒకతె మగ్గం మీద కూచున్నది, ఒకతె చచ్చుడు నిజివాస కింద మంటువేసింది.

వాళ్ళు చేసే చప్పుడుకు ఇల్లంతా డడ్డ
రిల్లింది. పక్క గదిలోనే వడుకుని నిద్ర
పోతున్న తన భర్త లేస్తాడేమో, తనను తిట్టి
పోతాడేమో నని ఇంకాచిడచుడలిపోయింది.
కాని మత్తుమందు చల్లినట్టు అయిన లెవనే
లేదు. అది చూసి భూస్వామి భార్యకు
వీళ్ళంతా యక్షిణులై ఉంటారని అను
మానం తగిలింది. బక్కులమిట్టలో యక్షులు
కావరాలంటారని జనం చెప్పుకునేవాడు.
యక్షులకు కొన్ని ఆసాధారణ శక్తులుంటాయి.
వారంటే ప్రజలు భయపడేవాళ్ళు.

భూస్వామి భార్య కిప్పుడు భయమే
పుట్టింది. ఇంతమంది యక్షిణుల మధ్య

తాను ఒంటరిదైపోయిందాయో! వాళ్ళు చేసే
రహస్య ధ్వనికి అందరూ లేచి వస్తే
బాగుండునని అప్పు చామెకు అనిపించింది.
కాని ఏం తాళం? ఒక్కరూ లేవలేదు.

ఈలోపుగా మరుగుజ్జులు ఆమెను ఊరికే
ఉండనియలేదు. కొందరు తాగటానికి మంచి
నీళ్ళు అడిగాడు. కొందరు ఆకలపుతున్న
దనీ, తినటానికిమన్నా చేసి పెట్టమని
అన్నారు. భూస్వామి భార్య వంట ఇంట్లోకి
వెళ్ళి పాలులు రాజేసి వంట ప్రారంభిం
చింది. ఆమె చేసే వంట చేస్తూనే ఉంది,
వాళ్ళు తినే పదార్థాలు తింటూనే ఉన్నారు.
వారి ఆకలి తీరే లక్షణాలేమీ కనిపించలేదు.

ఈ యుక్తియులను ఎలా వదిలించు
కోవాలి అని ఆలోచిస్తుండగా భూస్వామి
భార్యకు తమ పాపగున ఈస్తి ముసలమ్మ
జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆ ముసలమ్మకు యుక్తి
లను గురించి చాలా విషయాలు తెలుసు.
ఆ చుట్టుపక్కల ఉండేవాళ్ళలో యుక్తిలను
కళ్ళతో చూసిన మనిషి అవిడ ఒకలే.

అందుచేత భూస్వామి భార్య చేసేచేసే
వంట వదిలేసి దొడ్డిదారిన వెళ్ళి ముస
లమ్మను లేచి జరిగిన సంగతంతా చెప్పింది.

"ఓని విచ్చిదానా! ఆ యుక్తియులు
రాకుండా ఉండాలేగాని వస్తే వదలరు.
అజ్ఞానంచేత నువ్వే వాళ్ళను అహ్వనించావు,

ఇక చిన్నదూ అలా సహాయం అడగకు.
వాళ్ళను వెళ్ళగొట్టే ఉపాయం చెబుతా
విను. ఇంటి బయట నిలబడి బక్కులమిట్ట
తగలబయలుతున్నదని శేకలు పెట్టు. ఆ శేకలు
వెని అందరూ బయటికి పరిగెత్తి పోతారు.
నువ్వు వెంటనే తలవాకిలి గడియపెట్టి,
వాళ్ళు వియే వస్తువులు ఎక్కడెక్కడ వదిలి
వెళ్ళారో వాటన్నిటని ఒకగట్టెట్టు, లేచా తల
గిందులుచేసి ఉంచు." అని ముసలమ్మ
భూస్వామి భార్యకు చెప్పింది.

ఆమె తన ఇంటికి తెరిగి వచ్చి బయట
నిలబడి, "అయ్యయ్యా, మంటలు!
బక్కులమిట్ట అంటుకుని మందుతున్నదీ!"

అని కేకలు పెట్టింది. ఈ కేకలు విని మరు గుఱ్ఱా స్త్రీలందరూ పరిగెత్తుకుంటూ బయటికి వచ్చారు. ఎందుకంటే వాళ్ళ ఇళ్ళూ, పిల్లలూ, సంసారాలూ అన్నీ ఆ జక్కుల మిట్టలోనే ఉన్నాయి.

వాళ్ళు బయటికి రాగానే భూస్వామి భార్య గబగబా లోపలికి వెళ్ళి గదియ పెట్టెని అన్ని పస్తువులనూ ముసలమ్మ చెప్పిన ప్రకారం కదిలించి పెట్టెనించి.

తమ మిట్ట తగలబడటం లేదని తెలియ గానే యక్షిణులు మళ్ళీ వచ్చి తలుపు తట్టారు. కాని భూస్వామి భార్య తలుపు తియ్యలేదు. వాళ్ళు అంతటితో వదలక, "ఓ కదురా, తలుపు తియ్యి!" "ఓ అను గొట్టమా, తలుపు తియ్యి," అంటూ ప్రతి పస్తువునూ కేకపెట్టారు. ఒక్క పస్తువు వలకలేదు, కదలలేదు.

చివరకాక యక్షిణి, "ఓ బాస కింది కట్టె పుల్లూ, తలుపు తియ్యి!" అన్నది.

బాస కింద మందుతున్న కట్టెపుల్ల అమాంతంగా లేచి తలుపు గదియ తియటానికి బయలుదేరింది. వెంటనే భూస్వామి భార్య చెంబెడు నీళ్ళు వానిపై కుమ్మరించే నీటికి ఆ కట్టెపుల్ల కాస్తా మంయి మని చల్లారి అక్కడే పడిపోయింది.

తలుపు తట్టటం మానేసికూడా యక్షిణులు ఇంటి బయట కాకిగల చేస్తున్నారు. భూస్వామి భార్య తన భర్తను లేపటానికి ప్రయత్నించింది, కాని ఆ మానవుడు గురుక పెట్టి నిద్రపాతూ ఎంతకీ లేవలేదు. ఇలా కాదని ఆమె చవుడునీళ్ళు ఇన్ని తీసుకుని తన భర్త మీద కుమ్మరించింది.

వెంటనే భూస్వామి లేచి, "బయట ఆ గేల ఏమిటి?" అంటూ వెళ్ళి తలవారి తలుపు తెరిచి చీకట్లోకి ముఖం చిట్లస్తూ చూశాడు. అప్పుడు బయట సద్దుమణిగింది. యక్షిణులు తమ ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరువాత వాళ్ళు ఎవరి ఇళ్ళకూ రాలేదు.

అపూర్వ శక్తులు

ఒక బమిందారుకు ఒక కొడుకు పుట్టాడు. వాడికి విజయుడని పేరు పెట్టుకున్నారు. వాడి బాతకం చూసి దైవజ్ఞులు, "ఈ పిల్ల వాడి బాతకంలోని గ్రహస్థితి చూస్తే అపూర్వ శక్తులు గలవాడవుతాడని తోస్తున్నది. ఎక్కడికి వెళ్ళినా కిర్తిప్రతిష్ఠలూ, పుష్కలంగా ధనమూ గడించగల బాతకం," అన్నారు.

ఈ మాటలు విని బమిందారు సంతోషించి, విజయుణ్ణి ఎంతో గౌరవంగానూ, ఎల్లాంటి లెకుందానూ పెంచాడు. విజయుడు పెరిగి పెద్దవాడవుతూంటే తండ్రి వాడిలో ఏవైనా అపూర్వ శక్తులున్నాయేమోనని శ్రద్ధగా గమనించాడు. కాని ఆయనకు అలాంటి నేమీ కనపడలేదు. విజయుడు మామూలు పిల్లలలాగే కనిపించాడు. వాడిలో ప్రత్యేకమైన తెలివితేటలుకూడా ఉన్నట్టు కనపడ లేదు. ఒకప్పుడు కాస్త వివేకంతో మాట్లాడితే మరుక్షణమే అజ్ఞానంగా

మాట్లాడే వాడు. చెప్పిన మాట ఒకసారి వినేవాడు, మరొకసారి ముకురుతనం చేసే వాడు. దైవజ్ఞులు ఇచ్చే కాలకు అబద్ధా లాటారని బమిందారు అనుకుని, కొడుకు పైన లెనిపాని ఆశలు పెట్టుకోవటం మానుకున్నాడు.

ఇంతలో ఒక ఘటన జరిగింది. ఒక రోజు ఉదయం విజయుడు తమ ఆవరణలో ఉన్న మామిడిచెట్టు కింద కూచుని, పైకిచూస్తూ, నోటితో అర్థంచేసి ధ్వనులు చేస్తూండటం వాడి తండ్రి చూశాడు.

"ఏడికేమన్నా మతిపోయిందా ఏమిటి?" అనుకుంటూ బమిందారు వాణ్ణి సమీపించాడు. ఆయన చెట్టు కిందికి రాగానే చెట్టు కొమ్మలలో నుంచి అనేక పట్టలు విరిచిలా ఎగిరిపోయాయి.

"అయ్యో, నాన్నగారూ! పట్టల్ని బెడర గొట్టేశాడు!" అన్నాడు విజయుడు.

మొలు చెప్పినట్టే వాడికి పకల భాష అర్థం చెసుకునే అపూర్వకత్తి సిద్ధించిందని జమీందారుకు అర్థమయింది. విజయండు ప్రయోజకుడవుతాడన్న మాటకూడా నిజమవుతుంది గదా అని ఆయన సంతోషించాడు.

కొద్దిరోజులు గడిచాయి. ఒకనాడు జమీందారు బోజనం చెస్తూంటే విజయండు ఆయన వెనక నిలబడి విసదకరతే చెసుకున్నాడు. బయట పెంపుడు పావురాలు ఎగురుతూ "కుర్, కుర్," అని గొడవగా అరుస్తున్నాయి.

"నువ్వసలు గక్కడ కూచుని ఏం చెస్తున్నావు?" అని తండ్రి అడిగాడు.

"ఆ పెట్టలతో మాట్లాడుతున్నాను. అవి ఎక్కడెక్కడో తిరిగిచూసిన విశేషాలన్నీ చెబుతున్నాయి. నాకు తెలిసి విషయాలు ఎన్నో వింటున్నాను," అన్నాడు విజయండు.

"అదేలా సాధ్యంరా? వాటి భాష మనకు తెలియదుగా?" అన్నాడు తండ్రి.

"నాకు తెలుస్తుంది, వాస్తగరూ. నేను వాటితో మాట్లాడగలను కూడా!" అన్నాడు విజయండు.

వాడు చెప్తున్న అర్థంలేని చప్పిళ్ళు ఆ పెట్టల భాష అయి ఉండాలని, బొగ్గి

జమీందారు కిటికీలో నుంచి, బయట వాలుతూ ఎగురుతూ ఉంటే పావురాలను చూసి, "ఒరే, బాబూ! నీకు పకల భాష తెలుసునంటివే. ఆ పావురాలు ఏం మాట్లాడు కుంటున్నాయో చెప్పి, చూద్దాం. అవి రోజూ గంధ రుచిచెయ్యవే," అన్నాడు.

విజయండు బంకుతున్నట్టుగా, "వద్దు లెరడి. అవి అనుకునే మాటలు నాకే బాగా లెఫ్ట. మీరు వింటే ఆగ్రహిస్తారు," అన్నాడు.

వాడా మాట అన్నాక జమీందారుకు పావురాలనే మాట విమిచో తెలుసుకోవాలని మరింత ఆత్రం ఫుట్టుకొచ్చి, విజయండు చెప్పినవాకా విడిచిపెట్టలేదు.

"మీరు చొంచేస్తూంటే నే నెలా మీకు విసురుతున్నానో, నేను చోచనం చేస్తూంటే మీరు నాకు అలా విసిరి రోజు చస్తుం దని ఆ పావురాలు చెప్పుకుంటున్నాయి," అన్నాడు విజయుడు.

ఈ మాటలు వినగానే బమిందారుకు అగ్రహం వచ్చెసింది.

"ద్రోహ! ని మాటలు నేను నమ్మను. పావురాలెమన్నా కేరళవకులా, జోన్యం చెప్పటానికి? నీకే ద్రోహబుద్ధి కలిగింది. నేను బతికుంపగానే బమీ అంతా కాదేని నా చేత ఊదిగం చేయించుకుందా మనుకుంటున్నావు. నా ఇల్లు విడిచి తక్షణం వెళ్ళిపో!

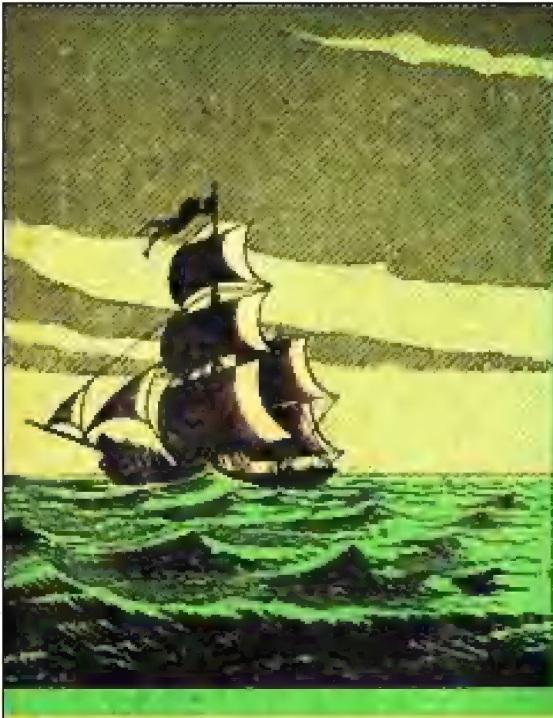
మళ్ళీ చా కళ్ళబడకు!" అని బమిందారు వెలికేకలు పెట్టాడు.

విజయుడు తండ్రికి మంచిగా చెప్పి చూశాడు. "నా కెలాటి ద్రోహబుద్ధి లేదు. అవి ఆసుకున్న మాటలే చెప్పాను. ఆ మాటలు మీ కెంత కష్టంగా ఉన్నాయో, నాకు అంత కష్టంగానే ఉన్నాయి. అందుకే మొదట చెప్పినన్నాను," అన్నాడు.

అయినా బమిందారు మంకువట్టువట్టి విజయుడు తన గ్రామం నుంచి వెళ్ళిపోవలి పించే నవ్వాడు.

నిజానికి విజయుడు ఇల్లు విడిచి వెళ్ళటానికి అతే చింతించలేదు. ఎందుకంటే

ప్రపంచం చూడాలనే ఉబలాటం పతుల ద్వారా వాడికి చాలా కాలంగా కలిగింది. వాటిద్వారా వాడు ప్రపంచంలోని ఎన్నో వింతలను గురించి విని ఉన్నాడు. వాటిని ప్రత్యక్షంగా చూసే అవకాశం వాడికి వచ్చదు దొరికింది.

జమీందారుగారి గ్రామం సముద్రతీరాన ఉన్నది. విజయుడు ఏకంగా సముద్రం చాటి, అవతల ఉండే దేశాలు చూడాలని నిశ్చయించాడు. అదృష్టవశాత్తూ సముద్రం మీద ప్రయాణమైపోతున్న ఓడ ఒకటి వాడికి తలుస్తోంది. వాడు దానిలో ఎక్కి ప్రయాణమయ్యాడు.

ఆ ఓడ విజయుణ్ణి తిన్నగా సంహళానికి చేర్చింది. ఓడ దిగి వాడు కాలినడకను ప్రయాణం సాగించాడు. పోగాపోగా వాడి కొక రమ్మమైన పూలతోట, దాని అవతల ఎత్తయిన చెట్లుగల తోట, వాటికి ఎగువగా బంగారు పూతపూసిన కలకాలతో అలంకరించి ఉన్న మేడల గిళాలూ కనిపించాయి.

"అదేదో రాజభవనం అయి ఉండాలి," అనుకుంటూ విజయుడు పూలతోట మీదుగా తోపు ప్రవేశించాడు. ఎవరో చెట్లు కొట్టుతున్న చప్పుడు వాడికి వినిపిస్తోంది. ఈ చప్పుడుతోబాటు వాడికి మరొక ధ్వని కూడా వినిపిస్తోంది. రాజభవనానికి ఎగువగా అకాశంలో కొన్నిలక్షల విచ్చుకలు కిచీకిచీలూతుూ ఎగురుతూ ఉండటం కనిపించింది. రాజభవనం సమీపిస్తున్న కొద్దీ ఆ విచ్చుకల రోద దుర్భరమయింది.

విజయుడు ఈ వింత చూసి ఆశ్చర్యపడుతూ, తన చెవులను చేతులతో గట్టిగా మూసుకుని ముందుకు సాగాడు.

వాణ్ణి నొకరు ఒకడు విజయుణ్ణి చూసి, "వాణ్ణా, కాస్తేవలెనే తమరు చెవులు మూసుకున్నారే, రాత్రింబగళ్ళు ఈ రోదతో మేము చర్చిపోతున్నాము.

బయట ఎన్ని పిచ్చుకలున్నాయో, అన్ని పిచ్చుకలు రాజభవనం లోపలా ఉన్నాయి. వాటిని ఎలా పదిలంచుకోవాలో తెలియక మా రాజుగారి మతిపోతున్నది," అన్నాడు.

ఆ పిచ్చుకల బెడద పదిలంచటం తన పట్లనే కావచ్చునని విజయుడికి తెలింది. వాడు రాజుగారి నొకరుతో, "నన్నొక్కసారి మీ రాజుగారి దగ్గరికి తీసుకుపోతావా ఏమిటి?" అన్నాడు.

నొకరు విజయుణ్ణి రాజభవనంలోకి తీసుకుపోయాడు. లోపలి నడవలలో వెలు కాస్త పిచ్చుకలు రెక్కలు తవతపా కాట్టు కుంటూ నానాగడవా చేసేస్తున్నాయి.

రాజుగారు ఒంటరిగా ఒక గదిలో కూచు న్నాడు. పిచ్చుకలు రాకుండా ఆ గది కిటికీ లన్ని మూశారు. ద్వారంకూడా మూసి ఆక్కడ ఒక మనిషిని కాపలా ఉంచారు. విజయుడి కొనం ద్వారం తెరిచినప్పుడు ఒక చిరవైన పిచ్చుక గదిలోకి రానేపట్టింది.

విజయుడు రాజుగారితో, "మహారాజా, మీకు పట్టుకున్న ఈ పిచ్చుకల బెడద చూస్తున్నాను. దీన్ని పదలగొట్టటం చాతన యితే నా ఒక్కడికే చాతకావాలి," అన్నాడు.

ఈ మాట వినగానే రాజుగారి ముఖం విప్పారింది. "నీవు ఈ ఉపకారమే చేస్తే నీ మునుం ఉంచుకోను సరే కదా, యాప

జ్ఞేపం నీకు కృతజ్ఞులు ఉంటారు. కాని ఎవరిపట్లాకాని ఈ పని నీ పల్ల ఎలా అవుతుంది?" అని ఆయన అడిగాడు.

"మహారాజా, ఈ విద్యుత్ లిలా పెద్ద మీరి ప్రవర్తించడాని కేదో కారణం ఉంది ఉంటుంది. అది ఎందుకో మీ మీద పగ బట్టి ఇలా చేస్తున్నాయి. నాకు పక్షి భావ తెలుసును. వాటి కోప కారణం నెను వాటి ద్వారానే తెలుసుకుంటాను. అప్పుడు మీరు వాటిని సమాధాన పరచడానికి తగిన యత్నంచేయవచ్చు." అంటూ విజయుడు తన వెనకగా రాజుగారి గదిలోకి జొరబడిన పక్షిలో మాట్లాడి రాజుగారికేసి తిరిగి,

"ఇదేమి పెద్ద సమస్యకాదు, మహారాజా. మీరు తోపులో చెట్లన్న కొత్తయ్యమని అజ్ఞాతాచారం. ఆ చెట్లపై గుళ్ళు పెట్టుకుని నివసించే ఈ విద్యుత్ అకు కొదం వచ్చి అగదానికి పూనుకున్నాయి. చెట్లను కొట్టే ప్రయత్నం చెరమించండి, ఇది మిమ్మల్ని బాధించవు," అన్నాడు.

రాజుగారు చెట్లు సరకటం మాన్పించాడు. విద్యుత్లు ఆయనను బాధించటం మానాయి. రాజుగారు విజయుడికి ఒక పెద్ద ఓదా, అంతులేని చంగరమూ, నౌకర్లూ బహుకరించాడు. ఆ ఓదాలో ప్రయాణిస్తూ విజయుడు అనేక రాజుల పద్ధతులను వెళ్ళాడు.

పక్షిల మూలంగా ఎవరికి తెలియని లోక వార్తలు అతనికి తెలియటం వల్ల అతను వెళ్లిన చోటనల్లా గొప్ప గౌరవం లభించింది, సన్మానాలు దొరికాయి.

ఈ విధంగా పదేళ్లకాలం బేకటన చేసి విజయుడు ఏ పర్తకులూ సంపాదించ లేనంత సంపద సంపాదించాడు. చివరకు అతనికి ఇంటిపై గాలి మళ్ళింది. అతను తన ఓడలో స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చి తన గ్రామానికి సమీపంగా రేపులో లంగరు దిందాడు.

ఎవరో మహా ధనికుడైన పర్తకుడు తమ రేపులో విగాడని జమీందారుకు తెలిసింది. ఆ మహావ్యక్తి తన కొడుకేనని తెలియక జమీందారు స్వయంగా వచ్చి విజయుణ్ణి తన ఇంటికి విందుకు పిలిచాడు. అతని బంధువర్గమంతా విందు భోజనానికి కూచున్నారు. అంత చిన్నతనంలోనే అంత ధనమూ, అంత లోకజ్ఞానమూ, వివేకమూ

సంపాదించిన తన అతిథిపై జమీందారుకు ఎక్కడలేని గౌరవమూ ఏర్పడింది. ఆయన వివేకశ్రుతిమకుని తన అతిథికి విసరసాగాడు.

అది చూడగానే విజయుడు పక్కున నవ్వాడు. జమీందారు అతన్ని అక్కర్లంతో చూసి, "ఎందుకు నవ్వుతున్నారు?" అని అడిగాడు.

"నన్ను గుర్తు పట్టనేలేదా, నాన్నగారూ? ఆ రోజు పాళెరాలన్న మాటలు ఎలా నిజమయ్యాయో చూశారా? నేను విజయుణ్ణి!" అన్నాడు విజయుడు.

జమీందారు తన కొడుకు ఇంతవారై నందుకూ, తిరిగి తన వడ్లకు వచ్చినందుకూ పరమానందం చెంది, అతణ్ణి కొగలించు కుని అనంద బాష్పాలు రాల్చాడు. విజయుడి రాకకు బంధువర్గమంతా సంతోషించింది. విజయుడు వివాహం చేసుకుని, తండ్రి ఇంటనే సుఖంగా ఉన్నాడు.

• అయోధ్యా కాండ •

భీరతుణ్ణి ఆతని మేనమామ పచ్చి తినుకు పోయాడు. శత్రుఘ్నుడు వెంట లేచిందే ఎని, బొగాలా తనకు రుదించివు గనక భరతుడు శత్రుఘ్నుణ్ణి తన వెంట తనకు పోయాడు. భరతుడి మేనమామ ఇంట వారిద్దరికీ ఏ లోటు లేకుండానే జరుగు తున్నది. అయితే ముసలివాడైన తండ్రిని విడిచి పచ్చామె అన్నది అప్పుడప్పుడూ వారిని బాధించేది.

అయోధ్యలో దశరథ మహారాజుకూడా తన కొడుకులలో ఇద్దరు దూరమై పోయారే అని వింతించేవాడు. కాని నిజానికి ఆయన పంచప్రాంతాలూ రాముడే. ఆతనిలోలేని సద్గుణం లేదు. ప్రజలకుకూడా రాముడంటే ఎంతో ఆభిమానం.

"నేను ముసలివాణ్ణి అయిపోయినాను. రాముణ్ణి రాజును చేసి ఆతను రాజ్యపాలన చెస్తంటే మావారిని నా మనసు ఉబలాట పడుతున్నది," అనుకున్నారు దశరథుడు.

మంత్రులతో ఆలోచిస్తే వారుకూడా ఈ ఆలోచనను ఆమోదించారు. ఇందుకు ప్రజలూ, ఇతర రాజులూ ఏమంటారో తెలుసుకోవలసి ఉన్నది. అందుచేత దశరథుడు రాజులందరికీ ఆహ్వానాలు పంపాడు. చాలాదూరాన ఉన్న శారణుంచేత కైకేయి తండ్రి అయిన కేకయ మహారాజుకూ, సీత తండ్రి అయిన జనక మహారాజుకూ ఆహ్వానాలు పంపక, ఈ శుభవార్త వారికి వజ్రాభిషేకం అయిన, తరవాత తెలుపుదా మనుకున్నారు.

అప్పుడాయ అంది రాజులందరూ వచ్చి దశరథుడి కొలుపు కూటంలో ఉచితాన నాలపై కూచున్నారు. సగరంలోని పౌరులూ, పల్లెటూళ్లవాళ్లూ కూడా సభకు వచ్చారు. దశరథుడు వారితో తాను ఎంత క్రద్ధగా రాజ్యం చేసినదీ వివరించి, "ఇప్పుడు నేను ముసలివాణ్ణి అయిపోయి ఏకాంతి కోరు తున్నాను. మీ అందరూ సమ్మతిస్తే నా పెద్ద కొడుకైన రాముణ్ణి రాజుగా అధిపతింపాలని ఉన్నది. రాముడు పరాక్రమశాలి, ఎందు లోనూ నాకు తీసిపోడు. అతను చూడు లోకాలూ విలదగినవాడు. అతనికి పట్టం గట్టటం రాజ్యానికి గొప్ప మేలు చేయటమే

నని నా సమ్మతం. నా ఆలోచన మీకు సచ్చిన పక్షంలో ఇందుకు సమ్మతించండి. సమ్మతించని పక్షంలో మీకు తోచిన మరొక మేలైన మార్గం చెప్పండి," అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని సభలో అందరూ పరమానందం చెంది, రాముడి పట్టాధి పైకానికి ఏకగ్రీవంగా అమోదించారు. "మహారాజా, ఆ రామపట్టాధిపైక మహా త్వవం ఊరేగింపు త్వరగా మా కళ్ల వడెయ్యండి," అన్నారు.

వెంటనే దశరథుడు అమాయకత్వం నడస్తూ, "నెనింకా రామపట్టాధిపైకం అని అనకుండానే మీరంతా సమ్మతిస్తున్నారే? ఏమిటి కారణం? నా పరిపాలన మీకు నచ్చలేదా? నేను ఎంతో న్యాయంగా పరి పాలిస్తున్నా మీరు రాముణ్ణి రాజుగా కోర బానికి కారణమేమిటి? మరేమీలేదు, తెలుసుకోగోరి అడుగుతున్నాను!" అన్నాడు.

ఆయన ఆ మాట అనగానే ఆయనకు కావలసినది జరిగింది. సభికులు రాముణ్ణి తెగపొగడేశారు. అతన్ని రాజుగా చేస్తే ఇక అంతకంటే ఘనమైన సంగతి ఉండ తోడన్నారు.

వారి మాటలన్నీ విని దశరథుడు, "మీరు కూడా నా లాగే భావిస్తున్నందుకు నా శింఖో

సంతోషంగా ఉంది," అంటూ అప్పుడే తన పురోహతులైన వసిష్ఠ వామదేవాదులను పిలిపించి, "మహామునులారా, ఈ చైత్ర మాసం శుభకార్యాలు చేయదగినది. అందు చేత రామవట్టాభిషేక యత్నాలు సాగించండి, అందుకు కావలసిన సామగ్రి అంతా తెప్పించండి," అని అందరూ వింటూండగా అన్నాడు.

వసిష్ఠుడు అప్పటికప్పుడే వనివాళ్ళతో ఏయే సామగ్రి సద్దం చేయాలో చెప్పేగాడు. వట్టాభిషేక మహోత్సవానికి కావలసిన సరంజామా అంతా సద్దమయింది.

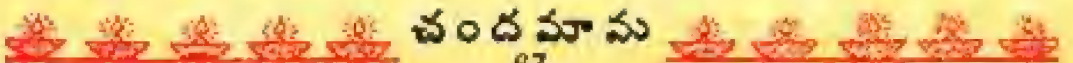
దశరథుడు రాముణ్ణి తన వద్దకు తీసుకు రమ్మని తన సారథి అయిన సుమంతుడితో చెప్పాడు సుమంతుడు వెళ్ళి రథంలో రాముణ్ణి తెచ్చాడు. దశరథుడు రాముడితో, "నాయనా, నీకు రాజ్యాభిషేకం చెప్తాను. ధర్మాన్ని పాలిస్తూ తగినవిధంగా నీవు రాజ్యం ఏలుకో," అని చెప్పి అతన్ని పంపేగాడు. తరవాత, దూరదేశాల నుంచి వచ్చిన రాజులూ, ప్రజలూ ఎవరి ధారిన వాడు వెళ్ళిపోయాడు. రాముడి మిత్రులు కొందరు కొనసల్కకు ఈ శుభవార్త చెప్పారు. కొనసల్క ఆనందంతో వారికి బంగారమూ, అవులూ, రత్నాలూ బహుకరించింది.

అందరూ వెళ్లొక దశరథుడు తన మంత్రులతో అలోచించి, "లేవు వుష్కమి సక్షిత్రం. వట్టాభిషేకానికి చాలా బాగుంటుంది. అందు చేత లేపే జరుపువాం," అని నిశ్చయించి, రాముణ్ణి తీసుకురమ్మని సారథిని సుమంతుణ్ణి పంపాడు.

సారథి వచ్చి తండ్రిగారు రమ్మంటున్నారని చెప్పగానే రాముడు, "నే నివ్వడు అక్కడి నుంచే వస్తున్నాను. మళ్ళి ఎందుకు రమ్మన్నారు?" అని అడిగాడు.

"మహారాజుగారు తమరిని చూడాలన్నారు. వస్తే రండి, లేకపోతే మాసండి. అది మి యిష్టం," అన్నాడు సారథి.

పడుకుని ఉపవాసం చెయ్యండి, నీ తమ్ముడు
 తరతుడు తన మేనమామ గాంచి నుంది
 తిరిగిరాక పూర్వమే ఈ పట్టాభిషేకం
 ముగించటం మంచిదని నాకు తేలింది.
 వాడైన పెద్దలంటి వక్షిగలవాడే, ఈ పట్టాభి
 షేకానికి విడుదల చెప్పబోడు. అయినా
 మానవ స్వభావం అమిత చంచలమైనది,"
 అని చెప్పాడు.

రాముడు తల్లి ఆనుమతితో అక్కడి
 నుండి బయలుదేరి తన తల్లి అయిన
 కోసల్య మందిరానికి వచ్చేసరికి అమె
 మౌనంతో రాబ్బలక్ష్మిని ప్రార్థిస్తూ కని
 పించింది. రాముడు రాకపూర్వమే
 పట్టాభిషేక వార్త తెలిసి సిమ్మెత్రా
 లక్ష్మిణులు సేతను తమ వెంట కోసల్య
 మందిరానికి తెచ్చారు.

రాముడు తల్లికి సమస్మరించి తన
 పట్టాభిషేక వార్త తెలిపి, "అమ్మా, లేవటి
 పట్టాభిషేకానికి నేనూ, సేతా ఎమెమి అలం
 కారాలు చేసుకోవాలి అనిన్నీ చెయించు,"
 అని కోరాడు.

రాముడు లక్ష్మిణుడితో, "లక్ష్మిణా,
 వాతేబాటు నవ్వుకూడా ఈ భూమిసంతా
 పాలింతువుగానే. మనద్దరమూ ఒకటేగదా.
 నేను రాబయితే నివ్హ రాజువే. మనద్దరమూ

రాముడు తత్తరపడి సారథి వెంట
 బయలుదేరాడు. పైవాళ్ళెవరూ లేడుగనక
 దళరతుడు ఈసారి తన కాళ్ళకు సమస్మ
 రించి రాముణ్ణి లేవనెత్తి, ఆ లింగనం
 చేసుకుని, ఉన్నతాసనంపై కూచోబెట్టి,
 "నాయనా, రామా! నేను ముసలివాణ్ణి
 కావటం అలా ఉంది, నా బన్ధనేక్షితంలో
 దుష్టిగ్రహాలు చేరాయని జ్యోతిష్ముఖులు
 చెబుతున్నారు. పీడకలలు వస్తున్నాయి.
 కనక నా బేహంలో చూపి ఉండగానే
 పట్టం కట్టకొ. నవార వువ్వది. లేపు
 పునర్వస. శుభకార్యాలకు చాలా మంచిది.
 ఈ రాత్రికి నివ్హ, నీ భార్య దర్బలవై

నమస్తే సుఖాలూ ఒక్కటిగా అనుభవించుదాం," అన్నాడు.

తరువాత అతను తల్లుల అనుమతి పొంది సీతతోనూ తన మందిరానికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ కాలే రాముడిచెతనూ, సీతచెతనూ ఉపవాసవ్రతం స్వీకరించి దేయించడానికి దేశరతుడి శౌరికపై వసిష్ఠుడు రథమెక్కి రాముడుండే సగరుకు వెళ్ళి ఆ పని పూర్తి చేసి తిరిగి వచ్చే సమయంలో విదులన్మికా జనం తండోపతండాలుగా కనిపించారు. రేపటి ఉత్సవం తాలూకు ఉత్సాహంలో వారు సంతోషిస్తానామో చెప్తున్నారు. వీరు లలో నీళ్లు చల్లి, పూలదండలు కట్టాడు. వ్రతి ఇంటిమీదా బెండా ఎగురుతున్నది. స్త్రీలూ, పిల్లలూ, పృథ్విలూ ఇప్పటినుంచే పట్టాభిషేకానికి ఎదురు చూస్తున్నారు.

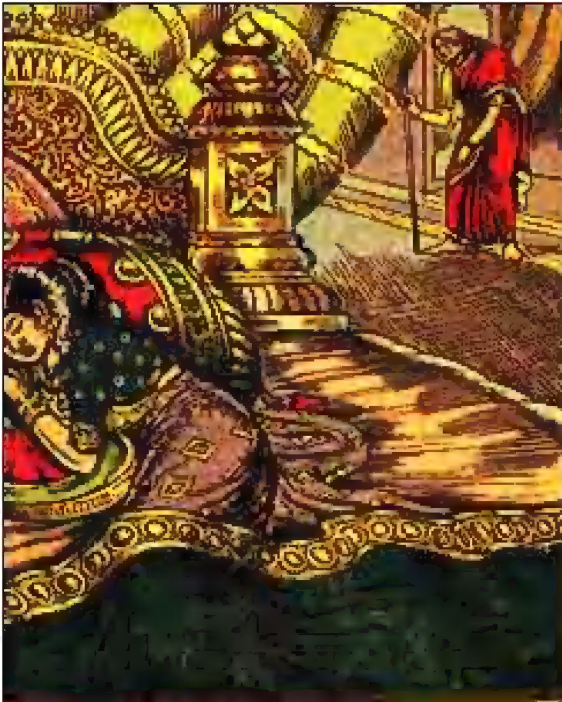
వసిష్ఠుడు వెళ్ళిపోయాక రాముడు స్నానం చేసి, సీతతోకూడా హోమం చేసి, హోమశేషం తిని, నిశ్చలమైన మనస్సుతో నారాయణాలయంలో భగవంతుణ్ణి భావనం చేసి అక్కడే వదుకుని ఒక యాముసేపు నిద్రపోయి, పిండిమాగధుల మేల్కొలుపు లకు లేచాడు.

అతను ఉదయం సంధ్యావందనం మొవలెనది పూర్తి చేసిరికి తెల్లవారింది.

బ్రాహ్మణులు వచ్చి పుణ్యాహవాచనం చెబారు. మంగళవాద్యాలతో అయోధ్య యాపర్తూ మారుమోగిపోయింది.

తెల్లవారుతూనే మళ్ళీ పాదులు తమ ఇళ్ళను అలరికరించసాగారు. ఇళ్ల ముందు నీళ్లు చల్లి, పుష్పాలు చెమ్మారు. సుగంధ దూపాలుచెబారు. జనం గుంపులుగా గూడి పట్టాభిషేకం గురించే మాట్లాడుకుంటు న్నారు. పిల్లలు ఇళ్ళముందు అడుగుంటూ, "ఇవాళ పట్టాభిషేకం చూడకానికి వెను కూడా మా అమ్మా, నాన్నా వెంట పోతాను," అని చెప్పుకుంటున్నారు. అడేవాళ్ళు అడు కున్నారు, పాడేవాళ్ళు పాడుతున్నారు.

కాని ఆ చాత్రే మరొకరకం నాటకం అరంభమయింది. శైశవీ వెంట మంధర అనే ఒక గూని వాని అమెకు అరంభంగా వచ్చింది. ఆ మంధర ఆ చాత్రే శైశవీ ఉండే మేడ పై అంతస్తుకు వెళ్ళి అక్కడి నుంచి అయోధ్యలో జరిగే సందడి అంతా చూసి అశ్రుర్యపడింది. తన పక్కనే లెల్ల వట్టువీరే గట్టి నిలబడి ఉన్న ఒక దాదితో మంధర, "ఈ అర్చాలమంతా ఏమిట? కొసరికే ఏదన్నా ప్రతంపట్టి జవానికి దాన ధర్మాలు చేస్తున్నదా? లేక దశరథుడు ఏదన్నా ఉత్సవం తలపెట్టాడా?" అన్నది. ఆ దాది పాట్ల చెక్కిలయేలాగ నవ్వి,

ప్రతంపట్టి జవానికి దాన ధర్మాలు చేస్తున్నదా?

"లెల్లవారగానే రాజుగారు రాముడికి రాజ్యాధిపతికం చేస్తున్నారు," అని చెప్పింది.

గూని మంధరకు ఈ వార్త కర్ణకంఠర మయింది. అమె గబిగలా మేడ దిగి, శైశవీ పడుకుని ఉన్న చోటికి వెళ్ళి, "లే, లే! ఎం పడుకున్నావు? నీ కొంప నిలుపువా కూ అబోతున్నది. ఆ రాజుకు నీ మీద ఉన్న సైమ మరెవరిమీదా లేదని మహా మురిగిపు! ఇక మొదలుద్దువుగాని!" అన్నది.

"నీ వాలకం చూస్తే ఏదో జరిగినట్టుందే! అందరూ శైశవీగానే ఉన్నారండీ!" అన్నది శైశవీ.

"రేపు దశరథమహారాజు రాముడికి రాజ్యాధిపతికం చేయబోతున్నాడు. ఇంకెం బరగాలి. ఈ మాట వినిగానే నా గుండె బారిపోయింది నీ మంచి కోరికదాన్ని గనక ఈ మాట వెంటూనే నీ దగ్గరికి పరిగెత్తు కొచ్చాను," అన్నది మంధర.

"నిజంగానా, మంధరా? ఎంత మంచి వార్త లెచ్చావు!" అంటూ శైశవీ వికసించిన ముఖంతో పక్కమీద లేచి కూచుని, చిల వైన అభరణం ఒకటి తీసి ఇస్తూ, "ఇంకెం కావాలన్నా ఇస్తాను, అడుగు!" అన్నది.

శైశవీ దొరని మంధరనెమి నవ్వులెడు. అమె తన యజమానురాలితో, "మూడు

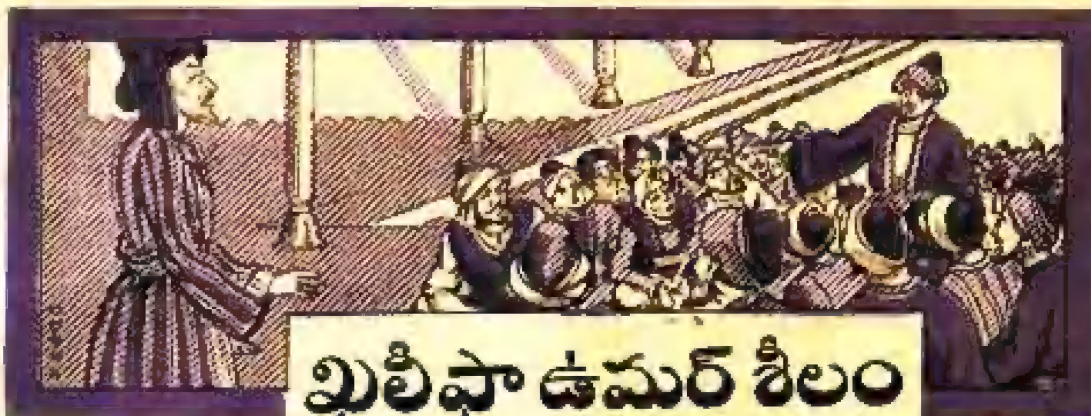

రాజా, నీకు రావాయే ఎక్కువ అర్థం చెనుకో లేనుంటా ఉచ్చాపు. లెకపోతే డూలింప బానికి బదులు అనుందిస్తావా? నీకు బదులు కూడా చెనె ఎక్కువన్నాను. ఎందుకంటావా? యే పట్టాచిపేకం బరగగానె కోసిల్వ రాజు మాత అచ్చతుంటి. నీవు అమెకు పరిచానికి పవులావు. రాముడి అంతుపుర స్త్రీలకు నీ కోవల్లు దాసిలచ్చతామి భరతుమా, అతని నింతరి రూపుమాని పాపలిసిందె, నాకు బహుమానం ఇస్తానంటివె? నీకెమి బిగిందని బహుమానం ఇస్తావు? రాజ్యాభిషేకం భరతుడికి బిగినప్పుడుగదా నెను నీ బహుమానాలు పొందవలిసింది? భరతుడు దూరానీ మామగారింట ఉండ బట్టి గాని, చకిరదుకు నీపై ప్రేమకొద్ది అతనికే ఈ పట్టాచిపేకం చెసి ఉండదా? రాముడు రాజయాక భరతుడిక ఇక్కడికి రానవసరంలేదు. అటునుంచి అటె అడవికి పోవటం మేలు. ఎందుకంటె రాముడు

అతన్ని బతకనివ్వడు. నీ భర్త నీ మీద ఎక్కువ ప్రేమగా ఉంటాడన్న అపంకారంతో ఇంతవరకూ నిపు కొనిల్వను చాలా లోకుడగా చూశావు. ఇక అవివ నీపై పగ తీవ్వుకోకుండా ఉరుకుంటుందా? నీకు నిజంగా ప్రేమర్థితే ఉంటె ఈ పట్టం భరతుడికి కట్టించు! భరతుడికి పోటి అయిన రాముణ్ణి అడవిలోకి తోయిండు! ఇంత రాజ్యానికి భరతుడు రాజవులాడు, నీవు రాజమాతవై గౌరవం పొందులావు. రాముడు రాజైతె నీ పతిసం తప్పదు. నీ ముఖం చూసేవాయుండవు," అని ఎలా పెడా అనెసింది.

ఈ మాటలు కైకెయి తలకెక్కాయి. అమె ముఖం జేపురించెంది. క్రోధావేశంతో అమె మంథరను చూసి, "అవును, భరతుడు రాజు కావలిసిందె, రాముడతని పాలు కావలిసిందె! కానె అది ఎలా సాధ్య పడుతుంది?" అన్నది.

ఖిలీఫా ఉమర్ శీలం

మహమ్మద్ ప్రవక్త దేహం చాలించిన అనంతరం ఆయన ఉపదేశాలను ప్రచారం చెయ్యటానికి ఆయన మేనమామ అయిన అబు బెకర్ మొదటి ఖిలీఫా అయ్యాడు. ఆయన ముసల్మానులకు మతకాననుడూ, సర్వాధికారాలు గల నాయకుడూనూ.

అబు బెకర్ ఖిలీఫా అనంతరం ఉమర్ ఇబన్ అల్ ఖత్తాబ్ అనే ఆయన చెండవ ఖిలీఫా అయ్యాడు.

హూస్ అల్ రషీద్ అనే ఖిలీఫా మనకు చిరవరిచితుడు. కాని ఈయన కాలంనాటికి ఖిలీఫాలు చీకడపర్చులలాగా భోగదలసులై, తమ జీవితాన్ని మతప్రచారానికికాక, కళల వ్యాప్తికి ఎక్కువగా వినియోగించారు. తెలి ఖిలీఫాలు అలాకాక తమ జీవితాలను మతానికి, ధర్మానికి అంకితం చేసి, సాటి ముసల్మానులకు అదీర్ఘ పురుషులుగా ఉంటూ వచ్చారు. అటువంటి వాటి ఖిలీఫా

ఉమర్. ఆయన జీవితం నిరాడంబరంగా వెళ్ళిపోయింది. ఆయన ఇస్లాము మత ప్రచారం గోసం యుద్ధాలు చేశాడు. అ మత ధర్మాన్ని అందరికన్న హెచ్చుగా తానే అనుష్ఠించాడు. ఆయనను గురించి అనేక కథలు చెబుతారు.

ఉమర్ స్వార్థం ఎలాటిదో ఏరగడు. యొమెన్ రాజులు తనకు ఓడిపోయినప్పు డాయన వారి సంపదను ముసల్మాను లందరికీ విచక్షణ లేకుండా సమంగా పంచి పెట్టాడు. ఇలా పంచిన వాటిలో చారలగుడ్డ కూడా ఉన్నది. ఇది అందరికీ తలా ముక్కా వచ్చింది. దానితో ఆయన అంగీ కుట్టించుకున్నాడు.

ఒకనాడాయన మదీనా మసీదులో ఈ అంగీ ధరించి తన అనుచరులను "నాస్తికుల పైకి" యుద్ధానికి తయారు కమ్మని ఉద్బోధించి సాగాడు. అప్పుడు

'కృపా సంద'

ఎందులో ఉన్నట్టే రహస్యంగా తెలుసుకు
రమ్మని చాచ్చరించాడు. ఆ దూత ముప్పాడు
పచ్చి అక్కడి వారులను, "మీ రాజుగారు
ఎక్కడ ఉంటారు?" అని అడిగాడు.

"మీకు రాజు లేడు, కట్టా సేవకుడూ, అస్త్రకులకు నాయకుడూ అయిన కలిపా మూతమే ఉన్నాడు. అయిన మనదు పద్ధతనిపెస్తాడు. కక్కడ జయన ఫిర్యాదులు వింటూ ఉంటాడు, లేదా విద్రుహతూ ఉంటాడు," అని మననా పోరులు దూతలే చెప్పారు.

మనముకు దారి తెలుసుకుని అ దూత
వచ్చి చూసెనురీతి, మిట్టమధ్యాన్నం ఎండకు

కాలే రాళ్ళమీద మేనువార్చి, తలకింద
దొండుకూడా లేకుండా ఉమేరే నెవ్ర
పోతున్నాడు. ఆయన తల నుంచి కాలే
చెమట రాతిపై చిన్న మడుగు కట్టి ఉన్నది.
ఆది చూసి రాజదూత కంఠాదుగా, "రాజాధి
రాజులు ఈ చిచ్చుగాడికి తొంగిపోయారు!
ఒక పెద్ద సామ్రాజ్యానికి ఈయన అధి
నాయకుడు! ఇటువంటి వాడు ప్రజలకు
విలీక ఆయితే మిగిలిన రాజ్యాలు మునుకు
వేసుకోవలసిందే!" అన్నాడు.

పర్వతారోహణికి రాజుధాని ఇస్తూర్.
 ఒక్కడి రాజు పీడిపాయి, మునక్కాసులు
 రాజసాధాని కొల్లగొట్టి పప్పుడు వారికిన

అమూల్యమైన పట్టుపులలో ఆరవై మూరల చదరం గల ఒక రత్న కంబళికూడా ఉన్నది. దానిపై ఒక పూదేటు చిత్రించి ఉన్నది. పూలన్న రత్నాలతోనూ, కొమ్మలన్న బంగారు తిగితోనూ తయారుచేశారు. ముసల్మానుల సేనానాయకుడైన అయీ పక్కానెకు దాని ఖరీదు అంచనా కట్టేశాడని తెలుసుకున్నాడు. అయినప్పటికీ అది చాలా విలువైన అయినదని గ్రహించి దానిని ఖరీదా ఉమర్‌కు బహుకరించాలని ప్రత్యేకంగా ఉంచాడు.

ఈ రత్న కంబళం తన చేతికి అందగానే ఉమర్ దానిని ముక్కలుగా కత్తిరించి,

మదీనాలో ఉంటే నాయకుల కంఠరికి తలా ఒక ముక్క ఇచ్చేశాడు. తాను ఒక్క ముక్కకూడా ఉంచుకోలేదు. ఈ ముక్కలలో ఒకటి ఇరవైవైల వీరాములకు అమ్ముడయిందట !

పర్షియాపై జరిగిన ఈ యుద్ధంలోనే ముసల్మానులకు లొంగిన సామంతులలో హద్దుబాన్ అనేవాడున్నాడు. తన భవిష్యత్తు ఖరీదా స్వయంగా నిర్ణయించే పరతుపైననే ఈయన లొంగి వచ్చాడు. అయినను ఇద్దరు ముసల్మాను వీరులు మదీనాలో ఉన్న ఉమర్ వద్దకు తిసుకువచ్చి, ఈ సామంతు చాలా గొప్ప సేనాదాగలవాడని, అందుచేతనే అయినను చాలా అంధనాట ధరించే నిచ్చామని ఉమర్‌తో మనవి చెసుకున్నారు.

ఉమర్ మనదు అవరణలో చిరిగి బట్టలతో, ఒక చిరిగి చాపపై ఒంటరిగా కూచుని ఉన్నాడు. తలకు తుర్రాయి జలతారు ఉపవస్త్రమూ ధరించి ఉన్న సామంతు ఖరీదాను చూసి విస్మయించెంచాడు. ఖరీదా ఆ సామంతును చూసి, "అహ, అట్లా మహామ! నీ వంటి వారిని అణచడానికే ఆయన ఇస్లామును అవతరింపజేశాడు!" అని సింహగర్వన చెబాడు.

తరవాత ఖలిపా సామంతు ధరించిన రాజువితమైన దుస్తులన్నీ ఈదవీయించి, కప్పవేచాన కొక ముతక దుప్పటి ఇచ్చి, "ఇప్పుడు నీకు తగిన దుస్తులు ధరించావు. చెప్పు, ఇప్పుడు సర్వసంపన్నుడు ఈశ్వరుడే నని అంగీకరిస్తావా?" అని అడిగాడు.

"ఇది ఈశ్వరుడి పనే అయి ఉండాలి మరి. అయిన తటస్థంగా ఉండిపోయి సప్తదిశ మేము మిమ్మల్ని బయించి ఉంటే వారమే. మా గత చరిత్రను బట్టి నేనా మాట యీతిగా చెప్పగలను, ఆ ఈశ్వరుడుకూడా మీ పక్షం చెరి పారాడబట్టే మాకు అప బయం కలిగింది." అన్నాడు పరియోదేశపు సామంతు.

ఈ మాటలలోని వ్యంగ్యం చెప్పిన బడే సరికి ఖలిపా కనుబొమలు రోదంగా ముడి పడ్డాయి. తనకు మూడిందని సామంతు అనుకున్నాడు. తనలో తల ఎత్తిన ప్రాణ భయాన్ని కప్ప పుచ్చటానికాయన చాప మైనట్టు నటిస్తూ, మంచినినూ కావాలని అడిగాడు. ఆయన కొక మట్టిపాత్రలో మంచి నీరు అందించాడు. అది చేత పట్టుకుని, తాగకుండా ఖలిపా కేసి చూశాడు.

"ఎందుకు బంకుతున్నావు?" అని ఈమర్ అతన్ని అడిగాడు.

"నేను నీకు తాగుతూంటే సమయంలో ఎవరైనా నన్ను పొడిచేస్తారేమోనని అను మానంగా ఉంది." అన్నాడు సామంతు.

"అలాటి కంకల నుంచి అల్లా నన్ను కాపాడుగాక! ఆ నిజితో నీ నోరు తడిసి, నీ చాపం తీరేవరకైనా నీకు ఏ అపాయము బరగదని ఆభయం ఇస్తున్నాను." అన్నాడు ఈమర్.

ఈ మాట వింటూనే సామంతు పొద్దు జాన తన చేతిలోని పాత్రను మెట్లమీద విసిరి పగలగొట్టాడు. ఈమర్ అతన్ని కిక్కించకుండా విడిచిపెట్టి తన మాట చెల్లించుకున్నాడు. ఆయన దేదార్యానికి

ముగ్గులై పొచ్చుబాన్ ఇస్లాంమతం స్వీకరించి చాలా ప్రతిష్ఠ గడించాడు.

తెలుసలేము నగరం ముసల్మానులకు లొంగిపోయినప్పటికీ అది క్రైస్తవుల పుణ్యక్షేత్రంగా ఉండేది. సోఫ్రానియస్ అనే ఆయన ఆ నగరానికి ప్రధాన గురువు. ఇరిఫా స్వయంగా వచ్చే పక్షం నగరాన్ని ఆయనకే స్వాధీన పరుస్తానని సోఫ్రానియస్ అన్నాడు. ఈ సంగతి తెలిసిన ఈమర్ ముదినా నుంచి ఒంటరిగా బయలుదేరి తెలుసలేము నగరానికి వచ్చాడు. ఆయన ఎక్కిన ఒంటెపైను ఉన్న మూటలలో ఒకటి ఒంటె మేత, రెండవ దానిలో ఇద్దూర

కాయలు, వీటితోబాటు ఒక కొయ్య కంచమూ, మంచిసబ్బి రెత్తి మాత్రమే తీసుకుని ఈమర్ అహోరাত্রాలు ప్రయాణం చేశాడు. ప్రార్థనలు చెయ్యటానికి, దారిలో తటస్థపడిన ముతాల చాళ్ళ తగూలు తీర్చటానికి మాత్రమే ఆయన అగుతూ వచ్చాడు. నగర స్వాధీన పత్రంపై సంతకం చేసిన ఆయన నగరంలో ప్రవేశించాడు.

ఈమర్, సోఫ్రానియస్ నగరంలో నడుస్తూండగా ఒక క్రైస్తవుల చర్చి కనిపించింది. దానిని చూడగానే తాను భగవద్ధ్యానం చేసుకునే వేళ అయిందని ఈమర్కు భ్రావకం వచ్చింది. తాను ధ్యానం చేసుకోవ

దానికి ఏదైనా చూపించమని అడిగితే సాఫ్రానియస్, చర్చిలో చేసుకోవచ్చునన్నాడు.

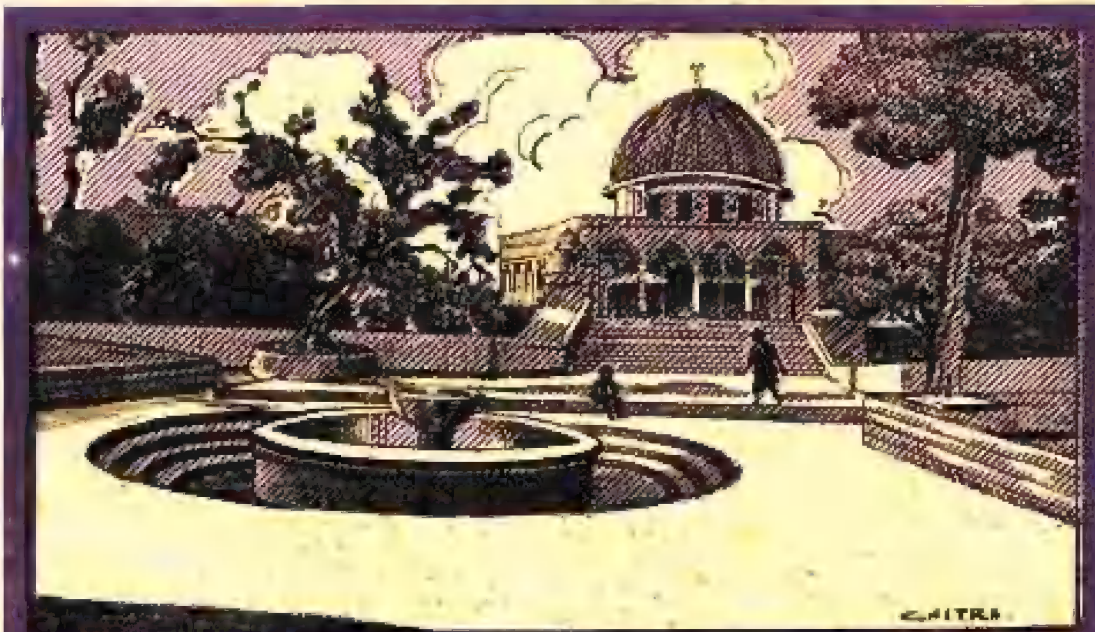
"మీ మతం నుంచి అయినది కాదని నాకు తెలుసుగాని, నేను మీ చర్చిలో ప్రార్థన చెయ్యను; ఎందుకంటే నేను ప్రార్థన చేసిన స్థలాన్ని మా ముసల్మానులు తక్షణమే స్వాధీనపరుచుకుంటాడు," అన్నాడు ఖలీఫా.

అయిన తన ప్రార్థన పూర్తి అయ్యాక క్రైస్తవమత గురువుతో, "మా ముసల్మానుల కోసం మనకు కట్టుకునేటందుకు తగిన స్థలం చూపండి," అన్నాడు.

సాఫ్రానియస్ ఖలీఫాను సులభమైన దేవాలయం ఉండిన స్థలానికి తీసుకుపోయి

అక్కడ మనకు కట్టుకోమన్నాడు. ఆ ప్రదేశంలో ఒక పవిత్రమైన శిల ఉన్నది. దానిని బేకల్ శిల అంటారు. ఆ శిల నిండా చెత్తా బెడారం వేసి ఉన్నది. ఖలీఫా ఎవరితోనూ ఏమి అనకుండా, ఆ చెత్త శిల తన ఒడిలో వేసుకుని దూరంగా తీసుకుపోయి పాలేశాడు. ఆ విధంగా ఆ ప్రదేశం కుళం చేయబడి అక్కడ ఉమర్ మసీదు వెలిసింది. అది ఇప్పటికీ ఉన్నది.

ఉమర్ తన జీవితమంతా మక్కాలోనూ, మదీనాలోనూ గడిపాడు. అయిన చిరుగుబొంతలు తప్ప భరించలేదు. ఆ చింగిపాతలతో, బేతిలో ఒక కర్ర పట్టు

కుని విధుల వెంట తిరుగుతూ ఎవరెవరు ఏయే మోసాలు చేస్తున్నారో కనిపెట్టేవాడు. పర్రకులు హెచ్చు ధరలు పుచ్చుకుంటే మందలించే వాడు. మరీ కిమింద రాని నెరంచెస్తే క్రూరం కొట్టేవాడుకూడా.

ఒకనా వాయన పాలూ, పెరుగూ అమ్మే పిథికుండా పోతూ ఒక ముసలిది చేస్తున్న మోసం గమనించాడు. ఆయన ఆమెను నమివించి, "ఏ మహ్మా, సాటివాళ్ళను అలా మోసం చేయవద్దువా? ఇంకెప్పుడూ పాలలో నిళ్ళు కలపకు." అని హెచ్చరించాడు. ఆమె తప్పు ఒప్పుకున్నది.

మర్నాడు ఖలిఫా అటుగా వచ్చి ఆ ముసలిది ఎప్పటిలాగే పాలలో నిమ కలుపుతూ ఉండటం చూసి, "దుర్మార్గు చాలా, పాలలో నిమ కలప వద్దని నిన్ననే గదా నీకు చెప్పాను?" అన్నాడు.

"ప్రమాణ పూర్తిగా చెబుతున్నాను, నే నలాట పని చెయ్యలేదు," అన్నది

ముసలిది. అమె అలా ప్రమాణం చేసేసరికి దుకాణం లోపలి నుంచి అమె కూతురు బయటికివచ్చి, "అమ్మా నిష్ట వారితోనే అబద్ధాలాడు తున్నావా? చెప్పిన మోసానికి తోడు అబద్ధంకూడానా? అల్లా నిన్ను కిమిస్తావా?" అన్నది.

ఖలిఫా మనసు ఈ మాటలకు నిండి పోయింది. ఆయన ముసలిదాన్ని మందలించటానికి బదులు తన కడుకులైన అబ్బలా, అశిమిల కేసి తిరిగి, "ఈ నడ్పుద్ది గల పిల్లను మీ ఇద్దరిలో ఎవరు పెళ్ళాడు తారు? అమె కడుపున అల్లా ఆమె అంత మంచి పిల్లలనే కలిగిస్తాడు!" అన్నాడు.

అశిమి ఆ పిల్లను పెళ్ళాడటానికి అంగీకరించాడు. ఖలిఫా కొడుక్కు, పాలదాని కూతురికి వైభవంగా వివాహం జరిగింది. వారి దాహితుడైన అబ్బల్ అజీజ్ అనేవాడు ఖలిఫా అయి అయిదుగురు గొప్ప ఖలిఫా లలో ఒకడుగా ప్రసిద్ధి కెక్కాడు.

పూరి జగన్నాథాలయం

పూరి ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో తూర్పు సముద్ర తీరాన ఉన్నది. ఇక్కడి జగన్నాథాలయం జగద్విఖ్యాతమైనది. 12వ శతాబ్దంలో నిర్మించిన ఈ ఆలయం ఎత్తు 192 అడుగులు. దీని శిఖరం మీద విష్ణు చక్రమూ, చెండా ఉన్నది. ఆలయపు తూర్పు వైరానికి ముందుగా అత్యంత మనోహరంగా చెక్కిన చలువ రాతి స్తంభం ఒకటి ఉన్నది.

జగత్ప్రసిద్ధిగన్న కోహిమార్ పత్రాన్ని జగన్నాథాలయానికి ఇస్తానని మహారాజా రణజిత్ సింగ్ వాగ్దానం చేశాడట. కాని

అయిన ఆనంతరం అయిన వారసుడు ఆ వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టలేదు.

ఎలా అపాత గుడ్డ దశమికి పూరిలో స్వామికి ఉత్సవం జరుగుతుంది. ఆ రోజు జగన్నాథస్వామిని ఒక పెద్ద రథంలో బెట్టి ఊరేగిస్తారు. ఇది చాలా పెద్ద రథం. దీని ఎత్తు 45 అడుగులు. రథపు వెలక 25 అడుగుల దడరం ఉంటుంది. ఈ రథానికి 16 చక్రాలు. ఒక్కొక్క చక్రమూ 7 అడుగుల వ్యాసం గలది. ఈ రథాన్ని ప్రజలే లాగుతారు.

ప్రశ్నోత్తరాలు

1. సుందరపు శ్రీమూర్తిలు, పితృభారం

"చందమామ" ఏ తారీకు, ఏ నెల, ఏ సంవత్సరము నుండి వెలువడుచున్నది?

తారీకు 25, నెల జూన్, సంవత్సరము 1947.

2. పి. విజయలక్ష్మి, వనపర్తి

అన్నయ్యా, ప్రతినెల "చందమామ" ఎన్ని వెలు ప్రచురిస్తాది?

ఇప్పుడు "చందమామ" అది బాపలబోనూ కలిపి ఐదున్నరలక్షలు ప్రచురిస్తున్నాము. అందులో తెలుగు ఆరలక్ష.

3. కొల్లా వెంకటేశ్వరరావు, తెనాలి

పాఠకుల లెఖలకు పూర్తి పెజీ కేటాయిందిన బాగుండునని నా అభిప్రాయము—

అలాగే కేటా యాస్తున్నాం. అగ్గెబను సిందికలో మూడవ కారణాంకచాలవల్ల అది పెజీ వెశాం.

4. బియ్యం అప్పారావు, విశాఖపట్నం

మామా, "భారతచరిత్ర"కు అవసరమగు రచనలు మేమును వంపివద్దా? అది పాఠకుల స్వీకృత కాదు.

5. ఎస్. రమోల్, గూడూరు

అన్నయ్యా, మేము స్వయంగా కథలు వ్రాసిన "చందమామ"లో ప్రచురిస్తారా?

"చందమామ"లో ప్రచురించడానికి యోగ్యమైన కథలు నిపు స్వయంగా వ్రాయగలవా?

6. యలమర్తి నాగనెంకట సత్యమినానుమోరి, ఆశ్రమపురము
ఫాదర్ వ్యాఖ్యల పాటికి ఒకే కార్డుపైన 3 లేక 4 వ్యాఖ్యల సెట్లు ఒకడు
వ్రాసి పంపవచ్చునా?
ఆచార్యం చెప్పవచ్చు. ఒక కార్డు మీద 15, 16 సెట్లు పంపితున్నవారుకూడా
ఉన్నారు.
7. రమణమూర్తి, చాండిల్ (బీహారు)
నేను నిండుబాడు కథలను వరుసగా సులభస్థితిలో... ప్రచురించుటకు
ముందు ఏ ఏ నిబంధనలను పాటించవలెనో తెలియపరచ గోరుచున్నాను.
నిండుబాడు కథలు అవివరకే "చందమామ"లో ప్రచురితా చేసికాం.
8. చిన్నావీరావు, భోపాల్
గేయాలు పంపిస్తే అందరికీ చెబుతావా? లేక వాచేసుకుంటావా?
గేయాలు పంపవచ్చు. ప్రస్తుతానికి "చందమామ"లో గేయకథకు అన్ని సరళ
గేయాలకు స్థానం లేదు.
9. ఎన్. శంకరావు, కొర్రావుడ్
"చందమామ", నిన్ను గత పది సంవత్సరములుగా చదువుచున్నాను.
నీలో ఇంతవరకు అచ్చు తప్ప వట్టలేదు. కాని సెప్టెంబరు సంచికలోని
"ప్రశ్నోత్తరాలు" క్లికలో—
"చందమామ"లో సాధ్యమైనంతవరకు అచ్చు తప్పులు రాకుండా చాలా జాగ్రత్త
చేశాము. అయినా అచ్చతప్పడా ఒకటి అలా తప్ప వడుకూగే ఉంటుంది.
10. కె. సుగుణలక్ష్మి, అవంతి
ప్రతి పూర్తిమనాకూ తాతయ్య కథలు చెప్పేవాడు గదా, ఈ మధ్య
మానేకాదు—
తాత్కాలికంగా తాతయ్య దూరం వెళ్ళిపోయారు. మళ్ళీ నిలిచిందానికి ప్రయత్నం
చేస్తాను.
11. కుమారి కొడమంచిలి సుబ్బలక్ష్మి, అవంతి
బేతాళ పంచవింశతి అంటే 25 కథలే గదా, ఎక్కువ కథలు ఏదా
పచ్చాయా అని పండితం.
బేతాళ పంచవింశతిలోని కథలు కాని వాటి సంక "కర్పితం" అని చెప్తున్నాను.

జమిడి

పూలకు అందము కరువా!

పంపినవారు:

జి. రామారావు, చినకత్తురం

35

చెట్టుకు కాయలు బరువా!

పంపినవారు:

జి. రామాచంద్ర, గణేశపురం

చిత్రామణి

భారతం

భీమ దుర్యోధనుల గదాయుద్ధం నరస్త్రవీ నది దక్షిణ తీరాన జరిగింది. ఇలరాముడూ, ధర్మరాజూ, అర్జున సేనుల సహచివులూ, ఇతర రాజులూ వలయంగా ఏర్పడి యుద్ధం చూశారు. గదాయుద్ధానికి ముందు వాగ్యుద్ధం జరిగింది. తరువాత భీమ దుర్యోధనులు ఒకరి వెకరు గదలతో తయంకరంగా కొట్టుకున్నారు. ఒకరినొకరు పడగొట్టారు. భీముడు పదిపాతే మిగిలిన పాంథవులు భయపడ్డారు. దుర్యోధనుడు పదిపాఠివప్పడు నంతంపంతే శంఖ నావాలు చేశారు, ఇద్దరూ నమింగానే పోట్లాడారు.

వారి విడంగా యుద్ధంచేస్తుంటే అర్జునుడు కృష్ణుణ్ణి, "ఈ ఇద్దరిలో ఎవరు అధికులు?" అని అడిగాడు. దానికి కృష్ణుడు, "భీముడికి బలం హెచ్చు, దుర్యోధనుడికి నేర్పు హెచ్చు. న్యాయయుద్ధం చేసి భీముడు దుర్యోధనుణ్ణి ఎన్నటికీ చంపలేడు. మాయచేతనే చంపాలి. దుర్యోధనుడి తోడలు విరగగొట్టాతానని భీముడు ప్రతిజ్ఞచేసి ఉన్నాడుగదా. అన్యాయ మైనప్పటికీ భీముడు ఆ పని చెయ్యటం మంచిది. లేకపోతే ఈ యుద్ధంలో నంపాదించుకున్న విజయం కాస్తా వృథా అయి పోవచ్చు," అన్నాడు.

అర్జునుడు ఈ మాట విని భీముడు చూస్తూండగా తన ఎడమతెడ చటుచుకున్నాడు. భీముడికి ఆ సంజ్ఞ అర్థమయింది అతను అపకాశం చూసుకుని తన ఇనప గదతో దుర్యోధనుడి తోడపైకి కొట్టాడు. తోడలు విరిగి దుర్యోధనుడు కుప్పకూలి పోయాడు. భీముడు, దుర్యోధనుడి తలను తన్ని, "ఆ నాడు నీదలో వ్రాపడిని చూచి నీవ్విసండుకు అను భవించు," అన్నాడు.

భీముడు దుర్యోధనుడి తలను తన్నటం కొందరికి అవర్ణ మనిపించింది. ధర్మరాజూ అతనితో, "నీ పగ తీర్చుకున్నావు. ఇక అంతదే పోనీ. ఈ స్థితిలో ఇరస్సి చూసి మనం విచారింపాలి గాని. సప్రభాసిశీమున్నది?" అంటూ దుర్యోధనుడితో, "నాయనా, మా మిత్ర అగ్రహంచకు, నిన్ను నిన్న నిందించుకోకు. మనకూ మనకూ ఈ వైరం కలగటం శేవలం విదిక్కుతం. అందరినీ పోగొట్టుకుని మేమూ దీనస్థితిలోనే ఉన్నాం. పృథరాష్ట్రుడి కోడళ్ళు చేత తిట్టుతినటమే మాకు మిగిలింది," అన్నాడు.

భీముడు చేసిన పనికి ఇలరాముడు మండిపడ్డాడు. "ఏ, ఏ! శస్త్రం తెలియని ఈ మూఠుడు దుర్యయుద్ధం చేసి దుర్యోధనుణ్ణి బొడ్డుకు కిండుగా కొట్టాడు!" అంటూ అయన తన నాగలి ఎత్తి భీముడిపైకి వెళ్ళాడు. కృష్ణుడు వెళ్ళి అయనను పట్టుకుని శంఖ పరుస్తూ, "అన్నా, భీముడు ఈ దుర్యోధనుడి తోడలు విరగగొట్టాతానని వినాడే శపథం చేశాడు ఆ శపథం ఇప్పుడు వెరచెప్పుకున్నాడు. అతనిపై అగ్రహంచకు," అన్నాడు.

ఇలరాముడి వాదంతో తృప్తిచెందక అప్పటి కప్పడే రథమెక్కి, ద్వాపకకు ప్రయాణమై వెళ్ళి పోయాడు. అయితే చాలామంది భీముడు చేసిన పనిని క్షమించి అతనిని అభినందించారు.

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రూ. 10 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1962 జనవరి సంచికలో ప్రకటింపబడును.

* పై ఫోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంతోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

* నవంబరు నెల 20-వ తేదీ లోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరి వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిగిరింపబడవు.

* మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న నెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 10/లు బహుమానం.

* వ్యాఖ్యలు రెండూ పొట్టుకార్డుపైన (ప్రాసె, ఈ అక్షరమును వంపాలి.- చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, ముద్రాను-26.

నవంబరు నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : పూలకు అందము కరువా!

రెండవ ఫోటో : చెట్టుకు కాయలు విరువా!

మించినవారు : యి. రామారావు,

గణకపురం, కొత్తగూడెం కాలనీ.

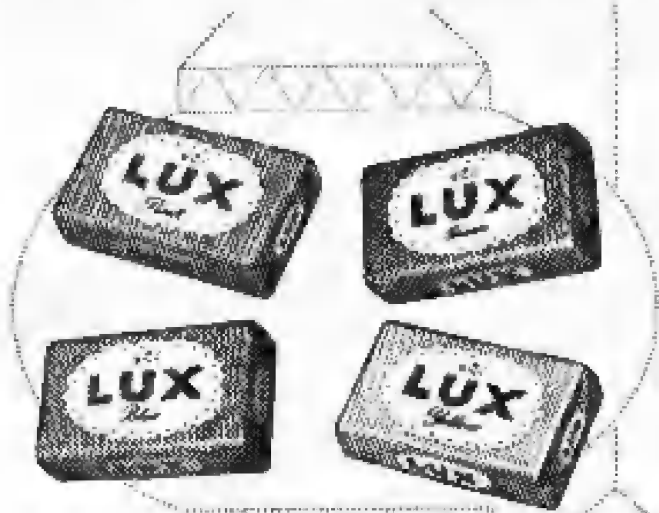
బహుమతి మొత్తం రూ. 10/- ఈ నెలఖర్చులోగా పంపబడుతుంది.

చిత్రకథ

ఒకరోజున దానూ, వానూలు స్కూలు నుంచి ఇంటికి వస్తుండగా, చెరువులో చేపలు పడుతున్న ఒక కొంటెకుర్రాడు కనిపించాడు. వాడికి అంత దూరంలో పెద్ద బుట్ట ఒకటి ఉన్నది. దానూ వానూలు వాణ్ణి బుట్టలోపున్న చేమిచా చూపించ మన్నారు. దానికి వాడు కోపంగా, "ఆ బుట్టలో చేపతలా, చేపతోకా ఉన్న, ఒక వింత మొసలి ఉన్నది! దాన్ని చూచాలంటే, మీ 'లైగర్'ని, నా కివ్వండి," అన్నాడు. ఇంకలో లైగర్ మెల్లిగా వెళ్ళి, బుట్టలో ఉన్న దాన్ని గొట్ట కరుచుకుని, పారి పోసాగింది. "అయ్యో, లైగర్ నా చేపని ఎత్తుకు పోతున్నది," అని కేకలు పెడుతూ, కొంటె కుర్రాడు వాని వెంటపడ్డాడు.

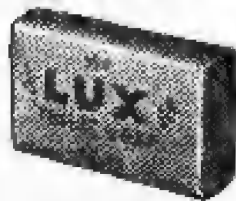

శుభదీపావళి!

'నా అభిమాన లక్ష్మీ
4 వానవెల్ల
రంగులలో
మరియు తెలుపులో కూడా వున్నది!"
అని సొదీతి చెప్పుకున్నది!

L 78-106-X/9 TL

హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ ఢిల్లీ

తారతమ్యము తెరిగిన ముద్రాపకుడు

తన పనికి కావలసిన పరికరాలు, అనగా
—చక్కటి కాగితం, మంచి సిరా, స్పృటమైన పైపు
ఎంచుకొనుటలో ఎంతో జాగ్రత్త తీసుకొనును

అతను **గేంజిన్ సిరా** లనే ఉపయోగించును

ఎందుచేతనంటే

నాణ్యమునకు, పొదుపునకు

సుఖంగా పని సాగిపోవటానికి

ఈ సిరాలు నమ్మకమైనవని అతనికి తెలుసును

ఫ్యాక్టరీలు: హౌరా • బొంబాయి • మద్రాసు.

మనోహరమైన
ముఖలో వణ్యమునకు

నేషనల్ వారి
కాక్టేర్ స్కో

సినిమా
కార లండరుకు
నచ్చినది

ది నేషనల్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ, బొంబాయి-2 • మద్రాసు-1

“ఆల్విటోన్ నే

శిఫారసు చేస్తున్నది ఎందుచేతనంటే...

అది సుఖనిద్రనూ అధిక శక్తిని కలిగిస్తుంది.

దినమంతా శ్రమించిన ఆయాసం పరిహరించి హాయినిస్తుంది”

- చేరికలు పోషక విటామిన్లు
- అమెరికన్ గవీ విలడర్ శ్రీమంగా
కనుగొంది
- ఎప్పుడోంటే ఆరోగ్య ప్రమాదం
కలదు
- ఎప్పుడోంటే జాగ్రత్తపడక
శ్రేష్ఠత కలది.

ఆల్విటోన్

కాంతివోల్ట ప్రయోగం ఇటీవల పోషకం

అల్విటోన్ ఆరోగ్య వస్తువు

అర్హతనిక ఉత్తమికరణంతో కలుపుతారు.

EP

క మార్కెట్ :

ఆల్విటోన్ ల్యాబొరేటరీస్, మదరాసు-10.

For Dependable

SALES & SERVICE

K. ORR & COMPANY

40, CHINNATHAMBI STREET, MADRAS-1.

Phone: 23019

Grams: 'PRESUNDRY'

PAPER, PRINTING MACHINES,
PRINTING INKS, PRINTERS'
MATERIALS, SAND AND EMERY
PAPER, MATCH CHEMICALS,
STITCH BUTTONS AND ZIPS.

రావత్ గావ్

స్వీట్లు
మరియు టాపీలు

అవ్వగల సేవలు :
మరియ్య, మోసాద, ఆదామోసాద అవ్వగల, మోసాద, ఆదా : ఆదా

গণসংস্কৃতি

బ్రాహ్మీ ఆమలా
కేశవర్థక్ శైలం

பேரவையுள் நுழைந்த பின்பு அவர் கூறியது

దీపావళి శుభాకాంక్షలు

ది స్టాండర్డ్ ప్రింటింగ్ మెషినరీ కంపెనీ.,

12/81, సెంటువాన్ స్ట్రీట్, మద్రాసు - 1,

ది స్టాండర్డ్ వర్క్ షాప్స్,

మాధవరం హైరోడ్డు, సెంటియం,

మద్రాసు - 11,

ది స్టాండర్డ్ టైప్ ఫౌండ్రీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.,

హమాండు చావున్,

14/2, ఓర్ల చైనాబాద్ స్ట్రీట్,

నవదేవ మెన్షన్

హిల్స్ రోడ్,

కలకత్తా.

అనిస్ అరీ రోడ్,

బొంబాయి.

స్వాతిన్.

ది స్టాండర్డ్ ప్రింటర్స్ ప్రావైడర్స్,

అలిడ్ రోడ్, (స్టేట్ బ్యాంక్ కు ఎదుట) హైదరాబాదు,

దీగుమతిచారులు : ఇంజనీర్లు : టైప్ ఫౌండర్లు : ముద్రణాలయము
లకూ - అట్టపెట్టెలూ, సంఘలూ, కాగితపు పస్తువులూ తయారు
చేయువారికి, అందుకు సంబంధించిన వ్యాపారములకూ ఆగత్యమైన
సప్లయినిచ్చియు చేయువారు.

జ్వరం వచ్చినట్టుందా?

రవ్వంత అమృతాంజనము రాయండి

నిమిషంలో తగ్గుతుంది

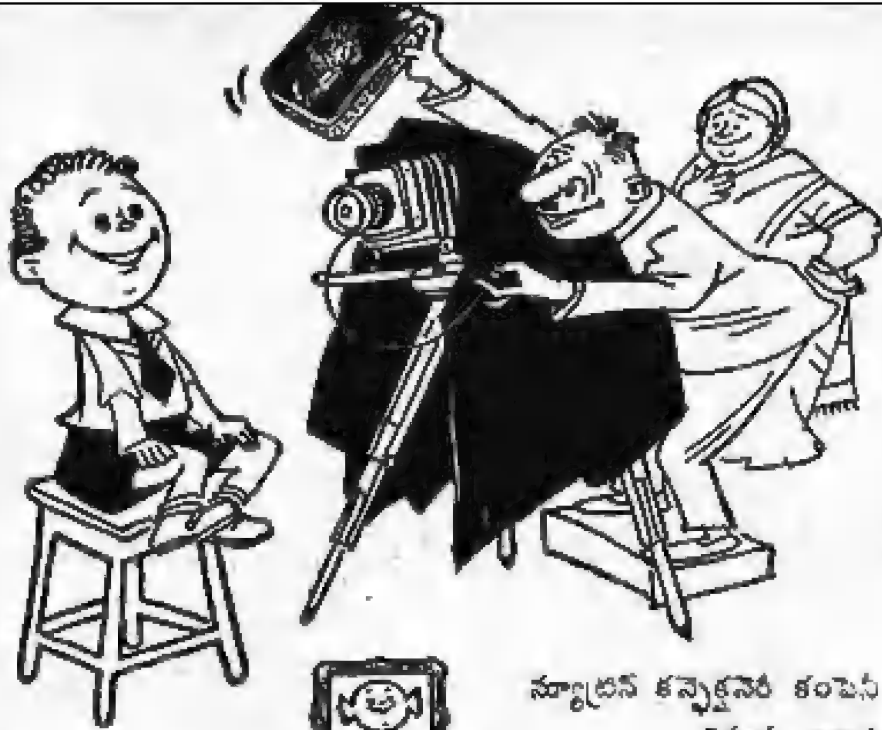
జలుబూ, జ్వరాలూ, ఒళ్లు నొప్పులు - చిట్టచివరికి అమృతాంజనం తుపయోగించండి. మీ కుటుంబాని కది శ్రీరామరక్ష. నొప్పి కలిగినప్పుడు ఒక్కపిసరూరొస్తేవారు అండ్లో ఒక్క పిసా ఇంటి నెలలధరించి అలివస్తుంది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు . 4

బొంబాయి . 1, కలకత్తా . 1, మ్యారీన్ . 1.

INT AM-1025

వాళ్ళను
ఎల్లప్పుడూ
ఉత్సాహంగా
వుంచటానికి

Nutrine
Sweets

న్యూట్రిన కన్ఫెక్టనరీ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
చెన్నై, ఆంధ్రప్రదేశ్.

వర్తక

గుర్తు

ఐ టి ఎల్ - 3

(ఆధునిక క్రిమినాశని)

“ఐ టి ఎల్ - 3” ఒక ఆధునిక క్రిమినాశని. గాయములను కడుగుటకు,
శస్త్ర చికిత్స ఉపకరణములను శుద్ధిచేయుటకు ఉపయుక్తమైనది.
తయారు చేయవారు.

ది మైసూర్ ఇండస్ట్రియల్ & టెస్టింగ్ లెబోరేటరీ లిమిటెడ్,
మల్లేశ్వరం :: బెంగళూరు - 3

★

వర్తక డిపాజిట్ : { 35/37, శంకరాచార్య వీధి, మదరాసు.
71/4, అర్బన్ క్వీన్స్ వీధి, బెంగళూరు - 2.

స్పెక్ట్రమ్ రంగు పెన్సిల్స్

పిల్లల డ్రాయింగుకు, మ్యాప్ - డ్రాయింగుకు
చాలా అవసరం. అనేక రంగుల్లో దొరుకును.
తయారుచేయువారు.

ది మద్రాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

మద్రాసు - 21

మీ ఇంట్లో ఇవి

ఉన్నవా...?

స్పెన్సర్స్
గ్రేప్ సిరప్

పసిబిడ్డల
ఉదర బాధలకు

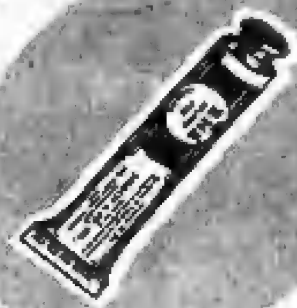
సి. ఎ. క్యూ.

చలి, జలుబు, నొప్పి, జ్వరం
మున్నగువాటికి

ఎక్స్-మా

ఎగ్జిమా, చాకలి గజ్జి
మొదలగు అన్ని చర్మవ్యాధులకు

స్పెన్సర్ & కం. లి. డి.

మాన్యస్వామిగారి నివాసము

1/153 మాంట్ రోడ్, మద్రాసు-2. కాంచీయా

Make **LIGHT** work of it !

Use

MAZDA

Lamps

MADE IN INDIA FOR THE AGENTS FOR
A. E. I. LAMP & LIGHTING CO. LTD.

**Associated Electrical Industries (India)
Private Ltd.**

HEAD OFFICE :

'CROWN HOUSE', 6-Mission Row, CALCUTTA.

MADRAS BRANCH :

35/5, MOUNT ROAD (First Floor)
Post Box No. 2710, Madras-2, Telephone No. 36471/2

Branches also at

BOMBAY - NEW DELHI - BANGALORE - COIMBATORE - MARGUR

దీపావళి శుభసమయాన
మా ఆచిమాను లందరకూ
అభినందనము లర్పిస్తున్నాము

అందమైన ముద్రలుకు
నెల్ సన్ టైపు లిన్
ఉపయోగించండి

నెల్ సన్ అండ్ కో
(ది ఫైన్ ఆర్ట్ టైప్ ప్రింట్రింగ్)

స్థాపితము: 1916

చూశె: మద్రాసు - 7. ఫోన్: 33122

స్వీట్స్:—నం. 1, నెల్సన్ మానిక్యమొదలియార్ రోడ్డు,
అమెరికన్ కరె, మద్రాసు - 29. ఫోన్: 62036

★

“చందమామ” నెల్ సన్ టైపు లిన్ ముద్రింపబడుతున్నది

వైట్ హార్స్ సబ్బు

WHITE HORSE SOAP

..... గుడ్డల మురికిని పోగొట్టుటలో

అగ్రస్థానము వహించినది.

పట్టు, లినన్ గుడ్డల చలువకు శ్రేష్ఠమైనది.

బాతు ఒకటి: రూ. 1-00

పెద్ద సైజు కేకు: 0-31 న. పై.

మీడియం సైజు: 0-19 న. పై.

కాంచల్ సైజు: 0-07 న. పై.

తయారుచేయువారు:

నేషనల్ ఇండస్ట్రీస్,

మదరాసు - 21

మృదువైన చర్మమునకు

ఫెస్టివల్
సూపర్ సాండల్
టాల్కం పౌడర్
అందు
స్ట్రీ

సా.న.
51388

మొరళి ట్రైడర్స్ మదరాసు-21

కంపి:
"Blursaka"

ప్రతిచోటా దొరకును

అంద్ర ప్రదేశ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

M/s. శివకొటి లక్ష్మీనరసింహం,

మార్కెట్ స్క్వేయర్ :: విజయవాడ

155

శుభకాల అభివందనలు

ది హుగ్లీ ఇంక్ కంపెని ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,

శ్రేష్ఠమైన అచ్చునిరాల నిర్మాతలు

కలకత్తా ★ కొంబాయి ★ మద్రాసు ★ ఢిల్లీ

మిగుల్బుకున్న మీ డబ్బును వృద్ధిచేసుకోండి !

ఐ. ఓ. డి. రికరింగ్ డిపాజిట్ పథకము

మీ ఇంతగానో తోడుపడుతుంది.

ఐదేని రూపాయల చొప్పున రు. 500/-ల మొత్తము వరకు డిపాజిట్లు అంగీకరించబడును.

మీరు చెల్లించవలసిన నెలవారీ డిపాజిట్లు :

రు. 5 రు. 10 రు. 50 రు. 100

మీకు చేరే అభివృద్ధి మొత్తం :

34 నెలలలో రు. 180 రు. 360 రు. 1,800 రు. 3,600

46 నెలలలో రు. 250 రు. 500 రు. 2,500 రు. 5,000

85 నెలలలో రు. 500 రు. 1,000 రు. 5,000 రు. 10,000

ది ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంకు లిమిటెడ్

సెంట్రల్ అఫీసు : మద్రాసు

పూర్తి వివరములు మామొక్క ఏజ్రాంచునుండి అయినా తెలుసుకొనవచ్చును.

ఎం. సి. డి. ముత్తయ్య, చేర్మన్.

సి. వి. దొరైశెట్టి, జనరల్ మేనేజరు.

హాటగ్రఫీ

ఎక్కడ పుంటుందో....

అక్కడల్లా..గెవార్ట్

GEVAERT

ALLIED PHOTOGRAPHICS LIMITED

అలైడ్ ఫోటోగ్రఫీస్ లిమిటెడ్,
కస్తూరి బద్రింగి, బంపెట్టి చాళా రోడ్, బొంబాయి.

137

REMARKS

సంతోషదాయకమైన ఈ దీపావళి
పర్వకాలమున అందరకూ మా
స్నేహపూర్వకమైన శుభాకాంక్షలు

పి. మునిరత్నం నాయాడు & సన్సు

కాగితములు, స్టేషనరీ వ్యాపారులు

స్థాపితం. 1913

10, స్క్రింగర్ స్ట్రీట్ :: మదరాసు - 1

ఫోన్.

23513

తెలి.

"STATIONERS"

హెడ్డాఫీసు.

చేలూరు

సూపర్ ఫాస్పేటు

అంతే మీయొక్క భూములనుండి

అధిక పంటను

అధిక తరము

అధిక ఆదాయము

అమోఘమైన

ఉత్పత్తిని యిచ్చునది

జి.ఎ.ఎ. 176

పంజాబ్ ప్రభుత్వం— సూపర్ ఫాస్పేటు ఉపయోగించండి

నవరత్న రీజయనర కమిటీ

సెర్టిఫైడ్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా P.B. No. 12, మద్రాసు-1.

"గుండమ్మ కథ"లో
అన్నదమ్ములు

"గుండమ్మ కథ"లో
అక్క చెల్లెళ్లు

విజయా వారి

గుండమ్మ కథ

మహిళా జ్వల సాంఘిక చిత్రము

కథ - చిత్రపాణి

నాటకం: డి. నిరంజన్ రావు, నాటకం: పింగళి నాగేంద్రరావు
నిర్మాత: మురళిమూల, పాత్రాధిపతి: మార్షల్ వారిట్
కళ: కోటవే కలాధర్

ప్రొడక్షన్: కె. కామేశ్వరరావు, బి.ఎ.

నిర్మాతలు

నాగిరెడ్డి

చిత్రపాణి

Prasad Process

PRIVATE LIMITED,

CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS - 26

..... Started in 1953 has purposefully gathered the latest in Graphic Arts Machinery... Best Artists and Artisans trained to execute finest works for

**YOU
and
THE TRADE.....**

**CALENDAR OR A CARTON..
POSTER OR A PACKAGE SLIP..
LABEL OR LETTER DESIGN..**

**.....DONE SUPERBLY
IN MULTICOLOR**

Bombay Representing Office:

101, Pushpaja Kunj, 16-A, Road, Church Gate, Bombay-1

PHONE: 243229

Bangalore Representative:

73, Madhavanagar, Bangalore - 1.

PHONE: 4555

